

Α.Τ.Ε.Ι. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

**«ΟΙ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ
ΕΛΛΑΔΑ»**

Σπουδάστρια: Γερανάκη Μαρίνα

Α.Μ.: 13493

Εισηγητής: Βάθη Παναγιώτα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην σημερινή εποχή, ο άνθρωπος αλλά και η κοινωνία έχουν να αντιμετωπίσουν ένα πλήθος από προβλήματα. Τα προβλήματα αυτά μπορεί να σχετίζονται με θέματα υγείας, φτώχειας, κοινωνικού αποκλεισμού, ρατσισμού, με διάφορες εξαρτήσεις των ανθρώπων όπως είναι τα ναρκωτικά, αλλά ακόμα και προβλήματα περιβαλλοντικής φύσεως όπως είναι η μόλυνση του περιβάλλοντος. Στην εργασία αυτή, γίνεται αναφορά στις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, οι οποίες ασχολούνται με όλα τα παραπάνω ζητήματα, και πολλά ακόμη, και σκοπό τους έχουν την βοήθεια και την επίλυση των προβλημάτων που μαστίζουν την εποχή που ζούμε.

Αρχικά, μελετάμε τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις από τη θεωρητική τους πλευρά, πως ορίζονται, πότε και γιατί εμφανίστηκαν καθώς και τους παράγοντες και τα κριτήρια από τα οποία εξαρτώνται. Στη συνέχεια όμως, αναφερόμαστε στην πρακτική πλευρά των οργανώσεων αυτών. Υπάρχουν οργανώσεις που ασχολούνται με την προστασία των παιδιών, με τα εξαρτημένα άτομα, με ασθένειες που αντιμετωπίζουν κάποιες ομάδες ατόμων, με τους ηλικιωμένους, με τη φτώχεια, με την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κ.α. Επίσης, υπάρχουν οργανώσεις που ασχολούνται με τη προστασία των ζώων, είτε των τραυματισμένων είτε των υπό εξαφάνιση ζώων, και με τη προστασία του περιβάλλοντος και της φύσης γενικότερα.

Επομένως, στην εργασία που ακολουθεί γίνεται μία ανάλυση όλων αυτών των μη κυβερνητικών οργανώσεων στη θεωρία και στη πράξη. Αναλύουμε την κάθε οργάνωση ως προς τους λόγους για τους οποίους δημιουργήθηκε, σε ποιους απευθύνεται και πως βοηθάει στο κάθε ζήτημα. Τέλος, ακολουθεί μία στατιστική ανάλυση των οργανώσεων αυτών που μας δείχνει σε ποσοστιαίες μονάδες το αντικείμενο δράσης τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	5
1.Ο θεσμός των μη κυβερνητικών οργανώσεων	6
1.1. Αγορά – Κράτος – Τρίτος τομέας	6
1.2. Βασικές έννοιες για την κατανόηση των Μ.Κ.Ο.	7
1.3. Τι είναι Μ.Κ.Ο. (Ορισμός, χαρακτηριστικά και ανάλυση).....	9
1.4. Οι ΜΚΟ στην Ελλάδα	12
2.Κατηγοριοποίηση των μη κερδοσκοπικών οργανώσεων.....	14
2.1. Γενική κατηγοριοποίηση των ΜΚΟ	14
2.2. Ανθρωπιστικές ΜΚΟ	17
ΓΡΑΜΜΗ ΖΩΗΣ.....	17
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ.....	20
ΟΑΣΙΣ	21
ΚΕΝΤΡΟ ΖΩΗΣ	22
ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	23
ΓΙΑΤΡΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	24
ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ.....	28
ΚΕ.Σ.Σ.Α. ΔΗΜΗΤΡΑ – ΚΕΝΤΡΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....	28
ΓΟΝ.ΙΣ	31
ΓΙΑΤΡΟΙ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ.....	33
UNICEF	34
ΚΛΙΜΑΚΑ.....	38
ΧΕΝ ΕΛΛΑΔΟΣ.....	39
ΕΛΛΗΝΟΑΛΒΑΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΦΙΛΙΑΣ «ΣΩΚΡΑΤΗΣ»	40
ACTIONAID.....	41

ΑΘΗΝΑ	43
2.3. Περιβαλλοντικές ΜΚΟ	45
ΑΝΙΜΑ – ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ.....	45
ΑΡΧΕΛΩΝ.....	47
ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ.....	48
ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ	50
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	51
ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΘΑΡΗ – CLEAN UP GREECE.....	53
ΚΑΛΛΙΣΤΩ	54
Ε.Κ.Π.Α.Ζ. – ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΑΓΡΙΩΝ ΖΩΩΝ.....	56
ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ SOS	57
MEDASSET.....	59
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ – Ε.Ε.Π.Φ.....	61
ΣΟΛΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ	63
WWF.....	65
ΕΝΩΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ.....	66
ΑΛΚΥΟΝΗ.....	68
3.Κατανομή των ΜΚΟ.....	69
3.1. Κατανομή ΜΚΟ ανά κατηγορία	69
3.2. Κατανομή ΜΚΟ ανά πεδίο δράσης	70
Συμπέρασμα	72
Βιβλιογραφία.....	73

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οι μη κερδοσκοπικές – μη κυβερνητικές οργανώσεις παρατηρείται ότι τα τελευταία χρόνια διαρκώς αυξάνονται. Σκοπός αυτής της εργασίας είναι να μελετήσουμε τον τρόπο και τους λόγους ανάδυσης και ανάπτυξης των μη κυβερνητικών – μη κερδοσκοπικών οργανώσεων στην ελληνική κοινωνία και να δούμε λεπτομερώς μερικές από τις κυριότερες αυτές οργανώσεις. Η εργασία αυτή, λοιπόν, με θέμα οι μη κυβερνητικές οργανώσεις στην Ελλάδα αποτελείται από τρία κεφάλαια.

Αρχικά στο πρώτο κεφάλαιο, αναφερόμαστε στην αγορά, το κράτος και τον τρίτο τομέα που είναι και οι τρεις βασικοί τομείς για την ελληνική κοινωνία. Έπειτα, για να κατανοήσουμε τι ακριβώς εννοούμε με τον όρο μη κυβερνητικές οργανώσεις αναφερόμαστε σε κάποιες βασικές έννοιες όπως τι είναι κοινωνία των πολιτών, τι είναι κοινωνική πολιτική και κοινωνική οικονομία καθώς επίσης και στο φαινόμενο του εθελοντισμού. Μετά την ερμηνεία των παραπάνω όρων, που είναι αλληλένδετοι με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις γίνεται αναφορά στις περιόδους εμφάνισης των μη κυβερνητικών οργανώσεων και στα χαρακτηριστικά τους καταλήγοντας στον ορισμό αυτών των οργανώσεων και στους παράγοντες που τις επηρεάζουν. Τέλος, αναφέρεται το φαινόμενο των μη κυβερνητικών οργανώσεων στην Ελλάδα.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, αναφερόμαστε στην κατηγοριοποίηση των ΜΚΟ, εξηγούνται τα πεδία δράσης τους και τα βασικά κριτήρια που χρησιμοποιούμε για την κατηγοριοποίηση τους. Επιπλέον, αναλύουμε δύο βασικές κατηγορίες, τις ανθρωπιστικές και τις περιβαλλοντικές ΜΚΟ. Για κάθε μία κατηγορία, αναφέρονται οι κυριότερες ελληνικές ΜΚΟ που υπάρχουν μέχρι σήμερα, πως και γιατί δημιουργήθηκαν, που αποσκοπούν και τι έχουν υλοποιήσει μέχρι στιγμής.

Στο τρίτο κεφάλαιο, γίνεται η κατανομή των ΜΚΟ ανά κατηγορία και ανά πεδίο δράσης με τη βοήθεια του προγράμματος SPSS(Statistical Package Social Sciences) και παρουσιάζεται η ανάλυση συχνοτήτων για τις ελληνικές ΜΚΟ.

Η βασική υπόθεση της εργασίας αυτής, είναι οι ελληνικές ΜΚΟ και κατά πόσο η εμφάνιση και ανάπτυξή τους έχουν συμβάλει θετικά στον άνθρωπο και στη κοινωνία. Η μέθοδος την οποία χρησιμοποίησα για την ανάλυση του θέματος, είναι κυρίως η βιβλιογραφική έρευνα. Το περιεχόμενο της πτυχιακής εργασίας δεν απηχεί απαραίτητα τις απόψεις του Τμήματος ή της Επιτροπής που την ενέκρινε.

1.Ο θεσμός των μη κυβερνητικών οργανώσεων

1.1. Αγορά – Κράτος – Τρίτος τομέας

Την κοινωνία μπορούμε να τη διαχωρίσουμε με βάση κάποια κοινά χαρακτηριστικά σε δύο τομείς :

Τον χώρο της οικογένειας και των συγγενικών δικτύων όπου οι άνθρωποι αναπαράγονται βιολογικά και βρίσκουν συναισθηματική ασφάλεια. Είναι ο χώρος της αλληλεγγύης, της αμοιβαιότητας και της αλληλοϋποστήριξης.

Τον ονομαζόμενο άτυπο ή ανεπίσημο τομέα. Είναι ο κόσμος έξω από την οικογένεια, δηλαδή η γειτονιά, οι παρέες, οι φίλοι αλλά και γενικά όλες οι κοινωνικές δραστηριότητες που αναπτύσσουμε και δημιουργούμε έξω από την οικογένεια λειτουργώντας σε ομάδες, συντροφιά ή οποιεσδήποτε μη επίσημα αναγνωρισμένες ενώσεις προσώπων με κοινά ενδιαφέροντα ή σκοπούς.

Την κοινωνία όμως μπορούμε να τη διαχωρίσουμε και σε τρεις τομείς με βάση επίσημα αναγνωρισμένες οργανώσεις.

Τον τομέα της αγοράς ή αλλιώς κερδοσκοπικός τομέας στον οποίο κύριο χαρακτηριστικό είναι το κέρδος. Σε αυτόν τον τομέα ανήκουν οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, η ανώνυμη εταιρεία, οι συνεταιρισμοί κ.α. Παράγουν αγαθά και υπηρεσίες και ο κύριος σκοπός τους είναι το κέρδος και η μεγιστοποίηση τού.

Ο τομέας του κράτους, όπου εστιάζει στο όφελος των πολιτών, στη κοινωνική συνοχή και στη σωστή οργάνωση και λειτουργία του κράτους. Στον τομέα αυτό ανήκουν η αστυνομία, ο στρατός, τα πολιτικά κόμματα αλλά και οι δημόσιες επιχειρήσεις.

Τον Τρίτο τομέα ή αλλιώς μη κερδοσκοπικός – μη κυβερνητικός τομέας. Ονομάζεται τρίτος τομέας γιατί σε μία σύγχρονη κοινωνία είναι ο τρίτος κατά σειρά σε οικονομικά μεγέθη. Ο πρώτος τομέας είναι η αγορά και ο δεύτερος το κράτος. Σε αυτόν υπάγονται οι οργανώσεις στις οποίες απαγορεύεται η διανομή του κέρδους σε οποιοδήποτε μέλος της οργάνωσης. «Ο μη κερδοσκοπικός τομέας αναφέρεται σε οργανώσεις που μπορεί να είναι διαφορετικές μεταξύ τους και καλύπτουν ένα τεράστιο φάσμα από δραστηριότητες, σε πεδία που η αγορά και το κράτος είτε δε δραστηριοποιούνται αρκετά συχνά είτε αρκετά αποτελεσματικά ή δεν δραστηριοποιούνται καθόλου», (Ζάννης, 2007, σελ.9).

1.2. Βασικές έννοιες για την κατανόηση των Μ.Κ.Ο.

Για να καταλήξουμε στον ορισμό των ΜΚΟ και το αντικείμενο τους πρέπει πρώτα να μελετήσουμε κάποιους παράγοντες που συνδέονται άμεσα με αυτές τις οργανώσεις όπως την κοινωνία των πολιτών, την κοινωνική πολιτική και την κοινωνική οικονομία καθώς και την εθελοντική εργασία.

Αρχικά, η κοινωνία των πολιτών είναι ο χώρος στον οποίο οι άνθρωποι επικοινωνούν, δημιουργούν ομάδες, οργανώσεις και συλλόγους. Λειτουργούν ομαδικά, συναγωνίζονται, ανταγωνίζονται με κύριο σκοπό τη βελτίωση της ζωής τους. Η κοινωνία των πολιτών υπάρχει σε κάθε εποχή π.χ. όταν στην Αρχαία Αθήνα συναντιόντουσαν στην Αγορά και συζητούσαν για διάφορα θέματα ακόμα και σήμερα μέσω του διαδικτύου όπου οι άνθρωποι μιλούν και συναναστρέφονται ακόμα και με ανθρώπους από άλλες χώρες.

Ένας πιο ευρύς ορισμός για την κοινωνία των πολιτών είναι: «κοινωνία των πολιτών είναι η σφαίρα των θεσμών, των άτυπων ομάδων, των μη κυβερνητικών οργάνωσεων, που μέσα από την οικογένεια, το κράτος και την αγορά οι άνθρωποι συμπράττουν με θεσμική υπόσταση σε καθεστώς εκούσιας δράσης και ελευθερίας, προς όφελος των χρηστών κοινών τους ενδιαφερόντων μέσα στα πλαίσια της δημοκρατικά οργανωμένης κοινωνίας, που τη χαρακτηρίζει η εμπιστοσύνη, η αλληλεγγύη, η συνεργασία και η ανοχή», (Στραβοσκούφης, 2009, σελ.9).

Στον τομέα της αγοράς είναι η κερδοσκοπική επιχείρηση, στον κρατικό τομέα οι κυβερνητικές οργανώσεις και στον τομέα της κοινωνίας των πολιτών είναι οι μη κυβερνητικές – μη κερδοσκοπικές οργανώσεις.

«Ως κοινωνική πολιτική ορίζουμε γενικά την έμμεση και άμεση αναδιανομή εισοδήματος από τους πλουσιότερους ανθρώπους μιας κοινωνίας στους φτωχότερους. Άμεση είναι όταν μέσω της φορολογίας το κράτος παίρνει ένα μέρος του εισοδήματος των πλουσίων και το μοιράζει άμεσα στους φτωχότερους. Η έμμεση αναδιανομή πραγματοποιείται όταν το κράτος παρέχει κάποιες υπηρεσίες στους φτωχότερους μέσα από προγράμματα κοινωνικής φροντίδας, από τη δωρεάν εκπαίδευση, τη δωρεάν περίθαλψη και άλλες παροχές εις είδος», (Ζάννης, 2007, σελ.11).

«Ο όρος κοινωνική οικονομία εμφανίζεται για πρώτη φορά σε επίσημα κείμενα στη Γαλλία στις αρχές τις δεκαετίας του '80 και χρησιμοποιήθηκε από το γαλλικό σοσιαλιστικό κόμμα για πολιτικούς και ιδεολογικούς σκοπούς, αλλά και για πρακτικούς λόγους που σχετίζονταν με την αποκέντρωση του κράτους. Η κοινωνική οικονομία συνθέτει το κοινωνικό

και οικονομικό σε ένα κοινό πλαίσιο. Οι οργανώσεις της κοινωνικής οικονομίας συνδυάζουν το οικονομικό όφελος των συμμετεχόντων με το γενικότερο όφελος της κοινωνίας. Ως τομέας συμπεριλαμβάνει τις εξής μορφές οργανώσεων: Συνεταιρισμούς (αγροτικούς και αστικούς), οργανώσεις αμοιβαίου οφέλους και αυτοβοήθειας, μη κερδοσκοπικές οργανώσεις και ιδρύματα. Στην Ευρώπη τα τελευταία χρόνια τείνουν να ταυτίζουν την έννοια του Τρίτου Τομέα με τον όρο Κοινωνική Οικονομία, αλλά ο δεύτερος όρος είναι ευρύτερος, καθώς συμπεριλαμβάνει και τους συνεταιρισμούς. Γενικά, η έννοια της κοινωνικής οικονομίας είναι σύνθετη, καθώς συμπεριλαμβάνει κερδοσκοπικές και μη κερδοσκοπικές μορφές οργάνωσης σε έναν κοινό τομέα», (Ζάννης, 2009, σελ.6).

Όπως αναφερθήκαμε παραπάνω, η κοινωνία των πολιτών είναι ο χώρος στον οποίο οι άνθρωποι λειτουργούν ελεύθερα και πράττουν συλλογικά για τη βελτίωση της κοινωνίας τους. Κύριος παράγοντας της κοινωνίας των πολιτών είναι ο εθελοντισμός. Ο εθελοντισμός δηλώνει την ελευθερία και τη πρωτοβουλία των ανθρώπων να βοηθήσουν τον συνάνθρωπο τους ή ένα κοινωνικό σύνολο που αντιμετωπίζει κάποιο πρόβλημα χωρίς να περιμένουν ατομικό όφελος. Η έννοια του εθελοντισμού βασίζεται στην ιδέα της ανθρώπινης αλληλοβοήθειας που ο καθένας μας προσφέρει τον εαυτό του, αλλά και όλες του τις δυνάμεις στην υπηρεσία του πάσχοντα συνανθρώπου του χωρίς να ζητάει αμοιβή. Οι ρίζες του εθελοντισμού είναι βαθιές μέσα στην ιστορία και τη διαχρονική εξέλιξη της κοινωνίας.

Πιο συγκεκριμένα, «ο εθελοντισμός ως χώρος ή εθελοντικός τομέας αναφέρεται

- Είτε στους εθελοντές ως πρόσωπα, που παρέχουν τις υπηρεσίες τους τόσο στον τομέα της κοινωνίας των πολιτών όσο και μέσα από το κράτος και τελευταία από τον τομέα της αγοράς
- Είτε σε όλες τις αποκαλούμενες «εθελοντικές οργανώσεις»
- Είτε, αναφέρεται γενικά σε όλον τον μη κερδοσκοπικό-μη κυβερνητικό χώρο», (στο ίδιο, σελ.7).

Για να κατανοήσουμε τον εθελοντισμό και τι προσφέρει στην κοινωνία θα αναφερθούμε σε δύο όρους: τον εθελοντή και την εθελοντική εργασία.

«Ο όρος «εθελοντής» πρωτοεμφανίζεται το 1750 για να περιγράψει την έκκληση προς τους πολίτες να συμμετέχουν στο στρατό όταν υπάρχει ανάγκη. Αλλά κατάγεται και από την έννοια της «θεληματικής» δωρεάς αυτών που παρείχαν υπηρεσίες σε θρησκευτικές οργανώσεις που ανέπτυσαν φιλανθρωπικό έργο και εμπνέονταν από την παραβολή του «καλού Σαμαρείτη»», (Ζάννης, 2007, σελ.45). Ο εθελοντής, δηλαδή, πράττει ελεύθερα χωρίς

εξαναγκασμό με σκοπό να βοηθήσει τον συνάνθρωπο, την κοινότητα ή την κοινωνία χωρίς να αποσκοπεί σε χρηματικές απολαβές ή σε ατομικό του συμφέρον. Η ανταμοιβή του εθελοντή για τις πράξεις του και τη βοήθεια που παρέχει είναι καθαρά ηθική.

«Εθελοντική εργασία είναι

- Η εργασία που παρέχεται δωρεάν (με την έννοια της απουσίας χρηματικών απολαβών). Δηλαδή, η απουσία του μισθού τη διαχωρίζει από την έννοια της αμειβόμενης απασχόλησης.
- Και λειτουργεί προς όφελος της κοινότητας ή της κοινωνίας γενικά,
- Παρέχεται μέσα από τον κρατικό, κερδοσκοπικό, μη κερδοσκοπικό ή και τον ανεπίσημο τομέα, οργανωμένα ή ατομικά,
- Η εργασία δεν προκύπτει από ρητή εξαναγκαστική εντολή που αφορά και σε πιθανές κυρώσεις από το κράτος ή τον εργοδότη στον τομέα της αγοράς, αλλά δύναται να πηγάζει από κοινωνικούς, οικονομικούς ή άλλους λόγους.
- Και η εργασία κατευθύνεται προς τρίτους και όχι προς συγγενικά και φιλικά πρόσωπα όπως και ανάλογα κοινωνικά δίκτυα που μετέχει», (στο ίδιο, σελ.8).

Στη σημερινή εποχή, η συνεχώς αυξανόμενη τάση δραστηριοποίησης εθελοντικών οργανώσεων, είναι αποτέλεσμα της αδυναμίας τόσο του κράτους όσο και των μηχανισμών της αγοράς, να αντιμετωπίσουν ικανοποιητικά τα ολοένα και πιο σύνθετα κοινωνικά, οικονομικά και περιβαλλοντικά προβλήματα. Το συμπέρασμα είναι ότι κανένα κράτος δεν μπορεί να αναπτυχθεί χωρίς τη συνεισφορά των εθελοντών, ατομικά ή συλλογικά, με τυπικές ή άτυπες μορφές. Ο εθελοντισμός είναι ένα θέμα που μας αγγίζει όλους, ανεξαρτήτως κοινωνικής τάξης και επαγγελματικής ιδιότητας. Συνιστά μια εξαιρετικά επιμορφωτική λειτουργία που ενδυναμώνει την κοινωνική αλληλεγγύη, ενισχύει την ενεργό συμμετοχή και τη συνύπαρξη, προσδίδοντας νέο περιεχόμενο στη ζωή μας.

Στη χώρα μας, ο εθελοντισμός σαν θεσμός δεν είχε, μέχρι πρόσφατα ανάλογη ανάπτυξη με αυτή των άλλων χωρών της Δύσης. Ο εθελοντισμός έχει μια σημαντική συμβολή στην οικονομική ανάπτυξη. Σύμφωνα με τον ΟΗΕ, το 8% του ΑΕΠ των κρατών (και σε ορισμένα κράτη μέχρι 15%), είναι αποτέλεσμα της εθελοντικής δράσης.

1.3. Τι είναι Μ.Κ.Ο. (Ορισμός, χαρακτηριστικά και ανάλυση)

«Οι περίοδοι εμφάνισης και δράσης των ΜΚΟ είναι τρεις: α) πολύ μικρή εμφάνιση μέχρι τη διάρκεια του Μεσοπολέμου. Στη περίοδο αυτή δεν διακρίνουμε οργανωτική

διάσταση και ιδεολογική αυτονομία, β) από τον Μεσοπόλεμο έως το 1980. Ακόμα σε αυτή την περίοδο δεν υπάρχει ιδεολογική και οργανωτική αυτονομία, παρόλο που ξεπήδησαν πολλές οργανώσεις φιλανθρωπικού τύπου για να καλύψουν τις πληγές της αποσταθεροποίησης των συγκρούσεων του πολέμου. Σε αυτή τη περίοδο βρίσκουμε έντονο στοιχείο της γειτονικότητας και των ανεπίσημων δικτύων γειτονικού τύπου, γ) από το 1980 έως το 2000. Σε αυτή τη περίοδο υπάρχουν μεγάλες αλλαγές σε ότι αφορά το θεσμικό πλαίσιο αυτών των οργανώσεων. Υπάρχει πάρα πολύ μεγάλη προσήλωση στη νομιμότητα αυτών των οργανώσεων. Νέα στοιχεία τα οποία αφορούν την οικονομία, την πολιτική και τα ανθρώπινα δικαιώματα αλλά και γενικά μία αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζονται η αγορά και το κράτος έβαλαν τις ΜΚΟ στο προσκήνιο ως κατεξοχήν φορέα προάσπισης και υπεράσπισης του κοινού αγαθού των κοινωνικών, πολιτικών και γενικότερα ανθρώπινων δικαιωμάτων», (Στραβοσκούφης, 2009, σελ.27).

«Τα κριτήρια για να είναι μία οργάνωση μη κυβερνητική – μη κερδοσκοπική είναι:

- Να είναι επίσημη, δηλαδή να έχει αναγνωρισμένη υπόσταση. Οι άτυπες και εφήμερες συνενώσεις προσώπων μπορεί να είναι σημαντικές για τις ζωές των ανθρώπων, αλλά αν συμπεριληφθούν στην έννοια του μη κερδοσκοπικού τομέα τότε αυτός γίνεται απείρως πιο άμορφος και εφήμερος για να προσεγγιστεί και να μελετηθεί.
- Ιδιωτική: δηλαδή να είναι θεσμικά διαχωρισμένη από το κράτος.
- Να μην διανέμεται το κέρδος της σε οποιοδήποτε μέλος
- Αυτοδιευθυνόμενη: να έχει εσωτερικούς μηχανισμούς λήψης αποφάσεων και να μην ελέγχεται από άλλες εξωτερικές οντότητες
- Και εθελοντική με την εξής έννοια: να περιλαμβάνει σε κάποιο βαθμό την εθελοντική συμμετοχή είτε σε επίπεδο δραστηριοτήτων είτε σε επίπεδο διοίκησης της οργάνωσης», (Ζάννης, 2007, σελ.61).

«Δεν υπάρχει ένας κοινά αποδεκτός ορισμός της έννοιας Μη Κυβερνητική Οργάνωση (ΜΚΟ). Αν και όλοι συμφωνούν ότι οι ΜΚΟ είναι μη κρατικές και μη κερδοσκοπικές οντότητες των οποίων τα μέλη είναι πολίτες ή ενώσεις πολιτών», (Σκλιάς, 2002, σ.13). Επομένως, σύμφωνα με τα παραπάνω χαρακτηριστικά καταλήγουμε στον ορισμό των ΜΚΟ. Μη Κυβερνητική Οργάνωση είναι κάθε μη κερδοσκοπική, κοινωφελής οργάνωση που λειτουργεί σε εθνικό, διεθνές ή διακρατικό επίπεδο, στηρίζεται στην ιδιωτική πρωτοβουλία και είναι ανεξάρτητη από το κράτος. Στις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, μέλη είναι άτομα που συμμερίζονται τον ίδιο προβληματισμό και συμμετέχουν σε εθελοντική βάση, χωρίς απώτερο σκοπό το κέρδος. Αντικείμενο των ΜΚΟ είναι η υποστήριξη περιβαλλοντικών και

ευρύτερα ανθρωπιστικών πρωτοβουλιών με απώτερο στόχο το όφελος του κοινωνικού συνόλου, μέσα από την ανάπτυξη προγραμμάτων, την παροχή υπηρεσιών και την παρέμβαση για την προστασία και υιοθέτηση βιωσιμότερων μορφών ανάπτυξης. Ο όρος μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) αποτελεί νεολογισμό και αποδίδει στα ελληνικά τον αγγλικό όρο Non-Governmental Organisations (NGOs). Ο όρος χρησιμοποιήθηκε αρχικά στο άρθρο 71 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ.

«Η ίδρυση της Διεθνούς Επιτροπής για βοήθεια (1863), η οποία μετονομάστηκε το 1876 σε Διεθνή Επιτροπή Ερυθρού Σταυρού από τον πασίγνωστο Ερρίκο Ντυνάν, αποτελεί και την πρώτη οργανωμένη ΜΚΟ με αντίστοιχα τμήματα και σε άλλες χώρες. Η ύπαρξη του ελληνικού τμήματος, ο γνωστός Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός που ιδρύθηκε στις 10 Ιουνίου 1877, πιστοποιεί εκτενέστερα τη σημασία που είχαν για την ανθρώπινη κοινότητα, οι ενέργειες αυτών των πρώιμων ΜΚΟ, στην ανακούφιση από τις κακουχίες των πολέμων και της δυστυχίας», (Στραβοσκούφης, 2009, σελ.22).

Οι διεθνείς μη κυβερνητικές οργανώσεις έχουν μια ιστορία που χρονολογείται τουλάχιστον από το 1839. Εκτιμάται ότι μέχρι το 1914 υπήρχαν 1083 ΜΚΟ. Οι διεθνείς ΜΚΟ ήταν σημαντικές για το κίνημα κατά της δουλείας και το κίνημα για την ψήφο των γυναικών και κορυφώθηκε κατά τη διάρκεια της Παγκόσμιας Διάσκεψης Αφοπλισμού.

Υπάρχουν όμως και κάποιοι παράγοντες που επηρεάζουν σημαντικά τη λειτουργία των ΜΚΟ. Οι παράγοντες αυτοί είναι οι εξής:

- ❖ Τα κίνητρα και οι σκοποί για τους οποίους δημιουργείται μία ΜΚΟ. Τα κίνητρα και οι σκοποί καθορίζουν το προφίλ και το χαρακτήρα που θα έχει μία μη κερδοσκοπική οργάνωση καθώς και την εξέλιξη που θα έχει στο χρόνο.
- ❖ Το περιβάλλον στο οποίο θα λειτουργήσει μια ΜΚΟ. Το νομικό και φορολογικό περιβάλλον επηρεάζει τις ΜΚΟ με όρους, προϋποθέσεις και περιορισμούς που θέτει για τη λειτουργία της. Το πολιτισμικό και κοινωνικό περιβάλλον επηρεάζει στο αν θα γίνει αποδεκτή μία ΜΚΟ, αν ταιριάζει με το περιβάλλον στο οποίο θα ενταχθεί, μέσω των σκοπών που έχει αλλά και μέσω του τρόπου λειτουργίας της.
- ❖ Από τη διαθεσιμότητα ανθρωπίνων και υλικών πόρων. Η ΜΚΟ προσπαθεί να προσαρμοστεί με σκοπό να αποκτήσει τους πόρους που χρειάζεται για την σωστή λειτουργία και την ανάπτυξη της. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι αρχικοί σκοποί της να μεταβάλλονται στην προσπάθεια απόκτησης των συγκεκριμένων πόρων.

- ❖ Η επιρροή των μελών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών. Με τις εσωτερικές και εξωτερικές επιρροές δημιουργείται περισσότερη δημοκρατία στη λήψη αποφάσεων για τη σωστή λειτουργία των ΜΚΟ.

1.4. Οι ΜΚΟ στην Ελλάδα

Ο εθελοντισμός στην Ελλάδα άργησε να αναπτυχθεί διότι η ελληνική κοινωνία τα παλαιότερα χρόνια είχε μάθει να στηρίζεται στην οικογένεια και τα συγγενικά δίκτυα. Ο θεσμός της οικογένειας ήταν ο βασικότερος παράγοντας όσον αφορά θέματα αλληλεγγύης και αλληλοβοήθειας. Επιπλέον, στην ελληνική κοινωνία μεγάλη ισχύ είχε και ο κρατικός φορέας σχετικά με την κοινωνική και οικονομική ζωή της χώρας. Παρατηρούμε δηλαδή έλλειψη στην κοινωνική εμπιστοσύνη, η οποία εμπόδιζε και την ανάπτυξη των ΜΚΟ. Στην πάροδο του χρόνου όμως, κάποια ζητήματα που επηρεάζουν αρκετά τον πολιτισμό μας έδωσαν την ώθηση στη δημιουργία ΜΚΟ και σιγά σιγά, κυρίως τα τελευταία 15χρόνια, παρατηρείται η γρήγορη εξέλιξη τους για την αντιμετώπιση σημαντικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η χώρα μας. Η κάθε ΜΚΟ ανάλογα με το αντικείμενο με το οποίο ασχολείται κατάφερε να πλησιάσει κάποια στρώματα της ελληνικής κοινωνίας.

«Οι ελληνικές ΜΚΟ έχουν ευαισθητοποιήσει το ελληνικό κοινό για διάφορα θέματα που αφορούν τις αναπτυσσόμενες χώρες, ενώ έχουν συμμετάσχει σε διαδικασίες διαμόρφωσης αναπτυξιακής πολιτικής τόσο σε εθνικό όσο και σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Έχουν υλοποιήσει προγράμματα: για την ανάπτυξη του γεωργικού τομέα σε διάφορες χώρες της Αφρικής, για την υγεία σε χώρες της Λατινικής Αμερικής, για τη δημιουργία μικρών επιχειρήσεων σε πολλές αναπτυσσόμενες περιοχές, για τη στήριξη δημοκρατικών και περιβαλλοντικών θεσμών στη Νότια Αφρική, για τη προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, για την ανθρωπιστική βοήθεια σε χώρες που αντιμετωπίζουν έκτακτες ανάγκες όπως: Αιθιοπία, Σομαλία, Βοσνία, Ζιμπάμπουε, Αρμενία και Αλβανία.

Η Ελλάδα είναι μέλος της Development Assistance Committee – DAC από το Δεκέμβριο του 1999, ενώ έχει συστήσει ειδική υπηρεσία στο Υπουργείο Εξωτερικών (Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας – ΥΔΑΣ), η οποία νομικά καταχωρήθηκε το 1999 με τον Ν. 2731/99 με ισχύ από το Σεπτέμβριο του 2000.

Η χρόνια απουσία νομικού πλαισίου δημιούργησε μία χαλαρότητα των ΜΚΟ, η οποία φαίνεται να σβήνει αμέσως μετά τα γεγονότα του Κοσσοβού, τα οποία πυροδότησαν και το ενδιαφέρον της ελληνικής πολιτείας σχετικά με τη σύσταση νομικού πλαισίου για τις ΜΚΟ.

Ειδικότερα, την τελευταία πενταετία ελληνικό κράτος και Ε.Ε. συνδράμουν οικονομικά τις ΜΚΟ που προωθούν την ανάπτυξη. Το 2001, 41 ΜΚΟ με υποβαλλόμενα προγράμματα αναπτυξιακού σχεδιασμού χρηματοδοτήθηκαν και διαχειρίστηκαν το ποσό των δύο δισεκατομμυρίων δραχμών για την ανασυγκρότηση των Βαλκανίων, ενώ 145 οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών χρηματοδοτήθηκαν από άλλους φορείς. Την περίοδο 2000 – 2004 αυτούσιοι ΜΚΟ, πανεπιστήμια και κέντρα έρευνας που συμπεριλαμβάνουν θεσμικά όργανα της κοινωνίας πολιτών, υπέβαλλαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή 109 ολοκληρωμένα προγράμματα κοινωνικής ανάπτυξης περιφερειακού χαρακτήρα στο εσωτερικό και εξωτερικό, από τα οποία εγκρίθηκαν τα 52 και υλοποιήθηκαν μέσω ευρωπαϊκής χρηματοδότησης.

Μπορεί ακόμα ο διεθνής αναπτυξιακός τους ρόλος να μην είναι τόσο καθοριστικός, όπως συμβαίνει με τις ΜΚΟ του εξωτερικού, ωστόσο οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και ιδιαίτερα οι ΜΚΟ, κάνουν αισθητή την παρουσία τους με το έργο τους. Σε ποσοστό της τάξεως 45,9% οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών ασχολούνται με την υγεία, του 40% με την κοινωνική φροντίδα, του 37,6% με τα πολιτιστικά, του 30,6% με την εκπαίδευση και τον αθλητισμό, του 27,1% με το περιβάλλον, του 22,4% με την επιχειρηματικότητα. Όλα τα παραπάνω αριθμητικά δεδομένα είναι βέβαια στοιχεία δράσης που δικαιολογούν το γεγονός ότι η κοινωνία πολιτών στην Ελλάδα στηρίζει την κοινωνική ανάπτυξη με πολλές δυνάμεις στο εσωτερικό αλλά και στο εξωτερικό», (στο ίδιο, σελ.39-41).

2.Κατηγοριοποίηση των μη κερδοσκοπικών οργανώσεων

2.1. Γενική κατηγοριοποίηση των ΜΚΟ

Για να μπορέσουμε να κατηγοριοποιήσουμε τις μη κυβερνητικές οργανώσεις πρέπει πρώτα να εξετάσουμε τα πεδία στα οποία αυτές δραστηριοποιούνται. «Τα κυριότερα πεδία είναι:

- Η προστασία του περιβάλλοντος
- Η καταστολή της φτώχειας
- Η υπεράσπιση της ειρήνης
- Η υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών
- Η καταπολέμηση των διακρίσεων (ρατσισμός, ξενοφοβία)
- Τα δικαιώματα των γυναικών
- Η προστασία των μειονοτήτων (αναγνωρισμένες εθνικές, θρησκευτικές, γλωσσικές μειονότητες, μετανάστες, ατίγαντοι, άστεγοι)
- Τα δικαιώματα ειδικών ομάδων (φυλακισμένοι-κρατούμενοι, ομοφυλόφιλοι, εξαρτημένοι, αντιρρησίες συνείδησης, θύματα βασανιστηρίων κ.α.)
- Τα άτομα με ιδιαίτερες ικανότητες ή με ειδικές ανάγκες
- Η προστασία του παιδιού και της τρίτης ηλικίας
- Ο πολιτισμός
- Η ανάπτυξη εθελοντικής συμμετοχής
- Η παροχή επείγουσας ανθρωπιστικής ή αναπτυξιακής βοήθειας στο εξωτερικό και εσωτερικό», (Στραβοσκούφης, 2009, σελ.36).

Σύμφωνα με τα παραπάνω τα κριτήρια για την κατηγοριοποίηση των μη κυβερνητικών οργανώσεων είναι τα εξής:

- Η ύλη και το αντικείμενο τους
- Ο τρόπος λειτουργίας τους
- Το μέγεθος τους (μεγάλες οικονομικά ΜΚΟ και μικρές τοπικές οργανώσεις με λίγα μέλη και πολύ εθελοντική εργασία)
- Ο τρόπος δράσης (εθνικό, ευρωπαϊκό, παγκόσμιο επίπεδο)
- Ο γενικός προσανατολισμός και οι στόχοι τους

Όσον αφορά το αντικείμενο των ΜΚΟ οι κυριότεροι τομείς που ασχολούνται είναι:

- ❖ Η υγεία. Σ' αυτόν τον τομέα η δραστηριότητα των ΜΚΟ αφορά κυρίως την ενημέρωση και χρηματοδότηση για την πρόληψη ασθενειών όπως ο καρκίνος ή το AIDS καθώς και χρόνιων νοσημάτων όπως το άσθμα. Επιπλέον, υπάρχουν σύλλογοι αποτελούμενοι από εθελοντές αιμοδότες και δωρητές οργάνων καθώς επίσης και οργανικού υλικού πάσης φύσεως που μπορεί να χρησιμεύσει για ιατρικούς σκοπούς. Ακόμη υπάρχουν οργανώσεις στον τομέα της υγείας που ασχολούνται με την βελτίωση των συνθηκών ζωής ατόμων που πάσχουν από ανίατες ασθένειες και ατόμων τρίτης ηλικίας. Τέλος μεγάλες οργανώσεις ασχολούνται με την αντιμετώπιση επιδημιών και την αναβάθμιση των συνθηκών ζωής και υγιεινής σε χώρες του τρίτου κόσμου. Οι οργανώσεις αυτές είναι στελεχωμένες κυρίως από επαγγελματίες και ειδικούς επιστήμονες.
- ❖ Η πρόνοια. Σε αυτόν τον τομέα ανήκουν οι ΜΚΟ που στόχο έχουν την ψυχολογική υποστήριξη των ευπαθών κοινωνικά ομάδων, την εθελοντική βοήθεια σε κοινωνικές ομάδες σε καταστάσεις κρίσεως, τη διοργάνωση συσσιτίων και την παροχή ειδών πρώτης ανάγκης.
- ❖ Τα παιδιά. Όσες ΜΚΟ δραστηριοποιούνται σ' αυτόν τον τομέα μάχονται κατά της παιδικής εκμετάλλευσης και κακοποίησης, κατά της παιδικής εργασίας και της έλλειψης εκπαίδευσης των παιδιών του τρίτου κόσμου και υπέρ της βελτίωσης των συνθηκών ζωής των παιδιών με ειδικές ανάγκες.
- ❖ Οι πρόσφυγες – οι μετανάστες. Οι οργανώσεις που ασχολούνται με αυτόν τον τομέα στοχεύουν στην ενίσχυση των διεθντικών σχέσεων μεταξύ κοινοτήτων μεταναστών-προσφύγων και Ελλήνων πολιτών, στην διεκδίκηση των ατομικών δικαιωμάτων των προσφύγων καθώς και στην προβολή του πολιτισμού και της κουλτούρας των διαφόρων εθνικών μεταναστευτικών κοινοτήτων.
- ❖ Το περιβάλλον και η οικολογία. Οι ΜΚΟ που αναπτύσσουν τις δραστηριότητες τους στον τομέα αυτό ασχολούνται κυρίως με την προστασία του περιβάλλοντος και την διαφύλαξη του φυσικού πλούτου, την φροντίδα ζώων που βρίσκονται υπό εξαφάνιση ή είναι τραυματισμένα, την ψυχαγωγία με εκπαιδευτικές ή αθλητικές δραστηριότητες, την άσκηση πίεσης καθώς και την ενημέρωση για την αποφυγή μόλυνσης και ρύπανσης του περιβάλλοντος.
- ❖ Τα ανθρώπινα δικαιώματα. Σε αυτόν τον τομέα οι ΜΚΟ επιδιώκουν την προάσπιση των ανθρώπινων δικαιωμάτων, ευπαθών κοινωνικώς ομάδων, των πολιτικών

δικαιωμάτων και στοχεύουν στην αφύπνιση της κοινής γνώμης πάνω στο θέμα του δικαιωμάτων και της διεκδίκησής αυτών.

- ❖ Ο αθλητισμός. Αυτές οι οργανώσεις είναι συνήθως τοπικού ή περιφερειακού χαρακτήρα και σαν κύριο σκοπό τους έχουν κυρίως την μύηση νέων ή και μεγαλύτερων στον ερασιτεχνικό αθλητισμό καθώς και στις εναλλακτικές μορφές του.
- ❖ Οι τέχνες και ο πολιτισμός. Εδώ δραστηριοποιούνται οι ΜΚΟ οι οποίες στοχεύουν στην γενική πολιτισμική ανάπτυξη μίας κοινωνίας ή στην προβολή μίας συγκεκριμένης κουλτούρας και στην προώθηση της.

Όσον αφορά τον τρόπο λειτουργίας τους, έχουμε τις ΜΚΟ με τεράστια έσοδα και με μεγάλες και ικανότατες επιχειρησιακές δυνατότητες. Αυτές οι οργανώσεις έχουν συνήθως αυστηρώς ιεραρχική δομή. Τέτοιες είναι η UNICEF, το WWF, ο Ερυθρός Σταυρός, η CARE INTERNATIONAL κ.α. Από την άλλη πλευρά υπάρχουν οι ΜΚΟ οι οποίες έχουν περιορισμένα έσοδα και βασίζονται κυρίως στην εθελοντική δράση των μελών τους και την αυθόρμητη συμμετοχή των πολιτών σ' αυτά. Δύναμή τους είναι η κινητοποίηση των λαϊκών μαζών, η απόλυτη ισότητα ανάμεσα στα μέλη και η συμμετοχή. Τέλος υπάρχουν οι μικρές ομάδες τοπικής εμβέλειας που απαρτίζονται συνήθως από εθελοντές και στοχεύουν στην λύση τοπικών προβλημάτων (π.χ. μεταφορά χωματελής) στηριζόμενες σε ιδίους χρηματικούς πόρους.

Όσον αφορά το μέγεθος, υπάρχουν οι μικρές κοινωνικά βασιζόμενες ομάδες. Αυτές στηρίζονται στην ατομική πρωτοβουλία και είναι συνήθως τοπικού επιπέδου. Τέτοιες είναι οι αθλητικές λέσχες, τα εκκλησιαστικά ιδρύματα σε επίπεδο ενοριακό κ.α. Υπάρχουν οι περιφερειακές οργανώσεις συνήθως με φιλανθρωπικούς σκοπούς. Αυτές χρηματοδοτούνται συνήθως από τον εκάστοτε δήμο ή την εκάστοτε νομαρχία καθώς και από μεγαλύτερες ΜΚΟ εθνικού επιπέδου που έχουν τον ίδιο σκοπό. Επιπλέον, μη κυβερνητικές οργανώσεις εθνικού επιπέδου οι οποίες έχουν αρκετά μεγάλα έσοδα και πολλές φορές χρηματοδοτούν τοπικές οργανώσεις με αντίστοιχους σκοπούς. Τέλος, οι Διεθνείς ΜΚΟ με μεγάλη και συνήθως παγκοσμίου επιπέδου επιχειρησιακή ικανότητα. Συχνά για μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα συνεργάζονται με τοπικές και εθνικές οργανώσεις.

Όσον αφορά τον τρόπο δράσης υπάρχουν οι τοπικής δράσης ΜΚΟ και οι παγκόσμιας δράσης ΜΚΟ. Έτσι από την μία πλευρά έχουμε την GREENPEACE η οποία μπορεί να δράσει οπουδήποτε στον κόσμο και την ενδιαφέρουν θέματα σε όλη την υδρόγειο, και από την άλλη πλευρά έχουμε ευρωπαϊκές ΜΚΟ που τις απασχολούν μόνο συγκεκριμένα θέματα. Τέλος, όσον αφορά τους στόχους, διακρίνουμε ΜΚΟ που διεκπεραιώνουν τον σκοπό τους

χρηματοδοτώντας και κάνοντας δωρεές, αυτές που στηρίζονται κυρίως στην παροχή υπηρεσιών με τα μέσα που οι ίδιες διαθέτουν και αυτές που στηρίζονται στην προσπάθεια τους να αφυπνίσουν και να κινητοποιήσουν την κοινή γνώμη.

Στην εργασία αυτή θα ασχοληθούμε με τις δύο βασικές κατηγορίες ΜΚΟ οι οποίες είναι οι ανθρωπιστικές (ΑΜΚΟ) και οι περιβαλλοντικές (ΠΜΚΟ). Οι πρώτες ασχολούνται με τον αναπτυσσόμενο κόσμο και την μείωση της φτώχειας στην κοινωνία. Χωρίζονται σε δυο υποκατηγορίες: «εκείνες που αναπτύσσουν μια εναλλακτική δράση, για τις οποίες η επιβίωση αποτελεί το μέσο και όχι τον αυτοσκοπό και κινητοποιούνται από την ανάγκη εφαρμογής ριζικότερων αλλαγών και εκείνες που ο βασικός τους στόχος είναι η διατήρηση μιας ροής χρηματοδότησης ικανής να εξασφαλίζει εργασία στην μεσαία τάξη η οποία την στελεχώνει», (Συρακούλης, Αφουξενίδης, 2008, σ.67).

Οι ΠΜΚΟ ασχολούνται με θέματα που αφορούν το περιβάλλον. Στην Ελλάδα οι ΠΜΚΟ έχουν σημαντικό έργο ως προς την προστασία του περιβάλλοντος. Και σε αυτό το σημείο όμως υπάρχει υποκατηγορία. Υπάρχουν ΠΜΚΟ οι οποίες ασχολούνται γενικά με διάφορα θέματα περιβαλλοντικής προστασίας όπως είναι η WWF Ελλάς, Ελληνική εταιρεία προστασίας του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς κτλ. Υπάρχουν όμως και άλλες οι οποίες ασχολούνται με πιο ειδικά θέματα όπως είναι η Καλλιστώ. Είναι βέβαιο όμως ότι στην αντιμετώπιση σοβαρών προβλημάτων οι ΠΜΚΟ συμφωνούν στις απόψεις τους και έχουν τα ίδια μέτρα αντιμετώπισης.

2.2. Ανθρωπιστικές ΜΚΟ

ΓΡΑΜΜΗ ΖΩΗΣ

Η Γραμμή Ζωής είναι η μοναδική μη κυβερνητική οργάνωση στην Ελλάδα που δραστηριοποιείται για πρακτικά ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι ηλικιωμένοι. Ιδρύθηκε το 2006 από μία ομάδα ανθρώπων με επιστημονική γνώση και εμπειρία στο χώρο της κοινωνικής μέριμνας, της σωματικής και ψυχικής υγείας, ευαισθητοποιημένους από τα υπάρχοντα προβλήματα στην οργανωμένη και ουσιαστική στήριξη των ηλικιωμένων. Η κατάσταση που επικρατεί στην Ελλάδα σήμερα σύμφωνα με επίσημα στοιχεία είναι ότι η ευαίσθητη κοινωνική ομάδα των ηλικιωμένων (65 ετών και άνω) αριθμεί 2.500.000 ανθρώπους στην Ελλάδα, δηλαδή περίπου το 23% του πληθυσμού της χώρας μας. Το 27% αυτών ζει κάτω από το όριο της φτώχειας και το 70% λαμβάνει μηνιαία σύνταξη που κυμαίνεται από 400€ έως 650€. Παραπάνω από το 1/3 του συνόλου, δηλαδή 1.000.000 άνθρωποι, ζουν εντελώς μόνοι.

Η Πολιτεία με την αρωγή της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει θεσπίσει και λειτουργεί μέσω των Δήμων τα προγράμματα «Βοήθεια Στο Σπίτι». Ωστόσο τα προγράμματα δεν απευθύνονται αποκλειστικά στους ηλικιωμένους, καθώς εξυπηρετούν και άλλες ευπαθείς κοινωνικές ομάδες. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία κενού, το οποίο έρχεται να καλύψει η Γραμμή Ζωής.

Όραμα της Γραμμής Ζωής είναι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η υποστήριξη προγραμμάτων δράσης για την παροχή δωρεάν υπηρεσιών φροντίδας, προστασίας και ασφάλειας στους ηλικιωμένους στην Ελλάδα, με απώτερο στόχο την αξιοπρεπή τους διαβίωση και την εξασφάλιση ποιότητας ζωής, ανεξάρτητα από την οικονομική ή την οικογενειακή τους κατάσταση. Οι στόχοι της Γραμμής Ζωής είναι:

- Η παροχή φροντίδας, προστασίας και ασφάλειας στους ηλικιωμένους μέσω της υπηρεσίας Τηλεειδοποίηση.
- Η προσφορά ποιότητας ζωής και αξιοπρεπούς διαβίωσης στους ανθρώπους της 3ης και της 4ης ηλικίας, που ο σύγχρονος τρόπος ζωής τους έχει καταδικάσει να ζουν ανενεργοί και στην ανασφάλεια. Μέσω των υπηρεσιών της συγκεκριμένης ΜΚΟ οι ηλικιωμένοι νιώθουν σιγουριά, είναι δημιουργικοί και αποτελούν ενεργά μέλη της οικογένειας τους και της κοινωνίας.
- Ο σχεδιασμός, υλοποίηση και υποστήριξη προγραμμάτων κοινωνικής παρέμβασης ανεξάρτητα από την οικονομική και οικογενειακή κατάσταση των ηλικιωμένων.
- Η επιστημονική έρευνα για τη γήρανση στην Ελλάδα, η διάχυση της γνώσης στην κοινωνία και η ανάδειξη των προβλημάτων που βιώνουν τα άτομα 3ης και 4ης ηλικίας.
- Η προώθηση, ενδυνάμωση και πολύπλευρη στήριξη πρωτοβουλιών της Κοινωνίας των Πολιτών, η διάδοση του εθελοντισμού, της ιδέας του ενεργού πολίτη. Η μαρτυρία, στην οποία εντάσσεται κατά περίπτωση και η καταγγελία, καταπάτησης δικαιωμάτων των ηλικιωμένων και κοινωνικής αδικίας, σύμφωνα με όσα ορίζει η ελληνική νομοθεσία και οι διεθνείς συμβάσεις, σε ελληνικούς και διεθνείς, πολιτικούς, οικονομικούς, κοινωνικούς οργανισμούς και ενώπιον κάθε Αρχής.
- Η ουσιαστική συμβολή και συνδρομή σε εκείνους που έχουν την ευθύνη φροντίδας και προστασίας για τον ηλικιωμένο γονέα, συγγενή, γείτονα ή φίλο, καθώς μέσα από την υπηρεσία της Τηλεειδοποίησης τους εξασφαλίζεται ασφάλεια και σιγουριά και μετατοπίζεται το βάρος της ευθύνης.

- Η συνεισφορά στη μείωση του ποσοστού ανεργίας για δεκάδες νέους ανέργους πτυχιούχους με αναγκαίες ειδικότητες για τη λειτουργία της οργάνωσης.

Οι βασικοί στόχοι της ΜΚΟ Γραμμή Ζωής είναι εναρμονισμένοι με τις επιταγές που προκύπτουν από το πρόγραμμα SAFE 21, το οποίο είναι Πανευρωπαϊκό Πρόγραμμα Έρευνας που πραγματοποιήθηκε από τον Δεκέμβριο του 1996 έως τον Νοέμβριο του 1999. Στόχος του ήταν να διερευνηθεί η δυνατότητα συμβολής της υφιστάμενης Τεχνολογίας Σταθερής Τηλεφωνίας στην εφαρμογή πολιτικής που θα οδηγήσει τις Κοινωνικές Υπηρεσίες για παροχή φροντίδας, προστασίας και ασφάλειας προς τους ηλικιωμένους, στον 21ο αιώνα.

Σήμερα, στα 15 αρχικά κράτη-μέλη Κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης πλην της Ελλάδας και σε δύο νεοεισερχόμενα, την Κύπρο και την Πολωνία, το SAFE 21 αποτελεί Αναπτυξιακό Πρόγραμμα και λειτουργεί ολοκληρωμένα με τρεις ενότητες: την Τηλεειδοποίηση, την Τηλεϊατρική από το σπίτι και ένα Σύνολο Πολλαπλών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών στο σπίτι, προσφέροντας ανακούφιση σε εκατομμύρια ηλικιωμένους Ευρωπαίους πολίτες.

Η ΜΚΟ Γραμμή Ζωής συμμετέχει στα παρακάτω Ευρωπαϊκά Προγράμματα:

1. Ανάλυση τριών Σχεδίων Δράσης με τίτλο "Δράσεις ενίσχυσης της απασχόλησης ανέργων με την ενεργό συμμετοχή Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ)", βάσει της υπ' αρ. 201383 - 22/11/2007 Απόφασης Επιχορήγησης του Γ.Γ. Διαχ/σης Κοινοτικών & Άλλων Πόρων του Υπ. Απασχόλησης & Κ.Π., το οποίο εντάσσεται στο Έργο "Δράσεις Ενίσχυσης της Απασχόλησης με την Ενεργό Συμμετοχή των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ)" του Μέτρου 6 του Άξονα Προτεραιότητας 1 του Ε.Π. "Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση", που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) στο πλαίσιο του Γ ΚΠΣ.
2. Κοινοτικό Πρόγραμμα για την Απασχόληση και την Κοινωνική Αλληλεγγύη "PROGRESS". Ανάλυση δύο Σχεδίων Δράσης:
  - Προώθηση του διαλόγου για την κοινωνική ένταξη με την ενίσχυση της "Ανοιχτής Μεθόδου Συντονισμού" στον τομέα της κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής ένταξης.
  - Προώθηση των DEBATES για την κοινωνική ένταξη υπό τη Μέθοδο "Ανοιχτού Συντονισμού" για την κοινωνική προστασία και την κοινωνική ένταξη.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός ιδρύθηκε στις 10 Ιουνίου 1877, με πρωτοβουλία της βασίλισσας Όλγας. Από τη στιγμή της ίδρυσής του αναγνωρίστηκε από τη Διεθνή Επιτροπή Ερυθρού Σταυρού και σήμερα αποτελεί μέρος της «οικογένειας» του Διεθνούς Κινήματος Ερυθρού Σταυρού και Ερυθράς Ημισελήνου. Στη μακρά πορεία του παραμένει σταθερά αφοσιωμένος στις διεθνείς ανθρωπιστικές αρχές και στην αλληλέγγυα εθελοντική προσφορά βοήθειας προς τον συνάνθρωπο.

Ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός είναι ο μεγαλύτερος μη κυβερνητικός οργανισμός στην Ελλάδα με σύνθετο έργο που βασίζεται στην εθελοντική δράση και την άμεση ανταπόκριση των πολιτών. Κινητοποιείται στοχεύοντας πάντα στην ανακούφιση του ανθρώπινου πόνου σε περιόδους πολέμου και ειρήνης, στηρίζοντας τραυματίες, ασθενείς, πρόσφυγες, ηλικιωμένους, ανθρώπους με οικονομικές δυσκολίες και άτομα από κάθε ευάλωτη ομάδα του πληθυσμού. Η δράση του έχει συνδεθεί με την επαγρύπνηση και την αλληλεγγύη και είναι συνώνυμη της αφιλοκερδούς προσφοράς και της ανιδιοτέλειας.

Οι βασικοί σκοποί και στόχοι του Ε.Ε.Σ. είναι:

- Σε καιρό πολέμου: η συνδρομή και επικουρία στο έργο της Στρατιωτικής Υγειονομικής Υπηρεσίας, η νοσηλευτική περίθαλψη τραυματιών και ασθενών, καθώς και η προστασία των αιχμαλώτων, του άμαχου πληθυσμού και των θυμάτων πολέμου.

- Σε καιρό ειρήνης: η αρωγή και συμπαράσταση στα θύματα θεομηνιών και επιδημιών, καθώς και η αυτόνομη ή σε συνεργασία με το Κράτος και κοινωνικούς φορείς, ανθρωπιστική δραστηριότητα.

Από το 1877 έως σήμερα, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός συνεχίζει άκοπα να επιτελεί το ανθρωπιστικό του έργο φροντίζοντας τις πιο αδύναμες πληθυσμιακές ομάδες της χώρας. Σε συνεργασία με άλλους θεσμικούς φορείς, κρατικούς και μη, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός είναι στο πλευρό κάθε ανθρώπου, οικογένειας ή ομάδας που αντιμετωπίζει δυσκολίες χωρίς να θέτει φυλετικά, εθνικά ή οικονομικής κατάστασης όρια στη δράση του. Παράλληλα, όταν και όποτε υπάρχει ανάγκη στο εξωτερικό, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός ενεργοποιείται σε συνεργασία με τους Εθνικούς Συλλόγους άλλων χωρών για την αποστολή διεθνούς βοήθειας.

Από την πρώτη στιγμή της ύπαρξής του, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός είναι παρών για να προσφέρει αρωγή και συμπαράσταση με συνέπεια και ανιδιοτέλεια. Η δράση του

υποστηρίζεται από τη συλλογική κινητοποίηση των πολιτών, γεγονός που αναδεικνύει την πολύπλευρη και πολυσήμαντη δράση των εθελοντών του ως αδιάψευστο μάρτυρα της αλληλεγγύας προσφοράς που είναι έμφυτη στην ελληνική κοινωνία.

ΟΑΣΙΣ

Η ΟΑΣΙΣ είναι αστική μη κερδοσκοπική εταιρία υποστήριξης εξαρτημένων ατόμων από αλκοόλ, ναρκωτικά, τυχερά παιχνίδια. Ιδρύθηκε το 2002 με πρωτοβουλία πρώην εξαρτημένων και συνεξαρτημένων ατόμων και λειτουργεί με τις αρχές της Αωνυμίας, της Συλλογικότητας, της Αλληλεγγύης και του Εθελοντισμού. Η ΟΑΣΙΣ συντηρείται από συνδρομές και χορηγίες, προκειμένου να επιβιώσει και να εκπληρώσει τους στόχους της, παρέχοντας ένα φάσμα υπηρεσιών ειδικά σχεδιασμένων ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των εθισμένων και των οικογενειών τους.

Βασικός σκοπός της ΟΑΣΙΣ είναι η προσφορά πολύπλευρης υποστήριξης σε άτομα εξαρτημένα από αλκοόλ, ναρκωτικά, τυχερά παιχνίδια, εθισμό στο διαδίκτυο κλπ. Ειδικοί σκοποί της ΟΑΣΙΣ είναι:

1. Η πληροφόρηση για τους εθισμούς και τις εξαρτήσεις.
2. Η κοινωνική επανένταξη των απεξαρτημένων ατόμων.
3. Η επιστημονική έρευνα και μελέτη του φαινομένου της εξάρτησης, των παραγόντων που το δημιουργούν.
4. Η ευαισθητοποίηση – ενημέρωση του ευρύτερου κοινού.
5. Η διατύπωση θέσεων και προτάσεων προς τους φορείς άσκησης εξουσίας για τη διαμόρφωση κατάλληλων πολιτικών.
6. Η συνεργασία και δικτύωση με φορείς που αναπτύσσουν συναφείς δράσεις.
7. Η ευαισθητοποίηση – κινητοποίηση επιστημόνων για εθελοντική προσφορά βοήθειας.
8. Η δημιουργία και λειτουργία εκπαιδευτικών εργαστηρίων απεξαρτημένων ατόμων για την απόκτηση επαγγελματικών δεξιοτήτων.
9. Η ανάπτυξη αθλητικών, πολιτιστικών, ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων για εξαρτημένα άτομα.
10. Η προώθηση του εθελοντισμού (δημιουργία ομάδων αυτοβοήθειας).

Η ύπαρξη της «ΟΑΣΙΣ» στηρίζεται στην προσφορά εθελοντικής εργασίας, στις συνδρομές των μελών και φίλων της και στις χορηγίες.

ΚΕΝΤΡΟ ΖΩΗΣ

Το Κέντρο Ζωής είναι μία αναγνωρισμένη, μη κυβερνητική, μη κερδοσκοπική οργάνωση, η οποία ιδρύθηκε το 1991 με την πρωτοβουλία μίας ομάδας φίλων, στο μεγαλύτερο μέρος τους αμερικανών, με κυρίαρχη φυσιογνωμία αυτή του Frank Olcvary, εμπνευστή και κινητήριο δύναμη του σωματείου αυτού.

Η ίδρυση του Κέντρου Ζωής έγινε σε μία περίοδο κατά την οποία παρά το γεγονός ότι η επιδημία του AIDS ήταν ήδη διαδεδομένη σε όλο τον κόσμο, η πλειονότητα των Ελλήνων ελάχιστα γνώριζε για αυτήν, και οι οροθετικοί (φορείς του ιού HIV που προκαλεί το AIDS) ζούσαν σε ένα περιβάλλον απελπισίας, απομόνωσης, φόβου, πόνου και εγκατάλειψης.

Η μικρή ομάδα των εθελοντών που αποτελούσε τον πυρήνα του Κέντρου Ζωής στα αρχικά του βήματα, είχε σαν πρωταρχικό στόχο να βοηθήσει με όποιο τρόπο μπορούσε τα άτομα που είχαν μολυνθεί από τον ιό και τα οποία ζούσαν υπό άσχημες συνθήκες, τις περισσότερες φορές μάλιστα, εγκαταλελειμμένα από τις ίδιες τους τις οικογένειες. Μέσα από μεγάλες προσπάθειες, οι εθελοντές κατόρθωσαν σιγά-σιγά να μπουν στα νοσοκομεία όπου νοσηλεύονταν οι οροθετικοί και να κερδίσουν την εμπιστοσύνη τους προσφέροντας τους πάνω από όλα αγάπη και συντροφιά.

Με τη πάροδο του χρόνου, η μικρή εκείνη ομάδα των εθελοντών, απέκτησε καινούργια μέλη, τα περισσότερα τώρα πια Έλληνες, μεγάλωσε και είναι πλέον μια μεγάλη οικογένεια από ανθρώπους που προσφέρουν αφιλοκερδώς και με ευσυνειδησία τις υπηρεσίες τους σε όλους αυτούς που άμεσα ή έμμεσα αντιμετωπίζουν το HIV ή/και το AIDS στη ζωή τους.

Το Κέντρο Ζωής σήμερα είναι μια οργάνωση, μοναδική στο είδος της στην Ελλάδα, που στηρίζει τα οροθετικά άτομα. Οι υπηρεσίες που παρέχει είναι:

- Δωρεάν κοινωνική και ψυχολογική υποστήριξη.
- Κέντρο Ημέρας: χώρος συνάντησης, ενημέρωσης και ψυχαγωγίας των ατόμων που ζουν με hiv/aids.
- Info Center: για την εκμάθηση χρήσης ηλεκτρονικών υπολογιστών.
- Το πρόγραμμα συντροφικότητας στα νοσοκομεία και στο σπίτι.
- Πρόγραμμα στήριξης σε οροθετικούς/ες κρατούμενους/ες των Φυλακών Κορυδαλλού.
- Positive: περιοδικό ενημερωτικού χαρακτήρα σε θέματα που αφορούν στο hiv/aids, καθώς και θέματα γενικού ενδιαφέροντος.

- Πρόγραμμα ενημέρωσης πληθυσμού σε θέματα πρόληψης (διεξαγωγή ομιλιών, επαφές με εκπαιδευτικά ιδρύματα, χώρους εργασίας, κλπ).
- Διοργάνωση εκδηλώσεων με σκοπό την ευρύτερη ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του πληθυσμού για το έργο του Κέντρου Ζωής καθώς και για την εξεύρεση οικονομικών πόρων.
- Internet-site: νέα για το HIV/AIDS και το Κέντρο Ζωής
- Συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά-διακρατικά δίκτυα.

ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Το «ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ» είναι ένας εθελοντικός οργανισμός, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Στηρίζεται στο συναίσθημα, αλλά δε μένει σ' αυτό και στα λόγια. Έχει κάνει πράξη την αντιμετώπιση των καθημερινών προβλημάτων των παιδιών. Κύριο μέλημά του είναι να προασπίσει τα δικαιώματα των παιδιών όχι μόνο στη θεωρία αλλά στην πράξη, καθημερινά, 24 ώρες την ημέρα, 365 ημέρες το χρόνο. Να εξασφαλίσει τα απαραίτητα για τη σωματική, ψυχική και πνευματική ισορροπία τους. Βασίζεται στις υπηρεσίες του κράτους (Αστυνομία, Εισαγγελίες, Νοσοκομεία κ.α.), όπου υπάρχουν άνθρωποι ευαισθητοποιημένοι που συμβάλλουν στην προσπάθειά του να αντιμετωπίσει τα προβλήματα των παιδιών. Ως εθελοντικός οργανισμός, στηρίζει τους θεσμούς, ώστε να γίνουν αποδοτικότεροι σε θέματα παιδιών.

Το «Χαμόγελο του Παιδιού» με αποκλειστικό γνώμονα την παροχή βοήθειας σε παιδιά, τόσο στην Ελλάδα όσο και παγκοσμίως, έχει ως θεμελιώδη αρχή τις διεθνείς συνεργασίες με οργανώσεις, κυβερνητικές ή μη κυβερνητικές, με παρεμφερείς στόχους και αξίες. Μέσα από την συμμετοχή του στην Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία για τα Εξαφανισμένα και Σεξουαλικά Κακοποιημένα Παιδιά (MCE), το «Χαμόγελο του Παιδιού», με την ιδιότητα του μέλους του διοικητικού συμβουλίου, έχει τη δυνατότητα να συνεργαστεί με άλλους ευρωπαϊκούς οργανισμούς με στόχο την εξάλειψη της σεξουαλικής και ψυχολογικής εκμετάλλευσης των παιδιών αλλά και τον εντοπισμό παιδιών που έχουν εξαφανισθεί σε ευρωπαϊκή κλίμακα.

Τα τελευταία δύο έτη, έχοντας γίνει ισότιμα και ενεργά μέλη του Δ.Σ. του Διεθνούς Κέντρου για τα Εξαφανισμένα και Θύματα Εκμετάλλευσης Παιδιά (International Centre for Missing and Exploited Children – ICMCEC) και έχοντας αναγνωρισθεί ως Εθνικό Κέντρο για τα Εξαφανισμένα και Θύματα Εκμετάλλευσης Παιδιά, αποφασίστηκε η δημιουργία Κέντρου Νοτιοανατολικής Ευρώπης και ανατέθηκε στο «Χαμόγελο του Παιδιού» η λειτουργία του, η

οποία εγκαινιάστηκε τον Οκτώβριο του 2010 στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη. Ακόμα, το «Χαμόγελο του Παιδιού» ως μέλος του Δ.Σ. του Διεθνούς Κέντρου για τα Εξαφανισμένα και Κακοποιημένα Παιδιά (ICMEC), συνεργάζεται με τα υπόλοιπα μέλη, συμπεριλαμβανομένων και του Αμερικανικού Εθνικού Κέντρου για τα Εξαφανισμένα και Κακοποιημένα Παιδιά (U.S. based National Centre for Missing & Exploited Children- NCMEC), για την εξεύρεση λύσεων και την εφαρμογή προγραμμάτων παγκοσμίως με στόχο την εξάλειψη των φαινομένων εξαφάνισης και εκμετάλλευσης ανηλίκων.

Επιπλέον, μεγάλη σημασία έχει η εκπροσώπηση του «Χαμόγελου του Παιδιού» και στον Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών καθώς είναι συνεργαζόμενος φορέας στο Τμήμα Δημόσιας Πληροφόρησης του Ο.Η.Ε (DPI) ενώ αποτελεί ΜΚΟ με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς στο Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο των Ηνωμένων Εθνών (ECOSOC). Τέλος, το «Χαμόγελο του Παιδιού» είναι μέλος του Διεθνούς Δικτύου Τηλεφωνικών Γραμμών Υποστήριξης (CHI), που απαριθμεί μέλη σε 120 χώρες, καθώς και μέλος της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας για τα Παιδιά του Δρόμου (EFSC).

ΓΙΑΤΡΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Οι Γιατροί του Κόσμου (Medecins Du Monde) είναι μία μη κυβερνητική, ανεξάρτητη, ανθρωπιστική διεθνής οργάνωση. Ιδρύθηκαν στη Γαλλία το 1980 από τον Γάλλο γιατρό Bernard Couchner, μετέπειτα Υπουργό Υγείας και Ανθρωπιστικής Δράσης της Γαλλίας. Ο Couchner υπήρξε ένας από τους «French Doctors», μία ομάδα Γάλλων γιατρών που το 1968 αποφάσισαν να παρέμβουν οργανωμένα στο δράμα του λιμού της Μπιάφρα. Πιστοί στον όρκο του Ιπποκράτη και οπαδοί της μεγάλης ιδέας της Ανθρωπιστικής Δράσης, ήταν οι πρώτοι γιατροί που προσέφεραν τις υπηρεσίες τους επιτόπου, δημοσιοποιώντας συγχρόνως τη μαρτυρία - καταγγελία τους για την καταπάτηση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και την βαρβαρότητα των οποίων υπήρξαν μάρτυρες.

Σε αυτές τις αρχές στηρίχθηκε η ίδρυση της οργάνωσης «Medecins Du Monde», που αργότερα, από το 1989 άρχισε να εξαπλώνεται και σε άλλες χώρες ((Γερμανία, Βέλγιο, Ισπανία, Γαλλία, Ελλάδα, Ιταλία, Ολλανδία, Πορτογαλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Σουηδία, Ελβετία, Καναδάς, Ιαπωνία και Αργεντινή), δημιουργώντας ένα διεθνές δίκτυο άμεσης παρέμβασης. Σε όλο τον κόσμο, οι Γιατροί του Κόσμου δρουν με την ίδια αυταπάρνηση, αλλά και με την αποτελεσματικότητα και σοβαρότητα που επιβάλλουν ο ανθρώπινος πόνος και η δυστυχία. Γιατί πόνος και δυστυχία υπάρχουν παντού. Κι αυτό προσπαθούν να

αλλάξουν οι Γιατροί του Κόσμου, πιστεύοντας βαθιά στη δύναμη του ανθρώπου και τη γιατρεία που μπορεί να προσφέρει.

Οι Γιατροί του Κόσμου Ελλάδας δημιουργήθηκαν το 1990 και αποτελούν μία γνήσια Ελληνική οργάνωση που ακολουθεί το δικό της μονοπάτι βασιζόμενη στις ιδιαιτερότητες της Ελλάδας, διατηρώντας την οικονομική και διοικητική της ανεξαρτησία. Ταυτόχρονα, ωστόσο, παραμένουν μέρος του Διεθνούς Δικτύου των ΓτΚ το οποίο αποτελείται από 14 συνολικά τμήματα (Γερμανία, Βέλγιο, Ισπανία, Γαλλία, Ελλάδα, Ιταλία, Ολλανδία, Πορτογαλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Σουηδία, Ελβετία, Καναδάς, Ιαπωνία και Αργεντινή).

Συμπληρώνοντας 20 χρόνια συνεχούς δράσης το 2010, οι Γιατροί του Κόσμου έχουν αναγνωριστεί στη συνείδηση των πολιτών, ως μια αξιόπιστη και αποτελεσματική οργάνωση η οποία προωθεί τα συναισθήματα αλληλεγγύης της ελληνικής κοινωνίας. Με δεκάδες αποστολές ανθρωπιστικής βοήθειας στην Ελλάδα και σε αναπτυσσόμενες χώρες, Έλληνες γιατροί, υγειονομικό προσωπικό, διοικητικοί και τεχνικοί προσφέρουν τις υπηρεσίες τους εθελοντικά.

Περισσότεροι από 600 εθελοντές έχουν βρεθεί σε πάνω από 50 χώρες του πλανήτη προσφέροντας ιατρική, ανθρωπιστική βοήθεια. Στη διάρκεια όλων αυτών των χρόνων, έχουν πραγματοποιηθεί αποστολές ιατρικής και ανθρωπιστικής βοήθειας, στο Ιράκ, το Λίβανο, το Αφγανιστάν, τη Σρι Λάνκα, την Ινδονησία, τη Σερβία, το Σουδάν, την Παλαιστίνη, Αλγερία, Τανζανία, Ουγκάντα... Στο πεδίο των αποστολών, οι Γιατροί του Κόσμου συνεργάζονται με άλλες διεθνείς μη κυβερνητικές οργανώσεις με στόχο την αποτελεσματικότερη παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας στους πληθυσμούς που την έχουν ανάγκη. Οι Γιατροί του Κόσμου Ελλάδας, διατηρώντας την αυτονομία τους, τόσο επιχειρησιακή όσο και οικονομική, διοργανώνουν, στελεχώνουν και χρηματοδοτούν αποστολές μέσω του ελληνικού τμήματος.

Οι Γιατροί του Κόσμου σαν μη κυβερνητική και απόλυτα ανεξάρτητη ελληνική οργάνωση, δεν επηρεάζεται από καμία πολιτική εξουσία και δεν έχει καμία κομματική ή θρησκευτική δέσμευση. Είναι αυτόνομη στις επιλογές της με μοναδικό κριτήριο τις ανάγκες που εντοπίζει και τις δυνατότητες της να προσφέρει βοήθεια. Σε αυτή τους την προσπάθεια, και προκειμένου να εξασφαλίσουν την έγκαιρη και αποτελεσματική παροχή περίθαλψης σε εκείνους που την έχουν ανάγκη δεν διστάζουν να ξεπεράσουν σύνορα, γραφειοκρατικά και άλλα διοικητικά εμπόδια.

Το λογότυπο των Γιατρών του Κόσμου σχεδιάστηκε το Νοέμβριο του 1987 από τον Ρίτσαρντ Ροσίν. Το περιστέρι που δεσπόζει στο κέντρο συμβολίζει την παγκόσμια ειρήνη και

την ιατρική φροντίδα. Τα φύλλα του κλαδιού, αναπαριστούν τις πέντε ηπείρους και η χρήση του μπλε χρώματος αντιπροσωπεύει τη φυσική σύνδεση των ηπείρων, δηλαδή τον ουρανό και τη θάλασσα. Το περιστέρι συμβολικά διασχίζει τα σύνορα των χωρών και απεικονίζεται μέσα σε έναν κύκλο, ο οποίος είναι ο πλανήτης μας.

Οι Γιατροί του Κόσμου σαν ανεξάρτητη μη κυβερνητική οργάνωση, στηρίζει την επιχειρησιακή της δράση στην ευέλικτη και στοχευμένη ανθρωπιστική βοήθεια προς τους πληθυσμούς που βρίσκονται σε κίνδυνο. Αποστολή της είναι:

- ❖ Ιατρική φροντίδα. Η πρώτη αποστολή των Γιατρών του Κόσμου είναι να θεραπεύσουν. Οι εθελοντές της οργάνωσης δεσμεύονται να προσφέρουν βοήθεια σε όλους τους ευάλωτους πληθυσμούς στον κόσμο αλλά και στην Ελλάδα, όπως: θύματα φυσικών καταστροφών, λιμών, ασθενειών, θύματα εμπόλεμων συγκρούσεων, πολιτικής βίας, πρόσφυγες, εκπατρισμένους, μειονότητες, παιδιά του δρόμου, τοξικοεξαρτημένους και γενικότερα σε όλους τους ανθρώπους που αδυνατούν να έχουν πρόσβαση στην ιατρική φροντίδα.
- ❖ Μαρτυρία. Γνωρίζουν ότι δεν υπάρχει θεραπεία και αποτελεσματική βοήθεια σε βάθος χρόνου χωρίς τη θέσπιση δίκαιης κοινωνικής νομοθεσίας. Με στόχο λοιπόν να είναι ουσιαστική η δράση των Γιατρών του Κόσμου, επεκτείνεται και πέρα από τον τομέα της υγείας: στηριζόμενοι πάντα στην ιατρική τους εμπειρία και σε πλήρη ανεξαρτησία, μιλούν ανοιχτά κατά της παρεμπόδισης πρόσβασης στην υγεία, εναντίον της καταπάτησης των ανθρώπινων δικαιωμάτων και της αξιοπρέπειας.

Οι Γιατροί του Κόσμου λειτουργούν προγράμματα τόσο στην Ελλάδα, στο πλευρό των προσφύγων, μεταναστών και άπορων πολιτών που δεν έχουν πρόσβαση στο σύστημα υγείας, όσο και σε αναπτυσσόμενες χώρες του κόσμου. Συγκεκριμένα τα προγράμματα των Γιατρών του Κόσμου χωρίζονται στις εξής κατηγορίες:

- **Κρίσεις:** ανταποκρινόμενοι σε κρίσεις οι οποίες έχουν σοβαρές συνέπειες στην υγεία των πληθυσμών. Διακρίνουμε τέσσερις τύπους κρίσεων: κρίσεις στον τομέα της υγείας (AIDS, επιδημίες), πολιτικές κρίσεις οι οποίες επιφέρουν βία (Αφγανιστάν, Ιράκ, Παλαιστίνη κλπ.), οικονομικές κρίσεις που παρεμποδίζουν την πρόσβαση στην ιατρική περίθαλψη (πρόσβαση στα φάρμακα του AIDS), καθώς και περιβαλλοντικές κρίσεις (πυρηνική κλπ.)
- **Επείγοντα:** ανταποκρινόμενοι σε ανθρωπιστικά επείγουσες καταστάσεις, φυσικές καταστροφές και πολέμους/συγκρούσεις παρέχοντας ανθρωπιστική βοήθεια η οποία απαντά στις ανάγκες εκείνες που είναι ζωτικές για την επιβίωση των πληθυσμών σε κίνδυνο. Προγράμματα Ανοικοδόμησης: βοηθώντας τους ντόπιους πληθυσμούς να αναδομήσουν και να αποκαταστήσουν το σύστημα υγείας της χώρας τους μετά από κάποια επείγουσα κρίση με την ανοικοδόμηση Κέντρων Υγείας και Νοσοκομείων, την παροχή φαρμακευτικού υλικού και ιατρικού εξοπλισμού, την εκπαίδευση του ντόπιου υγειονομικού προσωπικού.
- **Μακροπρόθεσμα, Αναπτυξιακά προγράμματα:** τα προγράμματα αυτά έχουν στόχο να παράσχουν λύσεις μόνιμες και με διάρκεια σε βάθος χρόνου, αντιμετωπίζοντας τις μακροπρόθεσμες συνέπειες της φτώχειας και του αποκλεισμού από την ιατρική περίθαλψη. Τα προγράμματα αυτά συμπεριλαμβάνουν την υποστήριξη των τοπικών συστημάτων υγείας, την εκπαίδευση του ντόπιου υγειονομικού προσωπικού σε θέματα υγείας και υγιεινής.

Οι Έλληνες Γιατροί του Κόσμου είναι μία μη κυβερνητική οργάνωση, ανεξάρτητη, οικονομικά αυτόνομη, στηριζόμενη αποκλειστικά στην εθελοντική προσφορά.

Πηγές χρηματοδότησης αποτελούν:

- Συνδρομές και δωρεές μελών και φίλων της οργάνωσης: είναι το θεμέλιο της οργάνωσης. Μέλη και φίλοι της οργάνωσης, απλοί άνθρωποι που στηρίζουν το έργο των Γιατρών καθημερινά.
- Χορηγίες Εταιρειών και Ιδρυμάτων: αναζητούν χορηγούς μεταξύ εταιρειών και ιδρυμάτων, που θα βοηθήσουν στα νέα σημαντικά προγράμματα στην Ελλάδα.
- Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Κρατικών και Διεθνών Οργανισμών: από εκεί κυρίως προέρχονται οι πόροι για τις αποστολές στο εξωτερικό.
- Κληροδοτήματα: τα οποία αποτελούν στόχο και αναγκαιότητα. Η εξασφάλιση τους βοηθάει ώστε να καλύπτονται τα ετήσια λειτουργικά έξοδα.

ΑΛΜΑ ΖΩΗΣ

Ο Πανελλήνιος Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού «Άλμα Ζωής» είναι μη κερδοσκοπικό σωματείο και ιδρύθηκε το 1988 από γυναίκες που είχαν βιώσει προσωπικά τον καρκίνο του μαστού. Η μοναδικότητα του έγκειται στο ότι τα μέλη του, οι εθελόντριες καθώς και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι γυναίκες με καρκίνο του μαστού.

Το όραμα του Συλλόγου «Άλμα Ζωής» είναι κάθε γυναίκα σε κάθε γωνιά της Ελλάδας που θα νοσήσει από καρκίνο του μαστού να έχει πλήρη ψυχοκοινωνική στήριξη και ενημέρωση για όλα τα θέματα που αφορούν στην υγεία, στην καριέρα της καθώς και στις διευκολύνσεις που τις παρέχονται από τις δημόσιες υπηρεσίες. Επίσης, κάθε γυναίκα σε κάθε γωνιά της Ελλάδας να είναι ενημερωμένη για τον καρκίνο του μαστού, για τη σημασία και τις μεθόδους της έγκαιρης διάγνωσης του.

Σκοπός του Συλλόγου «Άλμα Ζωής» είναι:

- Η Οργανωμένη Αλληλοβοήθεια (Peer Support)
- Η ψυχοκοινωνική στήριξη τόσο της γυναίκας που νοσεί, όσο και των μελών της οικογένειάς της
- Η ενημέρωση του γυναικείου πληθυσμού πανελλαδικά για τον καρκίνο του μαστού και τις μεθόδους πρόληψης – έγκαιρης διάγνωσης
- Η ενημέρωση των γυναικών με καρκίνο του μαστού για τα δικαιώματά τους (ασφαλιστικά, παροχές ταμείων, εργασιακά)
- Η διεκδίκηση ποιοτικής φροντίδας των ασθενών.

Το επιστημονικό του έργο σχεδιάζεται και συντονίζεται από ειδικούς επαγγελματίες ψυχικής υγείας και εγκρίνεται από πολυμελή Διεπιστημονική Επιτροπή. Ο Πανελλήνιος Σύλλογος Γυναικών με Καρκίνο Μαστού, "Άλμα Ζωής" έχει πάνω από 1.200 εγγεγραμμένα μέλη και 150 εκπαιδευμένες εθελόντριες. Διοικείται από 7-μελές Διοικητικό Συμβούλιο και λειτουργεί με την υποστήριξη της 23-μελούς Επιστημονικής Επιτροπής. Ο Σύλλογος επίσης απασχολεί και πέντε επαγγελματίες για την στελέχωσή του.

ΚΕ.Σ.Σ.Α. ΔΗΜΗΤΡΑ – ΚΕΝΤΡΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ

ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Το Κέντρο Στρατηγικού Σχεδιασμού για την Ανάπτυξη ΔΗΜΗΤΡΑ (ΚΕΣΣΑ ΔΗΜΗΤΡΑ) είναι ένας μη κυβερνητικός, μη κερδοσκοπικός οργανισμός που ιδρύθηκε το 1991, έχει την έδρα του στη Λάρισα και διατηρεί παράρτημα στην Αθήνα. Είναι εταίρος της

Υπηρεσίας Ανθρωπιστικής Βοήθειας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ECHO), με την οποία και συνεργάζεται για την υλοποίηση των ανθρωπιστικών του παρεμβάσεων.

Είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο της Υπηρεσίας Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΥΔΑΣ) του Υπουργείου Εξωτερικών της Ελλάδας. Συμμετέχει ενεργά στις δραστηριότητες της Ομοσπονδίας Εθελοντικών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων Ελλάδας, της Ελληνικής Πλατφόρμας ΜΚΟ για την Ανάπτυξη και της Συμμαχίας ενάντια στη Φτώχεια, μιας πρωτοβουλίας των Ελληνικών Αναπτυξιακών ΜΚΟ για την απάλειψη της φτώχειας που μαστίζει τον πλανήτη μας.

Κύριος στόχος του ΚΕ.Σ.Σ.Α. ΔΗΜΗΤΡΑ είναι η εξεύρεση πρακτικών και ανθρωπίνων λύσεων, οι οποίες θα αποτελέσουν το μέσο για μια δυναμική και διαρκή δράση, που σαν σκοπό της θα έχει την ανακούφιση του ανθρώπινου πόνου με την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας και την καθιέρωση στρατηγικών για την δημιουργία υποδομών, που θα συνεισφέρουν στην κοινωνική ανάπτυξη των λαών που βρίσκονται σε κρίση. Το όραμα του ΚΕΣΣΑ ΔΗΜΗΤΡΑ αναζητά έναν κόσμο που θα χαρακτηρίζεται από ανοχή και κοινωνική δικαιοσύνη, στον οποίο οι άνθρωποι θα έχουν ξεπεράσει τη φτώχεια και θα ζούνε με αξιοπρέπεια και ασφάλεια.

Οι στόχοι του ΚΕ.Σ.Σ.Α. ΔΗΜΗΤΡΑ είναι κοινωνικοί, αναπτυξιακοί και ανθρωπιστικοί:

- Υποστήριξη ευπαθών ομάδων.
- Προώθηση της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτιστικής ανάπτυξης αυτών των ευπαθών ομάδων.
- Προσφορά άμεσης ανθρωπιστικής βοήθειας σε λαούς πληγέντες από φυσικές καταστροφές και ανθρώπινες παρεμβάσεις.
- Προώθηση των δημοκρατικών ιδεών και διαδικασιών.
- Υποστήριξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Προώθηση και σχεδιασμός δραστηριοτήτων, που συντελούν στην τοπική ανάπτυξη μέσω διεθνών συνεργασιών.
- Ανάπτυξη στενών συνεργασιών με διεθνείς οργανισμούς.
- Δημιουργία κατάλληλης υποδομής για την εκπαίδευση, την παραγωγή και την υγεία.

Για την επίτευξη των στόχων αυτών, το ΚΕ.Σ.Σ.Α. ΔΗΜΗΤΡΑ συνεργάζεται στενά με διεθνείς και Ελληνικούς δημόσιους οργανισμούς, καθώς και με πληθώρα μη κυβερνητικών

οργανώσεων. Επίσης, το υψηλά εξειδικευμένο προσωπικό, οι εθελοντές και τα ενεργά μέλη συμμετέχουν στην υλοποίηση των προγραμμάτων του οργανισμού.

Οι δράσεις που αναλαμβάνει το ΚΕ.Σ.Σ.Α. ΔΗΜΗΤΡΑ μπορούν να χωριστούν σε δύο κατηγορίες:

Περιπτώσεις κρίσης:

- Σε περιόδους κρίσης, προσφέρεται στα θύματα άμεση αποκατάσταση καθώς επίσης και είδη πρώτης ανάγκης, όπως κουβέρτες, ρουχισμός και βασική επίπλωση.
- Στην περίοδο που ακολουθεί την κρίση, τα μέτρα περιλαμβάνουν μελέτες βιωσιμότητας της περιοχής για ανθρωπιστικές ενέργειες και την αποκατάσταση των κοινωνικών υποδομών, με τη μορφή σπιτιών, σχολείων, νοσοκομείων και παιδικών σταθμών.

Μακροχρόνια κοινωνικό - οικονομική ανάπτυξη:

- Κοινωνική αναδόμηση με σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα, την ισότητα και τη δημοκρατική συμμετοχή.
- Αναζωογόνηση των κοινωνικών συνθηκών για την κάλυψη ειδών πρώτης ανάγκης, δίνοντας έμφαση στην αναγκαιότητα που υπάρχει για αυτάρκεια και ανάπτυξη, αναγνωρίζοντας και προστατεύοντας ταυτόχρονα τον τοπικό πολιτισμό.
- Ολοκληρωμένη προσέγγιση για τον εμπλουτισμό των ανθρωπίνων πόρων, προκειμένου να υπάρξει κοινωνική ανάπτυξη, δίνοντας προτεραιότητα στην κατάρτιση και την τεχνική υποστήριξη.
- Ενίσχυση της δημόσιας ενημέρωσης, με αντικείμενο τα ανθρωπιστικά ζητήματα.
- Οργάνωση τοπικών οργανισμών χρηματοδότησης, διοικούμενων από τους ίδιους τους κατοίκους.

Το ΚΕ.Σ.Σ.Α. ΔΗΜΗΤΡΑ υλοποιεί προγράμματα στην Ελλάδα, αλλά και στις υπό ανάπτυξη χώρες της Αφρικής, της Νότιας και Λατινικής Αμερικής, καθώς και σε χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και της Ασίας, όπως: Δομινικά, Σενεγάλη, Μολδαβία, Αλβανία, Γεωργία, Ρουμανία, Σερβία, Ινδία, Τουρκία, Πακιστάν, Αφγανιστάν, Ιράκ, Δυτική Όχθη και Λωρίδα της Γάζας, Λίβανο, Ιορδανία και Σρι Λάνκα.

Στην διάρκεια του 2005, το ΚΕ.Σ.Σ.Α. «ΔΗΜΗΤΡΑ»:

- Διένειμε ένα μεγάλο μέρος της ανθρωπιστικής βοήθειας του Ελληνικού λαού που συγκέντρωσε το Υπουργείο Εξωτερικών για τα θύματα του τσουνάμι που έπληξε τη Σρι Λάνκα.

- Συνέχισε την υλοποίηση ενός προγράμματος μεγάλης εμβέλειας στο Πακιστάν, το οποίο αποσκοπούσε στο να ενδυναμώσει με εξοπλισμό και τεχνογνωσία τις τοπικές μη κυβερνητικές οργανώσεις που αγωνίζονται για τα θεμελιώδη δικαιώματα των παιδιών και των γυναικών στη χώρα.
- Συνέχισε να στηρίζει τους συνεταιρισμούς Παλαιστινίων προσφύγων γυναικών στη Ιορδανία, το Λίβανο, τη Δυτική Όχθη και τη Γάζα, παρέχοντάς τους εξοπλισμό και εκπαιδεύοντας τις γυναίκες για την παραγωγή χειροτεχνημάτων και βοηθώντας τους στην προώθηση και πώληση των προϊόντων τους στην Ευρώπη.
- Διενήργησε εκστρατεία ευαισθητοποίησης στην Ελλάδα για το νερό και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σε σχέση με αυτό οι λαοί των αναπτυσσόμενων χωρών.

Στη διάρκεια του 2009, το ΚΕ.Σ.Σ.Α . «ΔΗΜΗΤΡΑ»:

- Συνέχισε την υλοποίηση μίας σειράς δράσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Νερό: Πρόσβαση στο νερό μέσα από την ενδυνάμωση των δικαιωμάτων». Σκοπός του προγράμματος είναι η ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης και η ενεργή συμμετοχή των πολιτών για την ορθολογική διαχείριση του νερού ως Παγκόσμιο Κοινό Αγαθό.
- Ξεκίνησε την υλοποίηση του προγράμματος «736 Ιδέες για ένα όνειρο: Νέοι τρόποι επικοινωνίας και διαλόγου μεταξύ των μελών του Ευρωκοινοβουλίου και των Ευρωπαίων πολιτών που παλεύουν ενάντια στον κοινωνικό αποκλεισμό». Σκοπός του προγράμματος είναι η ανάδειξη του καιρίου φαινομένου του κοινωνικού αποκλεισμού και του τρόπου αντιμετώπισής του, όπως αυτά γίνονται αντιληπτά από τους πολίτες.

Το ΚΕ.Σ.Σ.Α. ΔΗΜΗΤΡΑ στοχεύει στη βοήθεια όλων των ευπαθών ομάδων, ανεξάρτητα από το φύλο, το χρώμα, την εθνικότητα, τη θρησκεία, το βαθμό σωματικής ικανότητας και τις σεξουαλικές προτιμήσεις. Μέχρι σήμερα, έχει επικεντρώσει την προσοχή του σε τρεις ομάδες στόχου:

- Πρόσφυγες
- Άπορους
- Πληγέντες από φυσικές καταστροφές και καταστροφικές ανθρώπινες παρεμβάσεις.

ΓΟΝ.ΙΣ

Ο Σύλλογος ΓΟΝ.ΙΣ είναι μια ένωση προσώπων, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που εδρεύει και δραστηριοποιείται στην Ελλάδα από το 2006. Ο ΓΟΝ.ΙΣ πιστεύει και με τις ενέργειές του υποστηρίζει, ότι για την αρμονική και ολοκληρωμένη ανατροφή του παιδιού

είναι απαραίτητη η παρουσία και των δύο γονέων ανεξάρτητα από την οικογενειακή τους κατάσταση (εντός ή εκτός γάμου ή από ελεύθερη ένωση).

Στόχοι του συλλόγου ΓΟΝ.ΙΣ είναι:

- Η προώθηση και καθιέρωση της κοινής γονικής μέριμνας για τα παιδιά (εντός ή εκτός γάμου ή ελεύθερης ένωσης), δηλαδή συνδιαχείριση / συνεκπροσώπηση / συνεπιμέλεια όσο διαρκεί η συγκατοίκηση των γονέων, αλλά και μετά την τυχόν λύση της.
- Η πραγματική ισότητα των γονέων στην ανατροφή των παιδιών τους.
- Η ανάδειξη των κατάλληλων συμπεριφορών, από τα μέλη της οικογένειας, στην ανατροφή των παιδιών
- Η εξασφάλιση των δικαιωμάτων των παιδιών, όπως αυτά προστατεύονται από το διεθνές δίκαιο δικαιωμάτων του παιδιού και τις διεθνείς συμβάσεις
- Η εξασφάλιση των δικαιωμάτων των γονέων (πατέρα και μητέρας)
- Η προστασία των μονογονεϊκών οικογενειών

Ο Σύλλογος βασίζεται αποκλειστικά στην εθελοντική προσφορά εργασίας από τα μέλη του. Τα λειτουργικά έξοδα του συλλόγου καλύπτονται από τις συνδρομές των μελών, δωρεές, χρηματοδοτήσεις, επιχορηγήσεις ιδιωτικών και δημοσίων επιχειρήσεων κ.α. που παρέχονται για την υποστήριξη του σκοπού του.

Ο Σύλλογος, σήμερα, λειτουργεί σε διάφορους νομούς με την νομική μορφή αδελφών Σωματείων. Τα μέλη του Συλλόγου ΓΟΝ.ΙΣ, άντρες και γυναίκες, υποστηρίζουν το δικαίωμα των παιδιών να απολαμβάνουν φροντίδα και από τους δύο γονείς, και μετά το διαζύγιο. Πρακτικά υποστηρίζει συμβουλευτικά όσους επιθυμούν την κοινή επιμέλεια των παιδιών τους, και θεσμικά ενεργεί για τον εκσυγχρονισμό του ελληνικού νομικού πλαισίου σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα προστασίας των δικαιωμάτων του παιδιού.

Ο Σύλλογος ΓΟΝ.ΙΣ ενδιαφέρεται κυρίως για τα θέματα που αφορούν τον πατέρα και το παιδί και μάλιστα τα ειδικότερα ζητήματα του οικογενειακού δικαίου, όπως την επιμέλεια του παιδιού και την διατροφή μετά το διαζύγιο. Ο Σύλλογος ενδιαφέρεται και για τα δικαιώματα των γυναικών τόσο ως γυναίκα όσο κι ως γονέας. Επιπλέον, ασχολείται με τα δικαιώματα του παιδιού και την προστασία και φροντίδα της παιδικής ηλικίας, ενδιαφέρεται για τη γονεϊκή σχέση καθώς επίσης και για την γονεϊκή ισότητα στις περιπτώσεις μονογονεϊκών οικογενειών.

ΓΙΑΤΡΟΙ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ

Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα (MSF) είναι μια διεθνής, ανεξάρτητη, ιατρική ανθρωπιστική οργάνωση, που παρέχει επείγουσα βοήθεια σε άτομα που έχουν πληγεί από ένοπλες συγκρούσεις, επιδημίες, αποκλεισμό από την παροχή ιατρικής φροντίδας και φυσικές καταστροφές. Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα προσφέρουν βοήθεια με κριτήριο την ανάγκη, ανεξάρτητα από φυλή, θρησκεία, φύλο ή πολιτικούς δεσμούς. Όταν οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα γίνονται μάρτυρες σοβαρών πράξεων βίας, ξεχασμένων κρίσεων ή παρακώλυσης του έργου τους, δύνανται να μιλήσουν δημόσια για αυτά.

Το Ελληνικό Τμήμα ξεκίνησε τη δράση του το 1990. Μέχρι σήμερα περισσότεροι από 450 Έλληνες γιατροί, νοσηλευτές, διοικητικοί και τεχνικοί έχουν συμμετάσχει σε προγράμματα σε πάνω από 40 χώρες όπως το Κουρδιστάν, η Λιβερία, το Ελ Σαλβαδόρ, το Ιράκ, η Αιθιοπία, η πρώην - Γιουγκοσλαβία, η Ρουάντα, η Κένυα, η Σρί Λάνκα, η Αϊτή, το Αφγανιστάν, η Ακτή Ελεφαντοστού και άλλες.

Σήμερα, το Ελληνικό Τμήμα συνεργάζεται μαζί με το Ισπανικό Τμήμα των ΓΧΣ μέσα από το Κοινό Επιχειρησιακό Κέντρο Βαρκελώνης - Αθήνας (OCBA). Μέσα στα πλαίσια αυτής της συνεργασίας, το Ελληνικό Τμήμα των ΓΧΣ λειτουργεί σήμερα προγράμματα στη Ζάμπια, το Νίγηρα, τη ΛΔ Κονγκό και το Μαρόκο, ενώ έχουν ολοκληρωθεί προγράμματα στο Μαλάουι, τη Λιβερία, την Αρμενία, τη Γιουγκοσλαβία, την Παλαιστίνη, τη Γεωργία, τη Ρωσία, το Καζακστάν, την Μοζαμβίκη, την Ινδία και την Τουρκία.

Το Ελληνικό τμήμα των Γιατρών Χωρίς Σύνορα διοικείται από ένα επταμελές διοικητικό συμβούλιο το οποίο εκλέγεται στην Ετήσια Γενική Συνέλευση και αποτελείται από εθελοντές. Φροντίζει για την εφαρμογή των γενικών προσανατολισμών και την γενική πολιτική της οργάνωσης, όπως αυτή ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση. Στην Ελλάδα, οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα είναι αναγνωρισμένοι ως μη - κερδοσκοπικό σωματείο από το Δεκέμβριο του 1990. Η έδρα της οργάνωσης είναι η Αθήνα. Το Ελληνικό Τμήμα αριθμεί

αυτή τη στιγμή πάνω από 136.000 υποστηρικτές. Αυτοί ενημερώνονται σε μια σταθερή βάση με το τριμηνιαίο περιοδικό των Γιατρών Χωρίς Σύνορα και άλλες ενημερωτικές εκδόσεις.

UNICEF

Η UNICEF, η οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών για τα παιδιά, ιδρύθηκε στις 11 Δεκεμβρίου 1946 για να βοηθήσει τα παιδιά της Ευρώπης, της Μέσης Ανατολής και της Κίνας μετά το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Το 1953, γίνεται μόνιμο τμήμα του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών με κεντρικά γραφεία στη Ν. Υόρκη και αποστολή της την κάλυψη των μακροπρόθεσμων αναγκών των φτωχών παιδιών των αναπτυσσόμενων χωρών.

Στη δεκαετία του '50, η UNICEF συμμετείχε στις διεθνείς εκστρατείες εξάλειψης των επιδημικών ασθενειών, το '60 ήταν η δεκαετία της ανάπτυξης, το '70 η εποχή των εναλλακτικών λύσεων, το '80 η εκστρατεία για την επιβίωση των παιδιών, το '90 η δεκαετία των δικαιωμάτων του παιδιού ενώ ο 21ος αιώνας θα ανήκει στα παιδιά χάρη στους υποστηρικτές της UNICEF.

Στην Ελλάδα, η UNICEF παρείχε βοήθεια από το 1947 έως το 1969 και εφάρμοσε προγράμματα παστερίωσης του γάλακτος, ελέγχου της φυματίωσης και της σύφιλης και άλλα συνολικού ύψους τουλάχιστον 10 εκατομμυρίων δολαρίων. Το 1977, ιδρύθηκε η Ελληνική Επιτροπή της UNICEF, που σκοπό της έχει την πληροφόρηση των Ελλήνων για την κατάσταση των παιδιών και των μητέρων τους σε κάθε γωνιά του πλανήτη, την εκπαίδευση για την ανάπτυξη ώστε να δημιουργηθεί ένα καλύτερο μέλλον από μια ευαισθητοποιημένη νέα γενιά, την πώληση προϊόντων (κάρτες, τετράδια, παιχνίδια, είδη γραφείου κ.ά.) και τη συλλογή πόρων μέσω δωρεών για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων ανάπτυξης ή επείγουσας ανάγκης σε σχεδόν 160 χώρες του αναπτυσσόμενου κόσμου και της Ανατολικής Ευρώπης.

Στην Ελλάδα, η γενέθλια ημέρα της UNICEF γιορτάζεται ως Ημέρα του Παιδιού στις 11 Δεκεμβρίου. Στα πλαίσια του εορτασμού, διοργανώνεται ο Ετήσιος Τηλεμαραθώνιος της UNICEF και πλήθος εκδηλώσεων από εθελοντές σε όλη την Ελλάδα. Βασικοί τομείς στους οποίους δραστηριοποιούνται τα προγράμματα της UNICEF είναι:

- Εκπαίδευση. Η UNICEF έχει μέσα στις βασικές της προτεραιότητες την εκπαίδευση των παιδιών με ιδιαίτερη έμφαση στην προώθηση της εκπαίδευσης των κοριτσιών. Υποστηρίζει τις χώρες για την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων για την εκπαίδευση, την ισότητα μεταξύ των φύλων και της εκπαίδευσης για όλους. Επίσης, η

UNICEF έχει μια ισχυρή παρουσία σε προγράμματα παροχής νερού και υγιεινής στα σχολεία υποστηρίζοντας τέτοιες πρωτοβουλίες σε δεκάδες χώρες.

- Πρώτη παιδική ηλικία. Η UNICEF ενεργεί ώστε να εξασφαλίσει πως παρέχεται σωστή υγειονομική φροντίδα, επαρκής διατροφή, ασφαλές πόσιμο νερό και υγιεινή στα παιδιά αλλά και σε αυτούς που τα φροντίζουν. Μαθαίνει τις μητέρες για τα πλεονεκτήματα του μητρικού θηλασμού, παρακολουθεί την ανάπτυξη των παιδιών και ενδυναμώνει τις οικογένειες να αντιμετωπίσουν τις παιδικές ασθένειες στο σπίτι. Διδάσκει τις βασικές αρχές της σωστής υγιεινής και στηρίζει τις κοινότητες για να εξασφαλίσει πως όλα τα παιδιά καταγράφονται ληξιαρχικά κατά τη γέννηση. Εκπαιδεύει και στηρίζει τις οικογένειες για να δώσουν στα νεαρά τους μέλη μια υψηλής ποιότητας φροντίδα στα πρώτα τους χρόνια και να μπορούν να τα προστατέψουν πιο αποτελεσματικά από τη βία, την εκμετάλλευση και τις διακρίσεις.
- Εμβολιασμοί. Η UNICEF προμηθεύει εμβόλια για περίπου το 40% των παιδιών στις αναπτυσσόμενες χώρες. Εκατομμύρια ανθρώπων προστατεύονται από την ιλαρά, την πολιομυελίτιδα, τη διφθερίτιδα, τον κοκίτη, τον τέτανο, τη φυματίωση, τον κίτρινο πυρετό και την ηπατίτιδα Β με εμβόλια και εξοπλισμό που παρέχει η UNICEF.
- HIV/AIDS. Το AIDS αποτελεί αυξανόμενο και θανάσιμο κίνδυνο για τα παιδιά και την παιδική ηλικία. Η UNICEF εφαρμόζει προγράμματα πρόληψης και ενημέρωσης γύρω από το AIDS, οικογενειακού προγραμματισμού και εκπαίδευσης σε δεκάδες χώρες και προγράμματα βοήθειας για ορφανά του AIDS σε χώρες με εντονότερο το πρόβλημα. Ακόμη βοηθά στη θεραπεία φορέων του AIDS ιδιαίτερα σε εγκύους και μητέρες παρέχοντάς τους αντί-ρετροϊκά φάρμακα σε 70 χώρες.
- Παιδική προστασία. Η φροντίδα για τα ορφανά παραμένει κορυφαία προτεραιότητα για τη UNICEF. Υποστηρίζει προγράμματα για παιδιά που έχουν μείνει ορφανά ή είναι σε δυσχερή θέση κυρίως εξαιτίας της επιδημίας του AIDS στις χώρες τις υποσαχάριας Αφρικής.
- Γυναίκες – κορίτσια. Οι γυναίκες στον αναπτυσσόμενο κόσμο ζουν σε πολύ δυσκολότερες συνθήκες από τους άντρες. Η UNICEF, σε συνεργασία με τοπικές κυβερνήσεις και μη κυβερνητικούς οργανισμούς, χρηματοδοτεί και εφαρμόζει προγράμματα για την άρση των πολιτισμικών προκαταλήψεων και πρακτικών που καταπνίγουν την ανεξαρτησία, τα talέντα και τις φιλοδοξίες των γυναικών ενώ θέτουν σε κίνδυνο ακόμη και τη ζωή τους.

- Παιδιά του πολέμου. Οι απώλειες του πολέμου είναι συχνά τα παιδιά. Εκατοντάδες χιλιάδες παιδιά σε όλο τον κόσμο στρατολογούνται και πεθαίνουν ως στρατιώτες, γίνονται πρόσφυγες, ακρωτηριάζονται και πεθαίνουν από νάρκες. Στη Λιβερία μόνο, από 10.000 έως 20.000 παιδιά έχουν στρατολογηθεί ή απαχθεί για να γίνουν στρατιώτες, αχθοφόροι ή σεξουαλικοί σκλάβοι. Εκτός από την προώθηση διεθνών συμβάσεων η UNICEF διαμορφώνει ειδικά προγράμματα επανένταξης για τέτοια παιδιά αλλά και για τα παιδιά θύματα των συρράξεων γενικότερα.
- Επείγουσες ανάγκες. Ο κύριος ρόλος της UNICEF στις έκτακτες ανάγκες είναι να ενεργεί ως υπερασπιστής των παιδιών. Πιστεύει ότι η ανθρωπιστικές επεμβάσεις πρέπει να ενσωματώνονται με ενεργά προγράμματα προς όφελος των παιδιών και γι' αυτό εστιάζει την βοήθειά της σε τομείς όπως της υγείας, της διατροφής, των εμβολιασμών, της εκπαίδευσης και της παροχής νερού και υγιεινής. Κάθε χρόνο, η UNICEF ανταποκρίνεται στο κάλεσμα για παροχή άμεσης βοήθειας σε δεκάδες περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών σε κάθε γωνιά του πλανήτη. Η UNICEF διαθέτει ένα από τα μεγαλύτερα δίκτυα διανομής βοήθειας στον κόσμο. Διαθέτει ειδικές εγκαταστάσεις άμεσης επέμβασης και πολυετή πείρα για την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών, πολέμων, πείνας κλπ. Ενεργεί γρήγορα και αποφασιστικά για να ανακουφίσει τα παιδιά και τις οικογένειές τους κατά τη διάρκεια, αλλά και πολύ μετά το ξέσπασμα μεγάλων ανθρωπιστικών καταστροφών είτε αυτές έχουν ως αιτία τους τον άνθρωπο (π.χ. πόλεμος Ιράκ, κρίση Σουδάν) είτε προέρχονται από φυσικές καταστροφές (π.χ. σεισμός Ιράν, τσουνάμι Ν. Ασία).
- Νερό και υγιεινή. Η UNICEF παραμένει μια κορυφαία οργάνωση στον κόσμο στην παροχή πόσιμου νερού, τις εγκαταστάσεις υγιεινής και την εκπαίδευση για την υγιεινή σε οικογένειες και κοινότητες, βοηθώντας να βελτιώσει τις συνθήκες αυτές σε δεκάδες φτωχές χώρες.
- Διατροφή. Ο υποσιτισμός συντελεί σε περισσότερο από τους μισούς θανάτους παιδιών κάτω των 5 ετών στον αναπτυσσόμενο κόσμο. Η UNICEF προωθεί προγράμματα ανάμεσα στα οποία: η ενίσχυση των τροφών, το να εμπλουτίζονται δηλαδή οι πλέον συνηθισμένες τροφές με ζωτικές βιταμίνες και μέταλλα, τα συμπληρώματα διατροφής, παρέχοντας σε παιδιά και γυναίκες γόνιμης ηλικίας χαμηλού κόστους συμπληρώματα διατροφής αλλά και την ενημέρωση του κοινού σε θέματα σωστής διατροφής. Σημαντικό ρόλο παίζει και ο έλεγχος ασθενειών όπως η

ελονοσία, η ιλαρά, η διάρροια και οι παρασιτικές λοιμώξεις που εμποδίζουν την αφομοίωση και χρησιμοποίηση ζωτικών βιταμινών και μετάλλων. Η UNICEF προώθησε σε παγκόσμιο επίπεδο, εκστρατεία για την ιωδίωση του άλατος που συνέβαλε στο ότι σήμερα πάνω από το 70% των νοικοκυριών του αναπτυσσόμενου κόσμου χρησιμοποιούν ιωδιούχο αλάτι - έναντι μόλις 20% το 1990.

- Μητρικός θηλασμός. Η υποστήριξη των μητέρων μέσα από προγράμματα επείγουσας μαιευτικής φροντίδας για τη μείωση της μητρικής θνησιμότητας, η αύξηση της ληξιαρχικής καταγραφής των παιδιών κατά τη γέννηση και η προώθηση του αποκλειστικού μητρικού θηλασμού.

Στο εξωτερικό αλλά και στην Ελλάδα, χιλιάδες μέλη και φίλοι εθελοντές της UNICEF, τη στηρίζουν με τις δωρεές τους, τη συμμετοχή τους στα προγράμματά της και την προβολή του έργου της με διάφορους τρόπους όπως με τη διοργάνωση εκδηλώσεων, σεμιναρίων, εκστρατειών, εκθέσεων και άλλων πρωτοβουλιών που γίνονται σε κάθε γωνιά της Ελλάδας κάθε χρόνο. Σημαντική είναι η συμβολή τους για την πώληση των καρτών και των δώρων της UNICEF και συνεπώς την οικονομική ενίσχυση της οργάνωσης.

Στην Ελλάδα σχεδόν 2.000 σχολεία και ισάριθμοι εθελοντές εκπαιδευτικοί συμμετέχουν κάθε χρόνο στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «ΣΧΟΛΕΙΑ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΤΕΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ» με το οποίο χιλιάδες μαθητές ενημερώνονται για την κατάσταση των παιδιών σε όλον τον κόσμο, προτείνουν μέτρα για τη βελτίωση της ζωής των παιδιών σε όλο τον κόσμο και τη χώρα μας και συνεισφέρουν οικονομικά στα προγράμματα που κάθε φορά υλοποιεί η UNICEF κάνοντας πράξη τις προτάσεις τους.

Τα ίδια τα παιδιά πολλές φορές συμμετέχουν σε μεγάλης κλίμακας εθελοντικές δραστηριότητες: Όπως το κίνημα των παιδιών για την ειρήνη στην Κολομβία όπου εκατοντάδες χιλιάδες παιδιά συμμετείχαν σε μια ψηφοφορία και ψήφισαν ως το πιο σημαντικό δικαίωμά τους την ειρήνη. Στη Μολδαβία 50.000 παιδιά-εθελοντές εκπαιδεύτηκαν για την προώθηση των δικαιωμάτων τους. Σε πολλές χώρες του αναπτυσσόμενου κόσμου παιδιά και νέοι, πρόσκοποι, αθλητικές ή κοινωνικές οργανώσεις συμμετέχουν σε εκστρατείες ενημέρωσης του κοινού σε θέματα όπως σωστή διατροφή, εμβολιασμός και πρόληψη ασθενειών. Μέσα από το σχολείο και τα κοινοτικά προγράμματα νέοι συμβάλλουν αποφασιστικά στην καταπολέμηση του AIDS.

ΚΛΙΜΑΚΑ

Η ΚΛΙΜΑΚΑ ιδρύθηκε το 2000 και είναι ένας μη κυβερνητικός οργανισμός, με δραστηριότητες που στοχεύουν τόσο στη διάθεση υπηρεσιών ψυχικής υγείας όσο και στην υλοποίηση προγραμμάτων κοινωνικής ενσωμάτωσης ευάλωτων ομάδων πληθυσμού. Προσφέρει υπηρεσίες, ιατρικές, ψυχοκοινωνικές, ειδικής υποστήριξης και φροντίδας σε άτομα και ομάδες ευπαθείς με πολλαπλά προβλήματα που χρήζουν συστηματικής και ολοκληρωμένης παρέμβασης. Συμβάλλει στον περιορισμό των ανισοτήτων, στις ίσες ευκαιρίες πρόσβασης στα δημόσια αγαθά, στην αύξηση της κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης, στην Ελλάδα και σε χώρες του εξωτερικού.

Το μεγαλύτερο μέρος των δράσεων του φορέα χρηματοδοτείται και εποπτεύεται από την Δ/ση Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, από το Υπουργείο Εξωτερικών μέσω της Υπηρεσίας Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (Υ.Δ.Α.Σ), το Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικής Προστασίας και χορηγούς.

Η ΚΛΙΜΑΚΑ αποτελεί εξέλιξη ενός Αστικού Συνεταιρισμού της «ΚΛΙΜΑΞ», που ιδρύθηκε το 1996 στα πρότυπα των Κοι.Σ.Π.Ε, με στόχο την εργασιακή ενσωμάτωση ατόμων που αντιμετώπιζαν ψυχικά και κοινωνικά προβλήματα ή / και ήταν προερχόμενοι από πολιτισμικά ιδιαίτερες ομάδες που βίωναν τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Σήμερα, η ΚΛΙΜΑΚΑ λειτουργεί μονάδες ψυχικής υγείας υπό τη μορφή οικοτροφείων, ξενώνων, προστατευμένων διαμερισμάτων, κινητών μονάδων, και κέντρων ημέρας. Παρέχονται υπηρεσίες πρόληψης, θεραπευτικής αντιμετώπισης και αποκατάστασης των ατόμων που πάσχουν. Με κύριο άξονα τις εξειδικευμένες υπηρεσίες ψυχικής υγείας, η ΚΛΙΜΑΚΑ, αναπτύσσει δράσεις για την αντιμετώπιση των γενεσιουργών αιτιών και των επιπτώσεων του κοινωνικού αποκλεισμού που υφίστανται ευπαθείς ομάδες πληθυσμού καθώς και άτομα που βρίσκονται σε κίνδυνο μέσα από ποικίλες πρωτοβουλίες, παρεμβάσεις, προγράμματα παροχής συνοδευτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών, διακρατικές συνεργασίες, αποστολές ανθρωπιστικής και αναπτυξιακής βοήθειας σε αναπτυσσόμενες χώρες.

Η ΚΛΙΜΑΚΑ εγκαινίασε το 2001 το πρώτο πρόγραμμα τηλεψυχιατρικής στην Ελλάδα που εξελίχθηκε σε ένα ανεκτίμητο εργαλείο παροχής υπηρεσιών ψυχικής υγείας τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό (Αφγανιστάν, Ιράκ). Επιπλέον, από το 2003 έδωσε λύση, μέσω ενός ολοκληρωμένου προγράμματος, στην μακροχρόνια ανεργία 35 ατόμων από κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες εντάσσοντάς τους στο έμμισθο προσωπικό των Μονάδων Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης που λειτουργεί.

Η ΚΛΙΜΑΚΑ από το 2001–2011 ασχολείται με το πρόγραμμα στήριξης αστέγων. Ένα σημαντικό μέρος των δράσεών της αφορά τη στήριξη συμπολιτών μας οι οποίοι ζουν στο δρόμο ή σε ανεπαρκείς ή ακατάλληλες συνθήκες στέγασης. Από το 2011 υλοποιεί ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα, που περιλαμβάνει έρευνα, πρόληψη, ευαισθητοποίηση, αγωγή κοινότητας, εκπαίδευση, street work, κάλυψη των βασικών αναγκών επιβίωσης (φιλοξενία, σίτιση, ιατρική-ψυχιατρική στήριξη, συμβουλευτική, νομική αρωγή κ.λπ.) και υπηρεσίες για την εργασιακή αποκατάσταση και επανένταξη των αστέγων στον κοινωνικό ιστό. Παράλληλα ο φορέας παρεμβαίνει με προτάσεις του προς αρμόδιους φορείς της πολιτείας στο πλαίσιο σχεδιασμού πολιτικών για την αντιμετώπιση του φαινομένου της έλλειψης στέγης.

XEN ΕΛΛΑΔΟΣ

Η XEN είναι γυναικεία, μη κυβερνητική, εθελοντική οργάνωση. Η XEN στην Ελλάδα ιδρύθηκε στην περίοδο μιας μεγάλης κρίσης για τον τόπο: το 1923, μετά τη μικρασιατική καταστροφή, όταν έπρεπε άμεσα να ενσωματωθούν στο εθνικό κορμό 1.500.000 πρόσφυγες. Νεαρές Σμυρνιές, μέλη της XEN στην πόλη τους, αποτέλεσαν τον πρώτο πυρήνα της οργάνωσης, που δραστηριοποιήθηκε στην Αθήνα για να αντιμετωπίσει τις επείγουσες και πιεστικές ανάγκες επιβίωσης του γυναικείου προσφυγικού πληθυσμού: την επανασύνδεση με τις διεσπαρμένες τους οικογένειες, την ταχύρρυθμη κατάρτισή τους σε επαγγέλματα με προοπτική άμεσης εξεύρεσης εργασίας, την παροχή ψυχολογικής και συμβουλευτικής στήριξης.

Η όλη δράση της οργάνωσης (που στα πρώτα της βήματα υποστηρίχθηκε ηθικά και υλικά από την παγκόσμια XEN), βασίστηκε στις χριστιανικές αξίες του αλτρουισμού, της αλληλεγγύης, της ανιδιοτέλειας, του σεβασμού και της ισοτιμίας των ανθρώπων. Εκφράστηκε με την ανάδειξη και έξαρση του εθελοντισμού ως σημαντικής κοινωνικής αξίας με ουσιαστικό περιεχόμενο και ρόλο εκπαιδευτικό. Όπως όλες οι Οργανώσεις Νεότητας το 1939, με την επιβολή δικτατορικού καθεστώτος, η XEN διαλύθηκε. Μετά τον πόλεμο ανασυστήθηκε και εξαπλώθηκε στον ελληνικό χώρο, τόσο σε αστικές όσο και σε αγροτικές περιοχές.

Μετά τη λήξη του εμφυλίου πολέμου (1947) και μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 60 περίπου, η XEN συμμετείχε στο έργο της ανασυγκρότησης και σταδιακά εφαρμόζει πρωτοποριακά προγράμματα στέγασης, σίτισης, επαγγελματικής κατάρτισης, φυσικής αγωγής, δημιουργικής απασχόλησης, για γυναίκες νέες αλλά και μεγαλύτερες. Επίσης, με

πρωτοβουλία της ΧΕΝ ιδρύθηκαν οι πρώτες Σχολές Γραμματέων, Βιβλιοθηκονόμων και Κοινωνικών Λειτουργών και κατοχυρώθηκαν τα αντίστοιχα επαγγέλματα.

Η ΧΕΝ συμμετείχε επίσης ενεργά σε όλες τις διεκδικήσεις των γυναικών για την αναγνώριση της ισοτιμίας αυτών, όπως στην απόκτηση πολιτικών και άλλων δικαιωμάτων (δικαίωμα ψήφου, συνταγματική κατοχύρωση της ισότητας των φύλων, αναθεώρηση του οικογενειακού δικαίου, εξίσωση αμοιβών ανδρών-γυναικών κ.λπ.).

Η ενασχόληση με τους πρόσφυγες και μετανάστες υπήρξε ένας άλλος σημαντικός τομέας δράσης: περίθαλψη επαναπατρισθέντων αλλά και προετοιμασία νεαρών κοριτσιών για υπερπόντια μετανάστευση τα δύσκολα χρόνια της εθνικής αιμορραγίας.

Σήμερα η ΧΕΝ υλοποιώντας πάντα τον καταστατικό της στόχο, δηλαδή την ανάπτυξη της γυναίκας, δραστηριοποιείται σε 30 σημεία στην Ελλάδα. Η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του περιβάλλοντος, η ενίσχυση ευάλωτων κοινωνικά γυναικών, η συμβίωση σε μία ανομοιογενή κοινωνία με σεβασμό στη διαφορετικότητα και η ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινού είναι οι βασικοί άξονες της δράσης της. Παράλληλα αποβλέπει στην ενίσχυση της αξίας του εθελοντισμού, που οδηγεί στην ενεργοποίηση της γυναίκας-πολίτη και τη συμμετοχή της στα κοινά, στο πλαίσιο μιας μη κερδοσκοπικής-μη κυβερνητικής οργάνωσης.

Η ΧΕΝ συνεργάζεται για την υλοποίηση κοινοτικών προγραμμάτων με άλλους φορείς ή αυτοχρηματοδοτεί προγράμματα για την επίτευξη των στόχων της. Στόχοι της οργάνωσης ΧΕΝ είναι η δικαιοσύνη, η ειρήνη, η υγεία, η ανθρώπινη αξιοπρέπεια, η ελευθερία και το βιώσιμο περιβάλλον για όλους τους ανθρώπους. Ως μη κερδοσκοπική οργάνωση, οι πόροι της ΧΕΝ προέρχονται από τις συνδρομές των Τοπικών Κέντρων, από την αξιοποίηση ακινήτων περιουσιακών της στοιχείων και από δωρεές ή χορηγίες. Η ΧΕΝ στην Ελλάδα εργάζεται σε 27 οργανωμένα τοπικά κέντρα. Παράλληλα έχουν αναπτυχθεί και δράσεις, εκτός τοπικών ΧΕΝ, σε περιοχές που έχει διαπιστωθεί η ανάγκη παρουσίας ευέλικτων εθελοντικών σχημάτων.

ΕΛΛΗΝΟΑΛΒΑΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΦΙΛΙΑΣ «ΣΩΚΡΑΤΗΣ»

Ο Ελληνοαλβανικός Σύνδεσμος Φιλίας «Σωκράτης» είναι μια μη κυβερνητική οργάνωση που ιδρύθηκε από Έλληνες εκπαιδευτικούς το 1991 με σκοπό να συνεισφέρει, μέσω της παιδείας και του πολιτισμού στην ανάπτυξη καλών σχέσεων γειτονίας μεταξύ των δύο λαών. Από το 1997, και μετά από τροποποίηση του καταστατικού του, ο «Σωκράτης» ανέπτυξε πλήθος δραστηριοτήτων για την στήριξη των Αλβανών μεταναστών στην Ελλάδα.

Από το 1999 υλοποιεί προγράμματα αναπτυξιακής και ανθρωπιστικής βοήθειας στην Αλβανία.

Οι δραστηριότητες του βασίζονται στην προσφορά εργασίας από εθελοντές που καλύπτουν ένα πολύ ευρύ πεδίο γνωστικών αντικειμένων. Ο Σύνδεσμος σκοπεύει:

- να συνεισφέρει στην δημιουργία αισθημάτων φιλίας και συναδέλφωσης των λαών της Ελλάδας και της Αλβανίας καθώς και των λοιπών Βαλκανικών λαών
- να δημιουργήσει διαύλους επικοινωνίας με τους λαούς των αναπτυσσόμενων χωρών,
- να προσφέρει βοήθεια στους οικονομικούς μετανάστες, ανεξάρτητα από καταγωγή, σε σχέση με την εύρεση εργασίας, την επαγγελματική κατάρτιση, την εκπαίδευση των παιδιών τους και τη νομική υποστήριξη τους,
- να παρέχει, μέσα από ανάλογα προγράμματα, πολιτιστική, εκπαιδευτική, οικονομική και ανθρωπιστική βοήθεια στις αναπτυσσόμενες χώρες,
- να συνεισφέρει στην καταπολέμηση της ξενοφοβίας και του ρατσισμού,
- να βοηθήσει στην προσέγγιση των λαών των αναπτυσσόμενων και των βιομηχανικών χωρών,
- να προβεί σε έρευνες και μελέτες σε σχέση με την ανάπτυξη των χωρών του τρίτου κόσμου και τις επιπτώσεις της μετανάστευσης στις χώρες προέλευσης και υποδοχής,
- να συνεργαστεί με Μ.Κ.Ο. που δραστηριοποιούνται σε ανάλογα πεδία.

Ο Ελληνοαλβανικός Σύνδεσμος Φιλίας «Σωκράτης» αριθμεί περίπου 150 μέλη και πολύ περισσότερους φίλους σε Ελλάδα και Αλβανία. Το μεγαλύτερο μέρος των δραστηριοτήτων του υλοποιούνται από τα μέλη του σε εθελοντική βάση. Κριτήριο για τη συμμετοχή στις δραστηριότητες του «Σωκράτη» είναι η διάθεση για προσφορά και η εξειδίκευση στα θέματα που αφορούν τις πρωτοβουλίες του. Διατηρεί γραφεία στην Αθήνα και τα Τίρανα ενώ εκπρόσωποι του υπάρχουν σε πολλές πόλεις της Ελλάδας και της Αλβανίας.

ACTIONAID

Η ACTIONAID ξεκίνησε από τη Μεγάλη Βρετανία, στις αρχές της δεκαετίας του '70, ως μια καθαρά φιλανθρωπική οργάνωση, με 88 υποστηρικτές που έγιναν ανάδοχοι σε 88 παιδιά στην Ινδία και την Κένυα. Αρχικά η δράση της επικεντρώθηκε στην παροχή υλικής βοήθειας, όπως νερό, τροφή και είδη πρώτης ανάγκης, καθώς και στην εξασφάλιση εκπαίδευσης για τα παιδιά. Στην πορεία έγινε φανερό, ότι το να παρέχει κανείς είδη πρώτης ανάγκης, ανακουφίζει το πρόβλημα μόνο προσωρινά, ενώ δεν αντιμετωπίζει τις πραγματικές

αίτιες της φτώχειας που είναι η άνιση κατανομή δύναμης και πόρων. Από το 1991 η Actionaid είναι σύμβουλος του ΟΗΕ σε θέματα παγκόσμιας ανάπτυξης. Υλοποιεί αναπτυξιακά προγράμματα και δράσεις σε περισσότερες από 40 χώρες του αναπτυσσόμενου κόσμου και δουλεύει μαζί με εκατομμύρια φτωχούς και περιθωριοποιημένους ανθρώπους σε μια κοινή προσπάθεια βελτίωσης των συνθηκών ζωής τους.

Η ActionAid International έχει έδρα το Γιοχάνεσμπουργκ στη Νότια Αφρική και διοικείται από Διεθνές Διοικητικό Συμβούλιο που αποτελείται από ανθρώπους με μεγάλη εμπειρία σε θέματα Ανάπτυξης, Κοινωνικής Δικαιοσύνης και Αλληλεγγύης καθώς και ισότητας των φύλων.

Η ActionAid ξεκίνησε τη δράση της στην Ελλάδα το 1998. Στα χρόνια που μεσολάβησαν, τους στόχους και το όραμά της δυνάμωσαν με την αμέριστη υποστήριξή τους περισσότεροι από 43.000 Έλληνες που με την προσφορά τους υποστηρίζουν μακροπρόθεσμα τη βελτίωση της ζωής εκατομμυρίων ανθρώπων στην Αφρική, την Ασία και την Λατινική Αμερική.

Η ActionAid Ελλάς, μέσα από τα προγράμματα υποστήριξης που προτείνει, γίνεται η γέφυρα αλληλεγγύης που συνδέει τους Έλληνες πολίτες με τα παιδιά, τις οικογένειες και τις κοινότητες των αναπτυσσόμενων χωρών. Παράλληλα, η ActionAid Ελλάς, ως ενεργό μέλος της ActionAid, συμμετέχει στις διεθνείς εκστρατείες και τα παγκόσμια δίκτυα άσκησης πίεσης για να επηρεάσει την πολιτική των διεθνών οργανισμών, των οποίων οι αποφάσεις έχουν άμεση επίδραση στη ζωή των φτωχών του κόσμου.

Στο πλαίσιο της διεθνούς στρατηγικής για την καταπολέμηση της φτώχειας στον πλανήτη, η ActionAid Ελλάς αναπτύσσει έντονη δράση και στην Ελλάδα ενημερώνοντας και ευαισθητοποιώντας τους Έλληνες πολίτες αλλά και τους μαθητές των ελληνικών σχολείων για τα παγκόσμια προβλήματα μέσω εκστρατειών ενημέρωσης και εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Η ActionAid αποτελεί μια μοναδική συνεργασία ανθρώπων που αγωνίζονται για έναν καλύτερο κόσμο, έναν κόσμο όπου όλοι οι άνθρωποι θα έχουν αρκετή τροφή, πόσιμο νερό, εκπαίδευση και έναν ενεργό ρόλο στην κοινωνία. Στόχος της ActionAid δεν είναι η πρόσκαιρη ανακούφιση των αναγκών τους αλλά η ενδυνάμωσή τους ώστε να αλλάξουν την καθημερινότητά τους με τις δικές τους δυνάμεις.

Βασικό στοιχείο της Actionaid είναι η αναδοχή παιδιού. Η απόφαση να γίνει κάποιος ανάδοχος μπορεί να είναι καθοριστική για τη ζωή ενός παιδιού σε μια φτωχή χώρα στον αναπτυσσόμενο κόσμο. Αναδοχή παιδιού δε σημαίνει υιοθεσία. Σημαίνει υποστήριξη ενός

παιδιού, της οικογένειάς του και όλων των ανθρώπων της περιοχής που ζει, ώστε να επιτευχθούν μόνιμες βελτιώσεις στην ποιότητα της ζωής τους. Έτσι, με την αναδοχή δίνεται στους ανθρώπους των αναπτυσσόμενων χωρών βάσιμη ελπίδα να ονειρεύονται ένα καλύτερο αύριο. Με τη συστηματική εισφορά μας μπορούμε να βοηθήσουμε τους κατοίκους των κοινοτήτων να αξιοποιήσουν τις δικές τους ικανότητες και να βελτιώσουν τη ζωή τους, στηριζόμενοι στις δικές μας δυνάμεις. Πολύ περισσότερο όμως, τους βοηθάμε να αποκτήσουν αξιοπρέπεια και ελπίδα.

ΑΘΗΝΑ

Η μη κερδοσκοπική οργάνωση «Αθηνά» ιδρύθηκε τον Μάιο του 1996 με σκοπό τη διάδοση του προβληματισμού για σύγχρονα κοινωνικά ζητήματα, δίδοντας ιδιαίτερη έμφαση στην ανάδειξη των προβλημάτων των μη προνομιούχων συνανθρώπων μας. Δημιουργήθηκε από μία ομάδα ανθρώπων που αποφάσισαν ότι η παραγωγή και η διάχυση της γνώσης δεν θα πρέπει να περιορίζεται στους χώρους των πανεπιστημίων, αλλά να είναι προσβάσιμη απ' όλους.

Σήμερα, η Αθηνά βασιζόμενη στη γνώση και στην εμπειρία των μελών της, όπως και στη συνδρομή προσωπικοτήτων του ακαδημαϊκού κόσμου και της δημόσιας ζωής, φιλοδοξεί να αποτελέσει έναν σημαντικό διάυλο επικοινωνίας και συνεργασίας ανάμεσα στον πανεπιστημιακό χώρο και στον τομέα της κοινωνίας των ενεργών πολιτών. Με δραστηριότητες και παρεμβάσεις που ενσωματώνουν την επιστημονική γνώση με την ουσιαστική κοινωνική παρέμβαση, και την επικοινωνιακή δύναμη με την αποτελεσματικότητα.

Κύριοι σκοποί της Αθηνάς είναι :

α. Η επιστημονική έρευνα σύγχρονων κοινωνικών ζητημάτων και η διάχυση της γνώσης στην κοινωνία, με ιδιαίτερη έμφαση στην ανάδειξη των προβλημάτων των κοινωνικών κατηγοριών του πληθυσμού που βιώνουν ή απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό, ανεξαρτήτως χρώματος, φυλής, θρησκείας, ηλικίας, εθνικότητας, ιδεολογίας ή πολιτικών πεποιθήσεων.

β. Ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η υποστήριξη προγραμμάτων κοινωνικής παρέμβασης προς όφελος των ευπαθών κοινωνικών ομάδων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

γ. Η προώθηση, ενδυνάμωση και πολύπλευρη υποστήριξη πρωτοβουλιών της κοινωνίας των πολιτών, η διάδοση του εθελοντισμού και της ιδέας του ενεργού πολίτη.

δ. Η μαρτυρία (στην οποία εντάσσεται κατά περίπτωση και η καταγγελία) σε Ελληνικούς και διεθνείς πολιτικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς οργανισμούς, καθώς και ενώπιον πάσης Αρχής, περιπτώσεων καταπάτησης δικαιωμάτων των πολιτών και κοινωνικής αδικίας, σύμφωνα με τα όσα ορίζει η ελληνική νομοθεσία και οι διεθνείς συμβάσεις.

Δραστηριότητες της Αθηνάς είναι:

- Κοινωνική Έρευνα
- Επιστημονικά Συνέδρια
- Επιμόρφωση
- Κοινωνικός Σχεδιασμός
- Κοινωνική Παρέμβαση
- Ηλεκτρονική Πύλη των Κοινωνικών Επιστημών
- Επιστημονική Υποστήριξη
- Εκδόσεις

Κατά τη διάρκεια λειτουργίας της, η ΜΚΟ Αθηνά πραγματοποίησε μία σειρά δράσεων με κυριότερες τις παρακάτω:

- Ημερίδα με θέμα «Οι δυνατότητες δημιουργίας και συνεργασίας των νέων» στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, στις 16/4/1997. Συμμετείχαν νέοι και μέλη εθελοντικών οργανώσεων, εκπρόσωποι της ακαδημαϊκής κοινότητας και της Πολιτείας. Την ημερίδα παρακολούθησε ένας μεγάλος αριθμός φοιτητών, νέων, μέλη εθελοντικών και ανθρωπιστικών οργανώσεων.
- Το 1997 η ΜΚΟ Αθηνά διοργάνωσε κύκλους σεμιναρίων με τίτλο «Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση» στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, σε συνεργασία με διακεκριμένους επιστήμονες και το ΚΕΕΛ.
- Τριήμερο συνέδριο με θέμα τον κοινωνικό αποκλεισμό. Το συνέδριο πραγματοποιήθηκε το Μάιο του 1999 στο Πάντειο Πανεπιστήμιο με τίτλο «Για τους ανθρώπους που παραμερίζουμε». Συμμετείχαν συνολικά 67 ομιλητές: ακαδημαϊκοί, εμπειρογνώμονες, εκπρόσωποι της Πολιτείας και φορέων και άτομα από τις ίδιες τις αποκλεισμένες ομάδες. Στον εξωτερικό χώρο του Συνεδρίου λειτούργησε έκθεση

βιβλίου, ενημερωτικού υλικού και καλλιτεχνικών δημιουργιών από κοινωνικούς φορείς και μη κυβερνητικές οργανώσεις.

- Σε συνεργασία με τον εκδοτικό οίκο «Αρμός», εκδόθηκε το 2002 ο συλλογικός τόμος: «Κοινωνικός αποκλεισμός, για τους ανθρώπους που παραμερίζουμε». Ο τόμος περιλάμβανε τα πρακτικά του τριήμερου συνεδρίου της ΜΚΟ Αθηνά. Πρόκειται για μία ιδιαίτερα προσεγμένη έκδοση 360 σελίδων και χρησιμοποιείται μέχρι σήμερα ως ακαδημαϊκό βοήθημα διδασκαλίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο.
- Το 2005-2006 η ΜΚΟ Αθηνά διοργάνωσε 4 κύκλους επιμορφωτικών σεμιναρίων με θέμα τις Στρατηγικές Κοινωνικής Παρέμβασης της οργάνωσης και λειτουργίας εθελοντικών οργανώσεων, στους χώρους των ΜΚΟ PRAXIS, ERMIS, Αθηνά και στο Πάντειο Πανεπιστήμιο.
- Σχεδιασμός και υλοποίηση προγράμματος παρέμβασης στο Δήμο Ταύρου με τίτλο «Δημιουργία δικτύου κοινωνικής αλληλεγγύης για τη προστασία νέων που βρίσκονται σε κίνδυνο μέσω της ένταξης του στη τοπική αγορά εργασίας» το 2008-2009.
- Ημερίδα με θέμα «Η οικονομία σε κρίση η κοινωνία σε μετάβαση: ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών και του τρίτου τομέα» στις 20/12/2008 στο ξενοδοχείο Hilton, στο πλαίσιο του φεστιβάλ Εθελοντισμού 2008-2009. Στις εργασίες της ημερίδας συμμετείχαν έγκριτοι δημοσιογράφοι, ακαδημαϊκοί και ειδικοί επιστήμονες και εκπρόσωποι ΜΚΟ.
- Διοργάνωση ημερίδας με θέμα «Αντιμέτωποι με την οικονομική κρίση: οι “τοξικές” κοινωνικές συνέπειες και το ψυχικό τους “κόστος”». Η ημερίδα διοργανώθηκε στα πλαίσια του Πολυσυνεδρίου «Εθελοντισμός με κέντρο τον άνθρωπο».

Η ΜΚΟ Αθηνά είναι ιδρυτικό μέλος της Πρωτοβουλίας για τη δημιουργία της Βουλής της Κοινωνίας των Πολιτών. Έχει αναπτύξει ένα σταθερό δίκτυο συνεργασιών με άλλες ΜΚΟ, επιστημονικούς φορείς καθώς και προσωπικότητες της ακαδημαϊκής κοινότητας.

2.3. Περιβαλλοντικές ΜΚΟ

ANIMA – ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΆΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ

Ο Σύλλογος Προστασίας και Περίθαλψης Άγριας Ζωής ANIMA ιδρύθηκε το Σεπτέμβριο του 2005 και αποτελεί ουσιαστική συνέχεια των σοβαρότερων πρωτοβουλιών στον τομέα της περίθαλψης στην Ελλάδα. Η βασική ιδρυτική ομάδα αποτελείται από άτομα με πολύχρονη και μοναδική εμπειρία στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και την περίθαλψη άγριων ζώων, καθώς έχουν θητεύσει για πολλά χρόνια σε αντίστοιχες

δραστηριότητες στη χώρα μας. Η ομάδα αυτή πλαισιώνεται από κτηνιάτρους, περιβαλλοντολόγους, δασολόγους, νομικούς, τεχνικούς διαφόρων αντικειμένων και ειδικευμένα στελέχη σε διαχείριση ΜΚΟ.

Η ίδρυση της ANIMA αποτελεί ανταπόκριση στην ανάγκη αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού της περίθαλψης και επανένταξης των άγριων ζώων, σύμφωνα με τις διεθνείς εξελίξεις και τις ιδιαίτερες ανάγκες που παρουσιάζει η χώρα μας. Παράλληλα η ANIMA οργανώνει και συμμετέχει σε εκδηλώσεις ενημέρωσης του κοινού στοχεύοντας σε ένα διευρυμένο κοινό: μαθητές, κατοίκους υποβαθμισμένων περιοχών, οικονομικούς μετανάστες κλπ.

Στην ANIMA συμμετέχουν εκπαιδευτικοί με ειδικές γνώσεις στον τομέα της προσχολικής και σχολικής περιβαλλοντικής αγωγής. Επίσης, άτομα με μακρόχρονη εμπειρία σε θέματα δασικής προστασίας, όπως δράσεις αποκατάστασης και αναβάθμισης δασικών οικοσυστημάτων.

Η ANIMA συνεργάζεται με το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, με την Κτηνιατρική Σχολή του ΑΠΘ ως προς την παροχή ειδικών πληροφοριών, με τις ελληνικές περιβαλλοντικές ΜΚΟ καθώς και με κάθε φορέα που προωθεί την προστασία της ελληνικής πανίδας και χλωρίδας. Η δραστηριότητά της στηρίζεται στις συνδρομές των μελών και των υποστηρικτών της, των πολιτών που βρίσκουν καθημερινά τραυματισμένα ή ανήμπορα ζώα καθώς και στις χορηγίες στα πλαίσια της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.

Με αφορμή το Παγκόσμιο Έτος Βιοποικιλότητας 2010, η ANIMA, υλοποίησε ένα δεκάμηνο πρόγραμμα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των νέων για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος καθώς και τις ευκαιρίες εργασίας στα σχετικά αντικείμενα. Το πρόγραμμα που έχει το διακριτικό τίτλο «Εθνική Συνάντηση Νέων για τη Φύση» και υποστηρίχθηκε από το Ινστιτούτο Νεολαίας και τη Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, ξεκίνησε το Μάιο και ολοκληρώθηκε το Νοέμβριο 2010.

Στο πλαίσιο του προγράμματος «Εθνική Συνάντηση Νέων», η ANIMA πραγματοποίησε τρεις δράσεις στην Αττική και τη Βόρεια Ελλάδα. Πιο συγκεκριμένα, στις 4 και 5 Ιουλίου υλοποιήθηκε στα Καλύβια Θορικού και στην Αθήνα, διημερίδα με θέμα «Βιοποικιλότητα και Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας», με τη συμμετοχή νέων από όλη την Ελλάδα και εμπειρογνομόνων στους τομείς της κλιματικής αλλαγής, των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της βιοποικιλότητας.

Στις 3 Οκτωβρίου, στην Ακαδημία Πλάτωνος, η ANIMA υποδέχτηκε δεκάδες ανθρώπους κάθε ηλικίας και διαφόρων εθνικοτήτων, σε μια εκδήλωση αφιερωμένη στα Πουλιά και τους Ελεύθερους χώρους, σε συνεργασία με την Ορνιθολογική. Στις 26 Νοεμβρίου, τέλος, στελέχη της ANIMA συναντήθηκαν στη Θεσσαλονίκη με νέους από τη Βόρεια Ελλάδα για θέματα περίθαλψης άγριων ζώων και κινητοποίησης για περιβαλλοντικά ζητήματα σε τοπικό επίπεδο.

ΑΡΧΕΛΩΝ

Ο Σύλλογος για την Προστασία της Θαλάσσιας Χελώνας ΑΡΧΕΛΩΝ, ιδρύθηκε το 1983 και είναι μη κερδοσκοπικό σωματείο με αντικείμενο τη μελέτη και προστασία των θαλάσσιων χελωνών και των βιοτόπων τους, τη διαχείριση των παράκτιων οικοσυστημάτων στις σημαντικότερες παραλίες ωτοκίας της καρέτα καρέτα στη χώρα μας, την περίθαλψη τραυματισμένων και άρρωστων χελωνών καθώς και την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού.

Είναι εταίρος του Μεσογειακού Προγράμματος Δράσης του προγράμματος για το Περιβάλλον των Ηνωμένων Εθνών (UNEP/MAP), μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Διατήρηση των Ακτών. Μέλη του συμμετέχουν στη Διεθνή Ένωση Εμπειρογνομόνων για τις Θαλάσσιες Χελώνες καθώς και σε Μεσογειακά και διεθνή συνέδρια για τη διαμόρφωση στρατηγικής για την προστασία των θαλάσσιων χελωνών. Επιπλέον, στη Ζάκυνθο, ο Σύλλογος που συνετέλεσε στη δημιουργία του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου, συμμετέχει στη λειτουργία του πρώτου Φορέα Διαχείρισης προστατευόμενης περιοχής στην Ελλάδα.

Οι δραστηριότητες του Συλλόγου ΑΡΧΕΛΩΝ περιλαμβάνουν την καταγραφή της αναπαραγωγικής δραστηριότητας και προστασία των φωλιών της Καρέτα στις σημαντικότερες περιοχές ωτοκίας της (Ζάκυνθο, Πελοπόννησο και Κρήτη) και την εκπόνηση διαχειριστικών σχεδίων για τις περιοχές και δράσεις Περιβαλλοντικής Αγωγής. Όλα τα προγράμματα διεξάγονται με τη συνεργασία των αρμόδιων Υπουργείων, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αλιευτικών συλλόγων, κατοίκων της περιοχής και άλλων περιβαλλοντικών οργανώσεων ενώ εκπονεί και προγράμματα εθνικής ή κοινοτικής συγχρηματοδότησης. Πιο συγκεκριμένα:

- Παρακολουθούνται κάθε χρόνο συστηματικά 75 χιλιόμετρα παραλιών και προστατεύονται περισσότερες από 2.500 φωλιές και μαρκάρονται περίπου 300 χελώνες.

- Περιθάλπονται στο Κέντρο Διάσωσης στη Γλυφάδα Αττικής, περίπου 50 θαλάσσιες χελώνες ετησίως, οι οποίες μετά την αποθεραπεία τους απελευθερώνονται στο φυσικό τους περιβάλλον.
- Λειτουργεί το Εθνικό Δίκτυο Διάσωσης και πραγματοποιούνται συνεργασίες με αλιείς και λιμεναρχεία για τη μείωση της θνησιμότητας των θαλάσσιων χελωνών.
- Πραγματοποιούνται δράσεις για την προστασία και διαχείριση παράκτιων οικοσυστημάτων, όπως αποκαταστάσεις αμμόλοφων, καθώς και για την παρακολούθηση των μετακινήσεων των χελωνών μέσω δορυφορικών πομπών.
- Λειτουργούν τρεις Περιβαλλοντικοί Σταθμοί και δέκα εποχικοί Σταθμοί Ενημέρωσης στη Ζάκυνθο, Πελοπόννησο και Κρήτη. Επιπλέον, λειτουργούν δύο Σταθμοί Α' Βοηθειών στην περιοχή του Ρεθύμνου και του Αμβρακικού Κόλπου.
- Ενημερώνονται κάθε χρόνο περισσότεροι από 15.000 μαθητές μέσω των προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Αγωγής που διεξάγει ο Σύλλογος και 200.000 Έλληνες και αλλοδαποί επισκέπτες.
- Εκπαιδεύονται και συμμετέχουν στα προγράμματα του Συλλόγου 500 εθελοντές ετησίως.
- Λειτουργεί το Κέντρο Εκπαίδευσης Εθελοντών για το περιβάλλον με σεμινάρια και παρουσιάσεις.

ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ

Το Αρχιπέλαγος, Ινστιτούτο Θαλάσσιας Προστασίας είναι μία μη κερδοσκοπική, μη κυβερνητική περιβαλλοντική οργάνωση, που δραστηριοποιείται από το 1998 σε διάφορες περιοχές των ελληνικών θαλασσών (Ιόνιο Πέλαγος, Κεντρικό Αιγαίο, Λιβυκό Πέλαγος, Ανατολικό Αιγαίο, κ.α.). Από το 2000, το Αρχιπέλαγος διατηρεί κύριες ερευνητικές βάσεις στην Ικαρία και τη Σάμο, ενώ το πεδίο δράσης της οργάνωσης καλύπτει το σύνολο των ελληνικών θαλασσών και σταδιακά επεκτείνεται στην ευρύτερη περιοχή της ΒΑ Μεσογείου.

Η περιορισμένη έρευνα που έχει γίνει στα θαλάσσια οικοσυστήματα και οι αντικειμενικές δυσκολίες που χαρακτηρίζει την επαφή με το θαλάσσιο πεδίο, αποτέλεσαν τις προκλήσεις που οδήγησαν το Αρχιπέλαγος να εστιάσει στο υγρό στοιχείο. Η συνεχής παρουσία στη θάλασσα, ακόμα και υπό αντίξοες καιρικές συνθήκες αποτελεί βασική προϋπόθεση της έρευνας και κατ' επέκταση της προστασίας των θαλάσσιων οικοσυστημάτων και των ανεξάντλητων θησαυρών τους.

Το έργο του Αρχιπελάγους είναι πολύπλευρο και οι δράσεις περιβαλλοντικής προστασίας δεν επικεντρώνονται αποκλειστικά σε μεμονωμένα είδη και επιλεγμένους οικοτόπους. Μία από τις βασικές αρχές του Αρχιπελάγους είναι η θεώρηση και αντιμετώπιση των οικοσυστημάτων στο σύνολο τους και όχι η μεριστική προσέγγιση του περιβάλλοντος. Η προστασία συγκεκριμένων μόνο ειδών, όταν το οικοσύστημα στο οποίο βιώνουν αυτά τα είδη βάλλεται καθημερινά από τον ανθρωπογενή παράγοντα και από τρίτες περιβαλλοντικές πιέσεις, είναι ανώφελη. Θεωρώντας τα επιμέρους οικοσυστήματα αναπόσπαστα κομμάτια ενός ενιαίου συστήματος, το Αρχιπέλαγος προσαρμόσε τις δράσεις του περιλαμβάνοντας σταδιακά σε αυτές όχι μόνο τη θαλάσσια έρευνα, αλλά και ένα μεγάλο κομμάτι της χερσαίας.

Για να μπορέσει να ανταπεξέλθει σε αυτόν τον όγκο εργασίας και ευθύνης και να εξασφαλίσει την απαραίτητη επιχειρησιακή λειτουργικότητα, το Αρχιπέλαγος έπειτα από πολυετή και καθημερινό αγώνα διαθέτει σήμερα δύο κύριες ερευνητικές βάσεις, στην Ικαρία και στη Σάμο και τέσσερις ερευνητικούς σταθμούς στα νησιά Μαράθι, Αρκιοί, Φούρνοι (Αγ. Μηνάς) και Πάτμο. Στις ερευνητικές βάσεις του Αρχιπελάγους, εργάζονται καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου επιστήμονες περιβάλλοντος και άλλων ειδικοτήτων, οι οποίοι πλαισιώνονται από μία δυναμική ομάδα 30-50 εθελοντών – ερευνητών από την Ελλάδα, την Ευρώπη και από διάφορες γωνιές του κόσμου.

Επίσης, για να υλοποιήσει σε υψηλό επιστημονικό επίπεδο την έρευνα και τις δράσεις περιβαλλοντικής προστασίας, το Αρχιπέλαγος συνεργάζεται με πανεπιστήμια και ερευνητικά ιδρύματα της Ελλάδας, Βρετανίας, Ιταλίας, Μάλτας, Ρουμανίας και της Τουρκίας, καθώς και με επιστήμονες από άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Όλες οι δράσεις του Αρχιπελάγους βασίζονται στην πραγματικά εθελοντική και αφιλοκερδή εργασία των επιστημόνων, καθώς και όλων των μελών της οργάνωσης.

Για την ευκολότερη προσέγγιση των πεδίων έρευνας στις ελληνικές θάλασσες όλο τον χρόνο, ακόμα και υπό αντίξοες καιρικές συνθήκες, το Αρχιπέλαγος διαθέτει επίσης τα ερευνητικά ιστιοφόρα σκάφη Πηνελόπη και Νηρέα καθώς και δύο βοηθητικά φουσκωτά σκάφη.

Για να εξασφαλίσει τη βιωσιμότητα, τις λειτουργικές και ερευνητικές του ανάγκες, το Αρχιπέλαγος επέλεξε από την αρχή της σύστασης του να επενδύσει αποκλειστικά στην εκπαιδευτική δραστηριότητα. Η συνεργασία με ξένα ακαδημαϊκά ιδρύματα, η υποδοχή προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών οι οποίοι εντάσσουν την έρευνα τους στις ερευνητικές δραστηριότητες της οργάνωσης και η διοργάνωση εφαρμοσμένων μαθημάτων πεδίου αποτελούν τις κυριότερες πηγές εσόδων του Αρχιπελάγους. Μικρή οικονομική ενίσχυση παρέχει επίσης η παραγωγή περιβαλλοντικού υλικού εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης, όπως εκπαιδευτικά βιβλία, πάζλ, επιστημονικά σκίτσα κλπ.

ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ

Ο ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ είναι μη κυβερνητική, μη κερδοσκοπική περιβαλλοντική οργάνωση που ιδρύθηκε το 1992, για την προστασία της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος, με δράσεις έρευνας πεδίου, επιστημονικής μελέτης, ευαισθητοποίησης κοινού, περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και εθελοντισμού για την προστασία της άγριας ζωής, την ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της αειφορίας στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Με στόχο την ολοκληρωμένη διαχείριση των Προστατευόμενων Περιοχών και την παροχή ειδικής τεχνογνωσίας για τις επεμβάσεις στο φυσικό περιβάλλον, ο ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ υλοποιεί εθνικά και διασυνοριακά προγράμματα για την προστασία των ορεινών οικοσυστημάτων με έμφαση στα μεγάλα θηλαστικά.

Είναι γνωστό ότι η αλόγιστη ανθρώπινη εκμετάλλευση στους φυσικούς πόρους και η αλαζονική ανθρωπογενής παρέμβαση στη βιοποικιλότητα έχει παγκόσμιες επιπτώσεις στη ζωή και την υγεία των ανθρώπων. Ο ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ και όλες οι μη κυβερνητικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται για τη διαφύλαξη των φυσικών πόρων και επιχειρούν την καθιέρωση πρακτικών για την αειφορική διαχείρισή τους, έχουν ως βασική αποστολή, την προώθηση της αντίληψης ότι το δικαίωμα να ζούμε σε υγιές και αδιατάρακτο περιβάλλον είναι βασικό ανθρώπινο δικαίωμα.

Γνωρίζοντας τους κινδύνους και αναγνωρίζοντας την επιτακτική ανάγκη για την άμεση και αποτελεσματική προστασία του, ο ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ δραστηριοποιείται:

- για τον άνθρωπο.

Ο ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ δραστηριοποιείται στις ορεινές περιοχές για τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης και ορθολογικής διαχείρισης των περιοχών και με τελικό στόχο την βιώσιμη ανάπτυξή τους. Η ανάπτυξη δραστηριοτήτων οικοτουρισμού, η έκδοση έντυπου υλικού για την προσέλκυση επισκεπτών, ο σχεδιασμός και η λειτουργία Κέντρων Ενημέρωσης Επισκεπτών σε ορεινές περιοχές, ο σχεδιασμός και η έκδοση υλικού περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, η σύνταξη Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών, η υλοποίηση δράσεων για τη διατήρηση σπάνιων ειδών χλωρίδας και πανίδας, οι δράσεις προστασίας και επαναδιάδοσης σπάνιων ντόπιων φυλών οικόσιτων ζώων (ελληνικός ποιμενικός σκύλος), η προώθηση μέτρων πρόληψης ζημιών από αρκούδα και λύκο, η άσκηση πίεσης για τη βελτίωση του κανονισμού αποζημιώσεων των κτηνοτρόφων, η πιλοτική εφαρμογή παραδοσιακών μεθόδων υλοτομίας, οι φυτεύσεις οπωροφόρων δέντρων σε εγκαταλειμμένους οπωρώνες είναι μερικές μόνο από τις δράσεις του ΑΡΚΤΟΥΡΟΥ για την ενίσχυση των κατοίκων ορεινών περιοχών.

- για το περιβάλλον.

Ο ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ ασχολείται με τη διατήρηση των ειδών της άγριας πανίδας και χλωρίδας που ενδημούν στη χώρα μας και οι πληθυσμοί τους κινδυνεύουν ή απειλούνται με εξαφάνιση, με τη συνετή διαχείριση των ορεινών οικοσυστημάτων, με την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των παιδιών, των πολιτών αλλά και κρατικών φορέων με στόχο την ενεργή συμμετοχή τους στην προστασία του περιβάλλοντος και με την προώθηση της συνεργασίας και την προστασία του περιβάλλοντος στα Βαλκάνια.

Οι δράσεις του ΑΡΚΤΟΥΡΟΥ διεκπεραιώνονται με την εκπόνηση προγραμμάτων που υποστηρίζονται από εθνικά και ευρωπαϊκά αναπτυξιακά ταμεία. Κατά το παρελθόν έχουν υλοποιηθεί προγράμματα LIFE μέσω των οποίων εφαρμόστηκαν μέτρα για την προστασία των μεγάλων σαρκοφάγων και των βιοτόπων τους τα οποία αργότερα υιοθετήθηκαν από κρατικούς φορείς. Επίσης σημαντική πρωτοβουλία αποτέλεσε η δημιουργία του διακρατικού δικτύου BALKANET που έβαλε τις βάσεις για ένα κοινό σχέδιο προστασίας της πανίδας και χλωρίδας της βαλκανικής χερσονήσου. Τη χρονιά που διανύουμε ο ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ υλοποίησε δράσεις μέσω της Κοινωνίας της Πληροφορίας, ενώ προς το τέλος του οδεύει το πρόγραμμα που υλοποιείται μέσω της κοινωνικής πρωτοβουλίας INTERREG III.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία είναι περιβαλλοντική μη κερδοσκοπική οργάνωση με αντικείμενο την προστασία των άγριων πουλιών και των βιοτόπων τους στην

Ελλάδα, θεωρώντας τα ως βασικά στοιχεία της ελληνικής φύσης. Από το 1982 εργάζεται ώστε να διασφαλίσει ένα βιώσιμο περιβάλλον τόσο για τα πουλιά, όσο και για τον άνθρωπο. Το έργο της περιλαμβάνει δράσεις προστασίας και μελέτης, ενημέρωσης και εκπαίδευσης, καθώς και παρεμβάσεις για τα κρίσιμα θέματα του φυσικού περιβάλλοντος. Οι στόχοι της Οργάνωσης είναι:

- Η προστασία των πουλιών και των βιοτόπων τους μέσα από καταγραφές, έρευνα και μελέτη των άγριων πουλιών, όπως και την ανάδειξη, διαχείριση και προστασία προστατευόμενων περιοχών
- Η ενημέρωση των πολιτών για το φυσικό περιβάλλον και τα άγρια πουλιά, μέσω της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και δράσεων ευαισθητοποίησης
- Η παρέμβαση στις περιπτώσεις παραβάσεων της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και η διατύπωση και προώθηση θέσεων για κρίσιμα περιβαλλοντικά ζητήματα

Από το 1994, η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία είναι εταίρος της BirdLife International, της μεγαλύτερης παγκόσμιας ομοσπονδίας για την προστασία των πουλιών και των βιοτόπων τους. Σκοπός της BirdLife είναι ο συντονισμός όλων των ορνιθολογικών οργανώσεων σε διεθνές επίπεδο. Ένα χαρακτηριστικό αποτέλεσμα αυτής της συνεργασίας είναι ο προσδιορισμός των Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά και η ένταξή τους στο Πανευρωπαϊκό Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών Natura 2000.

Τα πουλιά αποτελούν έναν από τους σημαντικότερους δείκτες της ποιότητας του φυσικού περιβάλλοντος και δείκτες της ποιότητας ζωής στο αστικό περιβάλλον. Η εξαφάνιση και η μείωση των πληθυσμών τους συνδέεται με απειλές που υποβαθμίζουν το φυσικό περιβάλλον. Η προσπάθεια για τη διατήρηση των πουλιών είναι και αγώνας για τη διατήρηση του περιβάλλοντος συνολικότερα. Στον αγώνα αυτό, η Ελλάδα είναι μια χώρα ιδιαίτερα σημαντική διεθνώς τόσο για τα επιδημητικά, όσο και για τα μεταναστευτικά είδη. Στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων, με μια καταπληκτική ποικιλομορφία στο φυσικό περιβάλλον (ακτές, βουνά, δάση, λιβάδια), η Ελλάδα κατέχει προνομιακή θέση για την επιβίωση εκατοντάδων ειδών. Ως χερσόνησος, διευκολύνει το ταξίδι εκατομμυρίων πουλιών πάνω από τη Μεσόγειο, ενώ ως νότια χώρα της Ευρώπης, είναι ένα φιλόξενος τόπος για τα είδη του Βορρά που ωφελούνται από τον ήπιο χειμώνα της.

Από την ίδρυση της έχει συνεχή και επιτυχημένη δραστηριότητα για την αποτελεσματική προστασία απειλούμενων ειδών και των βιοτόπων τους σε ολόκληρη την Ελλάδα.

Η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία πραγματοποιεί:

- Δράσεις Προστασίας Πουλιών και Διαχείρισης των Βιοτόπων τους. Φύλαξη και παρακολούθηση προστατευόμενων περιοχών, καταμέτρηση πληθυσμών πουλιών, αναβάθμιση και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος, διαχείριση και αποκατάσταση βιοτόπων
- Δράσεις Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Υλοποίηση προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στο Πάρκο Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης «Α.Τρίτσης», στη Λιμνοθάλασσα Γιάλοβα Πύλου και στον Υγρότοπο Άγρα Βρυττών Νησίου, υποστήριξη προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης σχολείων σε προστατευόμενες περιοχές, δημιουργία φορητών εκπαιδευτικών πακέτων.
- Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την προστασία των πουλιών και των βιοτόπων τους. Λειτουργία περιπτέρων ενημέρωσης σε όλη την Ελλάδα, διοργάνωση εκδηλώσεων, διοργάνωση εξορμήσεων παρατήρησης των πουλιών
- Συμβουλευτική Υποστήριξη σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς παρέχοντας πολύτιμη επιστημονική γνώση για τη σωστή διαχείριση και θεσμοθέτηση των Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά της Ελλάδας, επιδιώκει τη βελτίωση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και την αποτελεσματική εφαρμογή της, και παρεμβαίνει για την προστασία σημαντικών περιοχών.

ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΘΑΡΗ – CLEAN UP GREECE

Η «Ελλάδα Καθαρή» είναι ένας μη κυβερνητικός, μη κερδοσκοπικός φορέας με έδρα την Αθήνα, που δραστηριοποιείται από το 1993, με σκοπό τη βελτίωση της υφιστάμενης περιβαλλοντικής κατάστασης, μέσω της ενημέρωσης, της ευαισθητοποίησης και της

κινητοποίησης του ελληνικού κοινού σε θέματα περιβάλλοντος. Συμμετέχει σε δραστηριότητες της πρωτοβουλίας «Clean up the World» και αποτελεί επίσημο μέλος του Mediterranean Action Plan, του προγράμματος περιβάλλοντος του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Ειδικότερος στόχος της «Ελλάδα Καθαρή» είναι να συμβάλλει στη συνειδητοποίηση των πολιτών στα θέματα προστασίας του περιβάλλοντος, υπό το πρίσμα της ανάπτυξης και της απασχόλησης, να αλλάξει την υπάρχουσα συμπεριφορά ως προς τα πρότυπα παραγωγής και κατανάλωσης ώστε να αποτραπεί η εξάντληση των φυσικών πόρων και η καταστροφή του περιβάλλοντος και να ενεργοποιήσει τους πολίτες σε ένα νέο τρόπο ζωής που όχι απλώς θα σέβονται το περιβάλλον, αλλά θα θεωρούν την προστασία του ως πρωταρχικό τους μέλημα.

Τα προγράμματα και οι δραστηριότητες της «Ελλάδα Καθαρή» καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα δράσεων με απώτερο σκοπό τη βελτίωση της σημερινής περιβαλλοντικής κατάστασης της χώρας μας. Το έργο της επικεντρώνεται σε τρεις τομείς δράσης. Στον τομέα των εθελοντικών προγραμμάτων, στον τομέα της έρευνας και στον τομέα της ενημέρωσης και της ευαισθητοποίησης του κοινού. Ο εθελοντισμός καλύπτει ένα μεγάλο μέρος του έργου της «Ελλάδα Καθαρή». Τα εθελοντικά προγράμματα της «Ελλάδα Καθαρή» περιλαμβάνουν καθαρισμούς δημόσιων χώρων, δενδροφυτεύσεις σε κατεστραμμένες από τη φωτιά περιοχές καθώς και παιδικά - νεανικά προγράμματα περιβαλλοντικής δράσης.

Η "Ελλάδα Καθαρή" στοχεύει μέσα από τις επιμέρους καλλιτεχνικές εκδηλώσεις να αποδείξει πως η φύση συντελεί στην καλλιτεχνική δημιουργία και στην ψυχική ανάταση του ανθρώπου. Ταυτόχρονα, μέσα από τις περιβαλλοντικές εκδηλώσεις και τα προγράμματα περιβαλλοντικής ενημέρωσης στοχεύει να ευαισθητοποιήσει τον κόσμο απέναντι στο φυσικό του περιβάλλον και να αποδείξει ότι ο σεβασμός προς το περιβάλλον είναι πολιτισμός.

ΚΑΛΛΙΣΤΩ

Η «Καλλιστώ» ιδρύθηκε στην ελληνική περιφέρεια το 2004, έχει όμως ήδη 15 χρόνια που εμφανίζεται στην Πίνδο, στη Ροδόπη, στο Γράμμο. Εκεί εργάστηκαν όλα αυτά τα χρόνια τα μέλη της, μελετώντας τα βήματα της αρκούδας, τις διαδρομές του λύκου, τα ελάχιστα ίχνη του λίγκα. Σήμερα, με ορμητήριο τη Θεσσαλονίκη, η αρχική ομάδα των ειδικών επιστημόνων πλαισιώθηκε από ανθρώπους ευαίσθητους σε περιβαλλοντικά ζητήματα. Όλοι μαζί, προσπαθούν να προστατεύσουν το περιβάλλον, σαν δημόσιο και συλλογικό αγαθό, να

ασκήσουν τον έλεγχο, που προβάλλει σαν δημοκρατικό καθήκον, απέναντι σε όσους λαμβάνουν κρίσιμες αποφάσεις για την ίδια την ποιότητα της ανθρώπινης ζωής.

Το πρώτο μέλημα της οργάνωσης είναι η μελέτη, η προστασία και διαχείριση των πληθυσμών και βιοτόπων των μεγάλων σαρκοφάγων και άλλων απειλούμενων ειδών της άγριας πανίδας. Η προστασία της φύσης και της άγριας ζωής αποτελεί τον κύριο σκοπό της οργάνωσης. Από την ίδρυση της, η Καλλιστώ φιλοδοξεί να συμβάλει στην επίτευξη σημαντικών περιβαλλοντικών στόχων:

- Να διατηρηθούν ζωντανά τα βουνά, τα δάση, τα ποτάμια, η βαλκανική ύπαιθρος,
- Να ανασχεθεί ο ρυθμός απώλειας της βιοποικιλότητας, που είναι η άλλη όψη του προβλήματος των κλιματικών αλλαγών στον πλανήτη,
- Να υποστηριχθεί η αποτελεσματική διαχείριση προστατευόμενων περιοχών και οικολογικών δικτύων στην Ευρωπαϊκή ήπειρο,
- Να προστατευθεί το φυσικό περιβάλλον, ως δημόσιο - συλλογικό αγαθό.

Η «Καλλιστώ» δραστηριοποιείται στην Ελλάδα αλλά και σε όλη την Ν.Α. Ευρώπη. Τα μέλη της σχεδιάζουν και συντονίζουν εκστρατείες ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης και προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, οργανώνουν την προσφορά εθελοντικής εργασίας, με στόχο την ενημέρωση, την ενεργοποίηση και τη συμμετοχή των πολιτών στις προσπάθειες διατήρησης του περιβάλλοντος, παρεμβαίνουν για να εξουδετερώσουν ή να ελαχιστοποιήσουν τις επιπτώσεις από μεγάλα τεχνικά έργα και άλλες ανθρώπινες επεμβάσεις στο φυσικό περιβάλλον, ασκούν πίεση για τη θέσπιση και αποτελεσματική λειτουργία προστατευόμενων περιοχών, καθώς και εθνικών και διεθνών δικτύων, όπως το NATURA 2000, και, τέλος, αναπτύσσουν πολύπλευρες συνεργασίες με άλλες περιβαλλοντικές οργανώσεις, δίκτυα και ιδρύματα, εντός και εκτός Ελλάδος.

Η «Καλλιστώ» από το 2004 έως σήμερα έχει πραγματοποιήσει αρκετά προγράμματα για τη προστασία της φύσης και της άγριας ζωής. Το 2011 ολοκλήρωσε δύο προγράμματα:

- ➔ Το «πρόγραμμα Εθελοντικής Δασοπροστασίας Σείχ Σου 2011». Το πρόγραμμα αφορούσε στη συγκρότηση ομάδων εθελοντών που ανέλαβαν να κάνουν περιπολίες και να στελεχώσουν το σπιτάκι ενημέρωσης (πλησίον της πυροσβεστικής), του περιαστικού δάσους του Σείχ Σου σε συνεργασία και συνεννόηση με το Δασαρχείο και την Πολιτική Προστασία, της οποίας η ομάδα της Καλλιστώς είναι και μέλος. Το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από χορηγία του ΟΤΕ. Η υλοποίηση του έργου έγινε το διάστημα του Αυγούστου του 2011.
- ➔ Την «Ετοιμασία Ολοκληρωμένου Διαχειριστικού Σχεδίου για το Δάσος της Πάφου». Το έργο υλοποιήθηκε από τη σύμπραξη των μελετητικών γραφείων Δ. Τσιάρας - Δ. Παλάσκας και της περιβαλλοντικής οργάνωσης "ΚΑΛΛΙΣΤΩ" σε συνεργασία με το Τμήμα Δασών Κύπρου. Ο γενικός στόχος του έργου ήταν η βελτίωση της διαχείρισης του Δάσους Πάφου και η προστασία της βιοποικιλότητας και των άλλων λειτουργιών του Δάσους μέσω της ετοιμασίας και υλοποίησης ενός ολοκληρωμένου Διαχειριστικού Σχεδίου. Η περίοδος υλοποίησης του έργου ήταν από τον Μάρτιο του 2009 έως τον Μάρτιο του 2011.

Ε.Κ.Π.Α.Ζ. – ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΑΓΡΙΩΝ ΖΩΩΝ

Το ΕΚΠΑΖ είναι αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία. Είναι το πρώτο κέντρο περίθαλψης άγριων ζώων στα Βαλκάνια. Ξεκίνησε τη δράση του το 1984 ενώ στη μορφή αυτή συστάθηκε το 1990, με έδρα των δραστηριοτήτων του στην Αίγινα. Παραλαμβάνει πάνω από 3500 τραυματισμένα εξαντλημένα ή δηλητηριασμένα άγρια ζώα το χρόνο, τα περισσότερα από τα οποία ανήκουν σε προστατευόμενα είδη. Από αυτά, πάνω από τα μισά, όσα κρίνονται ικανά να επιβιώσουν ελεύθερα στο φυσικό τους περιβάλλον μετά τη θεραπεία τους, απελευθερώνονται. Έχει συμβάλλει στην προστασία απειλούμενων ειδών που έχουν μικρό πληθυσμό στην Ελλάδα και στην Ευρώπη. Τέτοια είναι ο Βασιλαετός, ο Χρυσαιετός, ο Στικταετός, ο Κραυγαετός, ο Θαλασσαετός, το Κιρκινέζι, ο Μαυροπετρίτης, το Όρνιο, τα δύο είδη Πελεκάνων, τα Φοινικόπτερα, οι Χαλκόκοτες, ο Πορφυροτσικνιάς, ο Ήταυρος και άλλα.

Το ΕΚΠΑΖ προωθεί την ευαισθητοποίηση του κοινού με ευρεία ενημέρωση πάνω σε θέματα και προβλήματα την άγριας φύσης στην Ελλάδα. Εκατοντάδες πολίτες κάθε χρόνο επισκέπτονται τις εγκαταστάσεις του ΕΚΠΑΖ στην Αίγινα. Στις απελευθερώσεις εξάλλου, που πραγματοποιούνται αρκετές φορές κάθε χρόνο σε σημαντικούς βιότοπους σ' όλη την Ελλάδα, προσκαλούνται και συμμετέχουν συχνά τα σχολεία, οι τοπικές πολιτιστικές και

περιβαλλοντικές οργανώσεις καθώς και οι κάτοικοι της περιοχής. Παράλληλα οργανώνονται εκδηλώσεις και συζητήσεις.

Το ΕΚΠΑΖ τιμήθηκε το 1992 με το Βραβείο της Ακαδημίας Αθηνών για τη δράση του στην προστασία του περιβάλλοντος και την εθελοντική προσφορά των μελών του. Όλα αυτά τα χρόνια έχει αποκτήσει αξιόλογη εμπειρία στην περίθαλψη και το χειρισμό των άγριων ζώων, την επανένταξή τους στο φυσικό περιβάλλον, την ηθολογία των ειδών, την κατανομή τους στον ελλαδικό χώρο καθώς και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

Οι στόχοι του ΕΚΠΑΖ είναι η περίθαλψη όσων άγριων ζώων βρίσκονται τραυματισμένα και ανήμπορα να επιβιώσουν και η επανένταξη στο φυσικό περιβάλλον όσων από αυτά μετά την θεραπεία είναι υγιή και ικανά να ανταπεξέλθουν μόνα τους, η συλλογή στοιχείων για τους κινδύνους που απειλούν τα άγρια ζώα σε όλη την επικράτεια, η ενεργή δράση για την ελαχιστοποίηση των κινδύνων που απειλούν τα άγρια ζώα με την ανάπτυξη προληπτικής δράσης και προτάσεων προς τους φορείς, η προστασία απειλούμενων ειδών μέσω της ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης της κοινής γνώμης και των αρμόδιων φορέων, υλοποιώντας την πολιτική της πολιτείας για την προστασία των ειδών και των βιοτόπων τους.

Το ΕΚΠΑΖ βασίζεται αποκλειστικά στον εθελοντισμό για την καλή λειτουργία του, ενώ χρηματοδοτείται κυρίως από ίδιους πόρους και δωρεές για να καλύπτει τις ανάγκες των ζώων σε τροφές, φάρμακα, συμπληρώματα διατροφής, κλουβιά, αναλώσιμα υλικά κτλ. Κάθε χρόνο το ΕΚΠΑΖ στην Αίγινα φιλοξενεί για μικρά ή μεγάλα διαστήματα πάνω από 100 εθελοντές από όλον τον κόσμο, ομάδες εθελοντών στην Αθήνα και την Θεσσαλονίκη βοηθούν στις παραλαβές των ζώων, στις πρώτες βοήθειες, την διοργάνωση εκδηλώσεων και την ενημέρωση, δίκτυο εθελοντών καλύπτει όλη την Ελλάδα παραλαμβάνοντας τα ζώα, δίνοντας πρώτες βοήθειες και στέλνοντάς τα στο κέντρο. Επίσης, προσφέρει πρακτική άσκηση και εκπαίδευση για κτηνιάτρους και βιολόγους.

ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ SOS

Το Δίκτυο ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ SOS ξεκίνησε το 1990 ως μια περιβαλλοντική οργάνωση μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, από μία ομάδα ανθρώπων αποφασισμένων να παρέμβουν στα περιβαλλοντικά προβλήματα της χώρας μας, της Μεσογείου και της Ευρώπης γενικότερα. Σήμερα, είναι μια οργάνωση με χιλιάδες υποστηρικτές σε όλη την Ελλάδα, με παρεμβάσεις και συνεργασίες σε τοπικό, εθνικό και Ευρώ-Μεσογειακό επίπεδο.

Η ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ SOS δρα τοπικά και παγκόσμια για τον περιορισμό της κλιματικής αλλαγής και των επιπτώσεών της, για την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την

ανεξάρτητη από το πετρέλαιο και το λιγνίτη, την αποφυγή της πυρηνικής απειλής, για την προστασία και βιώσιμη διαχείριση του πλούτου των ακτών και της θάλασσας και την ταυτόχρονη ευημερία των τοπικών κοινωνιών, για μια οικολογικά βιώσιμη οικονομία, που μέσω της εξοικονόμησης ενέργειας, νερού και φυσικών πόρων, θα βελτιώσει τη ζωή των ανθρώπων, για την προστασία του φυσικού πλούτου μακροχρόνια, για τη δημιουργία βιώσιμων πόλεων και οικολογικών γειτονιών με πράσινες ζώνες, χώρους για περπάτημα, ποδήλατο και παιχνίδι, για τη βιώσιμη κινητικότητα και για ενεργειακά αποδοτικά κτίρια, που θα συντελέσουν στη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και επιδιώκει την ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των πολιτών.

Όλα τα παραπάνω πραγματοποιούνται μέσα από καμπάνιες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, δημόσιες εκδηλώσεις, εθελοντικά προγράμματα, μεταφορά καλών πρακτικών, επιστημονικές ημερίδες, συμμετοχικές διαδικασίες, παρουσίαση επεξεργασμένων προτάσεων και λύσεων, έντυπες και ηλεκτρονικές εκδόσεις και συνεργασίες με πολυάριθμους φορείς και δεκάδες χιλιάδες πολίτες κάθε χρόνο.

Χιλιάδες μέλη, υποστηρικτές και εθελοντές δραστηριοποιούνται στην προώθηση οικολογικών προτάσεων και πρακτικών για την εξοικονόμηση του νερού, της ενέργειας και την προστασία του κλίματος, στους καθαρισμούς παραλιών, στη διατήρηση και διαχείριση οικολογικά ευαίσθητων περιοχών και στη στήριξη της βιωσιμότητας τοπικά.

- ✓ Τουλάχιστον 15.000 πολίτες συμμετέχουν κάθε χρόνο στους εθελοντικούς καθαρισμούς των ακτών, της θάλασσας και άλλων φυσικών περιοχών, στο πλαίσιο της καμπάνιας «Καθαρίστε τη Μεσόγειο».
- ✓ Πάνω από 15.000 μαθητές ενημερώνονται κάθε σχολική χρονιά για την προστασία του κλίματος και την εξοικονόμηση του νερού.
- ✓ Γύρω στους 3.000 πολίτες συμμετέχουν ετησίως σε διεθνείς συναντήσεις, ημερίδες, συνέδρια, καλοκαιρινά εθελοντικά προγράμματα, πολιτιστικές εκδηλώσεις, σεμινάρια εκπαίδευσης και διαγωνισμούς καλλιτεχνικής δημιουργίας.

Η ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ SOS είναι μια οργάνωση πλουραλιστική, δημοκρατική και ανεξάρτητη από οποιοδήποτε πολιτικό κόμμα, δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα. Συμβάλλει στην ενδυνάμωση της κοινωνίας των πολιτών και τη διαμόρφωση ενός κοινού μέλλοντος μέσα από το διάλογο. Επιδιώκει τη συνεχή μείωση των επιπτώσεων στο περιβάλλον από τις δραστηριότητες των ανθρώπων. Χρησιμοποιεί κρατικούς πόρους και χορηγίες μόνο για τη χρηματοδότηση συγκεκριμένων προγραμμάτων, φροντίζοντας να μην εξαρτάται ποτέ από μία

πηγή χρηματοδότησης. Στο πλαίσιο των ποικίλων δράσεων και πολιτικών του, το Δίκτυο ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ SOS συνεργάζεται με δημόσιους φορείς, την αυτοδιοίκηση, με ερευνητικά και επιστημονικά κέντρα, με κοινωνικούς εταίρους, ενώ είναι ενεργό μέλος διεθνών δικτύων ΜΚΟ.

MEDASSET

Ο Μεσογειακός Σύνδεσμος για την Σωτηρία των Θαλάσσιων Χελωνών είναι διεθνής, μη κερδοσκοπική, μη κυβερνητική οργάνωση που ιδρύθηκε το 1988 με στόχο την προστασία των θαλάσσιων χελωνών και των βιοτόπων τους σε όλη τη Μεσόγειο, μέσω ερευνητικών προγραμμάτων, ενημερωτικών εκστρατειών, της εκπαίδευσης και της ενεργού παρέμβασης σε αρμόδιους φορείς.

Από το 1988 η οργάνωση συνεργάζεται με το UNEP/MAP και είναι μόνιμο Μέλος/Παρατηρητής της Τακτικής Επιτροπής της Σύμβασης για τη Διατήρηση της Άγριας Ζωής και του Φυσικού Περιβάλλοντος της Ευρώπης (Σύμβαση της Βέρνης). Κάθε χρόνο, μελέτες αξιολόγησης των κύριων περιοχών ωτοκίας όπως το Ακιατάν, Ντάλιαν, Καζανλί, Πατάρα και Σαμαντάγκ της Τουρκίας, τον Ακάμα της Κύπρου, τον κόλπο του Λαγανά στη Ζάκυνθο και την Κεφαλονιά, παρουσιάζονται στην Τακτική Επιτροπή της Σύμβασης της Βέρνης στο Συμβούλιο της Ευρώπης, δίνοντας την ευκαιρία στη Γραμματεία της Σύμβασης να δράσει, συχνά με σημαντικά αποτελέσματα.

Επιστημονικές μελέτες για περισσότερες από 7.800 χλμ. Μεσογειακές ακτές, από τη Σαρδηνία έως το βορειοανατολικό Αιγαίο και από το Ιόνιο έως τις ακτές της Τουρκίας, της Συρίας, του Λιβάνου, της Αιγύπτου και της Λιβύης, δημοσιοποίησαν για πρώτη φορά πολύτιμα στοιχεία για τις θαλάσσιες χελώνες της Μεσογείου καθιστώντας την προστασία τους πιο εφικτή. Ορισμένα από τα προγράμματα αυτά συγχρηματοδοτήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Περιφερειακό Κέντρο Δράσης για τις Προστατευόμενες Περιοχές (RAC/SPA), το Μεσογειακό Πρόγραμμα Δράσης του Περιβαλλοντικού Προγράμματος του ΟΗΕ (UNEP/MAP), Εθνικά Ινστιτούτα και ΜΚΟ (BCG, GAWF, HCI, WWF, κλπ.).

Κατά τη διάρκεια κάθε έρευνας δημιουργείται μια λεπτομερής απογραφή όλων των παραλιών (που περιλαμβάνει περιγραφές της πανίδας, χλωρίδας και της γεωμορφολογίας) και του επιπέδου ανάπτυξης. Διεξάγονταν συνεντεύξεις με τους κατοίκους και του ψαράδες των περιοχών, όπου αυτό θεωρήθηκε απαραίτητο. Στα πλαίσια των προγραμμάτων κατά τα οποία εντοπίστηκαν βιότοποι σημαντικοί για τις θαλάσσιες χελώνες, έγιναν συστάσεις προς τα

κράτη για τη δημιουργία νομοθεσίας για την προστασία των χελωνών ή για την εφαρμογή της υπάρχουσας νομοθεσίας και των μέτρων προστασίας.

Από το 1988 πραγματοποιούνται αξιολογήσεις για να προσδιοριστούν οι παράγοντες που επηρεάζουν τις περιοχές ωοτοκίας των χελωνών, όπως είναι ο τουρισμός και η παράκτια ανάπτυξη. Το 1989 ερευνήθηκε ο αντίκτυπος του τουρισμού και άλλων τύπων ανάπτυξης στις περιοχές ωοτοκίας στην Νοτιοδυτική Πελοπόννησο. Το 1999, υλοποιήθηκε μελέτη για τον αντίκτυπο του τουρισμού στους αμμόλοφους στην κύρια παραλία ωοτοκίας στο νησί της Κεφαλονιάς καθώς και μια αξιολόγηση της κατάστασης τριών από τις κυριότερες παραλίες ωοτοκίας την πράσινης χελώνας στην Τουρκία.

Από το 1989 μέχρι το 1995, υποστηρίχθηκε μια μακροπρόθεσμη μελέτη των τυχαίων συλλήψεων Καρέτα Καρέτα στο Ιόνιο Πέλαγος με τη συνεργασία καπετάνιων από οκτώ σκάφη, που ερευνούσαν τον αντίκτυπο της έντονης αλιείας των ξιφιών σε σχέση με τις θαλάσσιες χελώνες. Το 1998 και το 1999 έγιναν επίσης μελέτες για το είδος *Trionyx triunguis* στην Τουρκία ώστε να καθοριστεί η κατάσταση αυτού του είδους που αντιμετωπίζει υψηλό κίνδυνο εξαφάνισης και που χρησιμοποιεί ένα πολύπλοκο δίκτυο θαλάσσιων, υφάλμυρων και ποταμίσιων ενδιαιτημάτων. Οι ακτές του Λιβάνου μελετήθηκαν το 2001-2006 μέσα από το πρόγραμμα με τίτλο 'Marine Turtle Conservation Programme in Lebanon'.

Καθοριστική είναι από το 1983 η συμβολή στη δημιουργία νομοθετικού πλαισίου για την προστασία των θαλάσσιων χελωνών στη Μεσόγειο. Ειδικά στην Ελλάδα, όπου οι συνεχείς επιστημονικές μελέτες, εκστρατείες, παρεμβάσεις σε αρμόδιους φορείς, η κατάθεση ένστασης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή, είχαν σαν αποτέλεσμα να παραπεμφθεί η Ελλάδα στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και υπήρξαν καταλυτικές για την ίδρυση του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου (ΕΘΠΖ) το 1999. Η εντατική εκστρατεία στην Αίγυπτο, το 1998, είχε σαν αποτέλεσμα την ευαισθητοποίηση των ψαράδων

και την απαγόρευση της εμπορικής εκμετάλλευσης του αίματος και του κρέατος των θαλάσσιων χελωνών στη ψαραγορά της Αλεξάνδρειας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ – Ε.Ε.Π.Φ.

Η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης είναι περιβαλλοντική μη κυβερνητική οργάνωση πανελλήνιας εμβέλειας, η οποία δραστηριοποιείται για την προστασία του ελληνικού φυσικού περιβάλλοντος συνεχώς από το 1951. Έχει ως αποστολή της να ενημερώνει και να ευαισθητοποιεί τόσο τους Έλληνες όσο και αυτούς που αγαπούν την Ελλάδα για τη φυσική κληρονομιά της χώρας μας και να προχωρεί σε δράσεις για τη προστασία της. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι υπέγραψε για λογαριασμό της χώρας μας τη Συνθήκη του Ραμσάρ για τους υγροτόπους, πρωτοστάτησε στη δημιουργία Εθνικών Δρυμών και στην προστασία φυτών, ζώων, βιοτόπων.

Σήμερα δραστηριοποιείται σε τέσσερις άξονες: περιβαλλοντική εκπαίδευση, προγράμματα προστασίας της φύσης, παρεμβατική προστασία και γενικότερη ευαισθητοποίηση του κοινού. Για να επιτελέσει την αποστολή της βασίζεται σε εκτεταμένο δίκτυο επιστημόνων και εθελοντών. Η οικονομική της στήριξη προέρχεται από τις συνδρομές και δωρεές μελών, χορηγίες ιδρυμάτων και επιχειρήσεων και, για συγκεκριμένα προγράμματα προστασίας της Φύσης, κρατική και διακρατική οικονομική ενίσχυση.

Η ΕΕΠΦ εκπροσωπεί στην Ελλάδα το Ίδρυμα για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (FEE) και το Centre Naturoipa του Συμβουλίου της Ευρώπης. Είναι επίσης μέλος σημαντικών διεθνών περιβαλλοντικών οργανισμών: IUCN, EEB, ECNC, EUCC και άλλων. Συνεργάζεται στενά με άλλες Ελληνικές Περιβαλλοντικές ΜΚΟ σε κοινούς στόχους, καθώς και με φορείς του Δημοσίου και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ως εκπρόσωπος του FEE, είναι ο Εθνικός χειριστής του διεθνούς προγράμματος «Γαλάζιες Σημαίες», για την προστασία των οργανωμένων παραλιών και των τουριστικά ανεπτυγμένων ακτών της χώρας μας. Χειρίζεται το διεθνές αυτό πρόγραμμα στην Ελλάδα από το 1992. Η «Γαλάζια Σημαία», σύμβολο ποιότητας, απονέμεται με αυστηρά κριτήρια σε παράκτιους δήμους ή ξενοδοχειακές μονάδες που διαχειρίζονται οργανωμένες ακτές και μαρίνες. Το πρόγραμμα στοχεύει σε καθαριότητα θάλασσας και ακτής, ασφάλεια και σωστές υπηρεσίες προς λουόμενους και επισκέπτες, περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και ενεργό προστασία του παράκτιου χώρου. Το 2010, απονεμήθηκαν στην Ελλάδα 430 «Γαλάζιες Σημαίες» για 421 ακτές και 9 μαρίνες, που την κατέταξαν 2η στον κόσμο.

Προσφέρει από το 1972 στην Εκπαιδευτική Κοινότητα πέντε διαχρονικά Προγράμματα - Πανελλήνια Δίκτυα - Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, εγκεκριμένα από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας, δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Στα δίκτυα αυτά συμμετείχαν τη σχολική χρονιά 2008-2009 περίπου 1.500 σχολεία (Δημοτικά, Γυμνάσια, Λύκεια) από όλη την Ελλάδα. Σε κάθε δίκτυο Π.Ε. εκδίδεται και παρέχεται δωρεάν στην εκπαιδευτική κοινότητα το κατάλληλο ενημερωτικό και εκπαιδευτικό υλικό, καθώς και η συνεχής υποστήριξη με πληροφορίες ή συμβουλές. Τα δίκτυα αυτά είναι τα εξής:

- «Οικολογικά Σχολεία». Κάθε σχολείο μελετά και βρίσκει πρακτικές λύσεις σε θέματα που έχουν σχέση με ενέργεια, νερό, απορρίμματα κλπ. (διεθνές δίκτυο FEE).
- «Νέοι Δημοσιογράφοι για το Περιβάλλον». Κάποιο επιλεγμένο, σοβαρό περιβαλλοντικό θέμα αντιμετωπίζεται δημοσιογραφικά σε βάθος, πολλές φορές σε συνεργασία με μαθητές από άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, με εργαλείο επικοινωνίας το Internet. (διεθνές δίκτυο FEE).
- «Φύση χωρίς Σκουπίδια». Εθελοντικές ομάδες συνεργάζονται με τις τοπικές αρχές και κοινωνίες για να ευαισθητοποιήσουν τη κοινή γνώμη στη καλύτερη διαχείριση απορριμμάτων και την καταπολέμηση της αισθητικής ρύπανσης στην περιοχή τους. (εθνικό Δίκτυο).
- «Πράσινες Γωνιές της Γειτονιάς μου». Με τη βοήθεια εκπαιδευτικού υλικού για την πανίδα και χλωρίδα του αστικού περιβάλλοντος, τα παιδιά καλούνται να γνωρίσουν τη φύση στα μικρά καταφύγια ζωής μέσα στις πόλεις (εθνικό Δίκτυο).
- «Μαθαίνω για τα Δάση». Παρέχονται γνώσεις για το δάσος και τη λειτουργία του και πρακτικές εφαρμογές που καλούνται να υλοποιήσουν οι μαθητές, συχνά στο ίδιο το δάσος. (διεθνές δίκτυο FEE)

Επιπλέον, η ΕΕΠΦ έχει χειριστεί, μόνη ή σε συνεργασία με άλλες περιβαλλοντικές ΜΚΟ πανελληνίας εμβέλειας, διάφορα προγράμματα προστασίας της φύσης. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- “Πρόγραμμα LIFE Νέστου”. Η Προστασία Φύσης συμμετείχε σε τριετές πρόγραμμα, που είχε σκοπό την προστασία των αρπακτικών πουλιών στα Στενά του Νέστου, τον επαναπλημμυρισμό και την αναδάσωση περιοχών του Δέλτα, την κατασκευή νησίδων φωλιάσματος πουλιών στις λιμνοθάλασσες και την εν γένει οικοτουριστική ανάπτυξη της περιοχής.

- “Λιμνοθάλασσα Αμβρακικού”. Οικοτουριστική ανάπτυξη της λιμνοθάλασσας Κωνσταντίου, που περιλαμβάνει και την έκδοση βιβλίων για τα πουλιά και τα ψάρια του Αμβρακικού, σε συνεργασία με τη Μονή Προφήτη Ηλία Πρέβεζας.
- “Ανάδειξη περιοχών Natura”. Καταγραφή των τύπων βιοτόπων και σημαντικών ειδών πανίδας και χλωρίδας στις 270 προστατευόμενες περιοχές Natura της χώρας. Η ΕΕΠΦ έχει εκδώσει ενημερωτικό λεύκωμα σε συνεργασία με το ΥΠΕΧΩΔΕ.
- “Πρόγραμμα Αράχθου - Βίδρας”. Διάνοιξη και συντήρηση παλαιών μονοπατιών κατά μήκος του ποταμού Αράχθου με σχετική σήμανση και παράλληλη έρευνα για τα ενδιαίτηματα της βίδρας με στόχο την προστασία τους.
- “Πρόγραμμα προστασίας και διαχείρισης δρυοδάσους Φολόης”. Σε συνεργασία με τη Γ.Γ. Νέας Γενιάς και τοπικές οργανώσεις νέων, επιλεκτικές αναδασώσεις με δένδρα και θάμνους μετά τις πυρκαγιές του 2007, δράσεις επιμόρφωσης νέων εθελοντών για την προστασία του δάσους, δημιουργία κέντρου πληροφόρησης για το αρχαίο δάσος της Φολόης στο ομώνυμο χωριό.

ΣΟΛΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

Ο «Σόλων για τη σύνθεση και τον οικολογικό πολιτισμό» είναι μια μη κερδοσκοπική, μη κυβερνητική οργάνωση που ιδρύθηκε στη Μάκρη του Ν. Φθιώτιδας, το 1994. Οι σκοποί πάνω στους οποίους εθελοντικά δραστηριοποιούνται τα μέλη του Σόλωνα, βασίστηκαν στη διαπίστωση ότι η πορεία για ένα οικολογικό πολιτισμό, δομημένο πάνω στις ορθές ανθρώπινες σχέσεις και στο πνεύμα της αειφορίας, συνδέεται με πλήθος άλλων ζητημάτων. Τα ζητήματα αυτά απαιτούν παράλληλα την ανάδειξη και την επίλυση τους.

Για να πραγματοποιηθεί η κατανόηση και η επίλυση τους χρειάζεται σύνθεση. Οι σκοποί, που επιλέχθηκαν από τα μέλη του Σόλωνα, είναι αυτοί που θεωρήθηκαν ως κλειδιά για το βασικό σκοπό που εκφράζεται στην επωνυμία, και ασφαλώς, αυτοί πάνω στους οποίους αναπτύσσεται η εθελοντική δράση. Η μέχρι σήμερα δραστηριότητα του Σόλωνα περιλαμβάνει έναν κατάλογο δράσεων και πρωτοβουλιών πέραν και αυτών που επιγραμματικά ακολουθούν. Οι βασικές γραμμές δράσης είναι:

1. Η λειτουργία φιλοζωικού σταθμού με κύρια δράση τη διάσωση και περίθαλψη τραυματισμένων ζώων.
2. Τηλεοπτικές εκπομπές σε περιφερειακό τηλεοπτικό σταθμό.

3. Η συγγραφή, η μετάφραση και η έκδοση βιβλίων, εκπαιδευτικών πακέτων, φωτογραφικών άλμπουμ, οδηγών, φυλλαδίων κλπ.
4. Παραγωγή οπτικοακουστικού υλικού (βίντεο, τηλεοπτικά και ραδιοφωνικά σποτ, παραγωγή μουσικής, οπτικοακουστικά αφιερώματα κλπ).
5. Υποβολή προτάσεων σε δημόσιους φορείς και στη κοινωνία των πολιτών.
6. Διοργανώσεις, συνδιοργανώσεις και συμμετοχές σε συνέδρια και ημερίδες.
7. Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού σε περιβαλλοντικά, πολιτισμικά κ.α. θέματα.
8. Συμμετοχή σε δίκτυα (όπως στο Πανελλήνιο Δίκτυο Οικολογικών Οργανώσεων, Ομοσπονδία Εθελοντικών Οργανώσεων, Δίκτυο Εθελοντικών Οργανώσεων Στερεάς Ελλάδας, Μεσογειακό Γραφείο Ενημέρωσης (MIO-ECSDE)).
9. Συμμετοχή σε κοινωνικές επιχειρήσεις, συνεργασίες με άλλες ΜΚΟ καθώς και θεσμοθετημένους φορείς προστασίας περιοχών Natura ή και άλλων περιβαλλοντικών δράσεων.
10. Διαδικτυακή δράση.

Η ΜΚΟ Σόλων για τη σύνθεση και τον οικολογικό πολιτισμό στον 21^ο αιώνα:

- ❖ Διοργάνωσε σε συνεργασία με τον Δήμο Αθηναίων, το ΠΑΝΔΟΙΚΟ και το ΠΟ.ΦΥ.ΖΩ., την ημερίδα με θέμα «Άνθρωποι – πόλεις – ζώα» στο συνεδριακό χώρο του Δήμου Αθηνών στις 1/04/2006.
- ❖ Συνδιοργάνωσε με το Δήμο Λαμίας και τον Φιλοζωικό Σύλλογο Φθιώτιδας, την ημερίδα με θέμα «Τα ζώα και οι άνθρωποι» στο Ε.Β.Ε. Λαμίας, στις 13/10/2004.
- ❖ Συνδιοργάνωσε με τον Σύλλογο Ελλήνων Ωκεανογράφων, το Πανεπιστήμιο Αθηνών, τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Φθιώτιδας, το Δήμο Λαμίας, το Επιμελητήριο Φθιώτιδας, το Τ.Ε.Ε. Τμήμα Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας και το Σύλλογο Προστασίας και Διαχείρισης Πλατανοδάσους Μάκρης, και με την υποστήριξη του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών, τη διημερίδα με θέμα «Natura Σπερχειού Μαλιακού – Πράσινη Αμφικτονία» στο συνεδριακό χώρο του Ε.Β.Ε. Λαμίας στις 16 και 17/04/2004.
- ❖ Συνδιοργάνωσε το συνέδριο με θέμα «ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών στη διεθνή διαμεσολάβηση», το οποίο πραγματοποιήθηκε το Μάρτιο του 2001 στο Ε.Β.Ε. Λαμίας.

- ❖ Συνδιοργάνωσε το 11^ο συνέδριο του Πανελληνίου Δικτύου Οικολογικών Οργανώσεων που πραγματοποιήθηκε στη Λαμία το 1999 με θέμα «οικολογικό κίνημα και θεσμοί».
- ❖ Διοργάνωσε την ημερίδα με θέμα «πολυπλοκότητα στη κοινωνία και τη φύση στον 21^ο αιώνα» που πραγματοποιήθηκε στις 3/11/99.

WWF

Το WWF είναι ένα παγκόσμιο δίκτυο ανθρώπων, επιστημόνων, εθελοντών και πολιτών, που δραστηριοποιείται σε περισσότερες από 100 χώρες. Είναι μια οργάνωση που αντιμετωπίζει εποικοδομητικά τις περιβαλλοντικές προκλήσεις του πλανήτη, με επιστημονικά τεκμηριωμένες μεθόδους: από τη διάσωση σπάνιων ειδών έως την αλλαγή του κλίματος, από τη βιώσιμη ανάπτυξη έως την περιβαλλοντική εκπαίδευση. Είναι μία οργάνωση η οποία βασίζεται στους 5.000.000 υποστηρικτές της.

Η κοινή παγκόσμια αποστολή του WWF είναι να σταματήσει την υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος του πλανήτη και να προάγει ένα μέλλον στο οποίο οι άνθρωποι θα ζουν σε αρμονία με την φύση, μέσω: 1) της προστασίας της βιοποικιλότητας, 2) της προώθησης της βιώσιμης διαχείρισης των ανανεώσιμων φυσικών πόρων και 3) της μείωσης της ρύπανσης και της άσκοπης κατανάλωσης.

Η δράση της WWF στην Ελλάδα ξεκινά το 1969, είκοσι και πλέον χρόνια πριν τη σύσταση της εθνικής οργάνωσης WWF Ελλάς. Πρώτος σταθμός ήταν η αποκατάσταση του δάσους της Καισαριανής στον Υμηττό ενώ στη συνέχεια το WWF στήριξε το πρόγραμμα προστασίας των Πρεσπών. Το 1990 ιδρύθηκε το WWF Ελλάς ως αυτόνομη εθνική οργάνωση από τον Λούκ Χόφμαν με την υποστήριξη του Έλληνα αρχιτέκτονα Ευθύμιου Παπαγιάννη. Από τότε η οργάνωση έχει υλοποιήσει περισσότερα από 90 προγράμματα πάντα με στόχο:

- την ενεργή προστασία και διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος
- τη διοργάνωση εκστρατειών ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών
- την τεκμηριωμένη παρέμβαση σε θέματα περιβαλλοντικής πολιτικής της χώρας
- την υλοποίηση προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Το WWF Ελλάς αποτελεί μία ανεξάρτητη εθνική οργάνωση, η οποία όμως είναι μέλος του παγκόσμιου δικτύου του WWF (World Wide Fund for nature). Η σχέση αυτή σημαίνει ότι αν και η οργάνωση διατηρεί στο ακέραιο την αυτοδιοίκησή της οφείλει αφενός

να λειτουργεί στα πλαίσια των αρχών που διαμορφώνονται από το δίκτυο και αφετέρου να λειτουργεί προς επίτευξη των κοινών στόχων που υιοθετούνται σε παγκόσμιο επίπεδο.

Το WWF Ελλάς απασχολεί 60 μόνιμους συνεργάτες. Η έδρα της οργάνωσης είναι στην Αθήνα. Ωστόσο, μόνιμες ομάδες υπάρχουν στις οικολογικά σημαντικές περιοχές της Δαδιάς, της Πρέσπας, της Βόρειας Πίνδου και της Ζακύνθου. Για την υλοποίηση της πολύπλευρης δράσης η οργάνωση συνδυάζει τη γνώση και την εμπειρία πολλών, διαφορετικών επαγγελματιών και ειδικοτήτων: περιβαλλοντολόγοι, βιολόγοι, δασολόγοι και νομικοί, αλλά και ειδικοί συνεργάτες από το χώρο των οικονομικών και της επικοινωνίας.

ΕΝΩΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

Η Ένωση Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κορινθίας (Ε.Π.Ε.Κ.), αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία, ιδρύθηκε το 1998 και σύμφωνα με το καταστατικό της έχει τους εξής σκοπούς:

- Την αναζήτηση, τον εντοπισμό, την ανακάλυψη, τη μελέτη, την έρευνα, τη διαφύλαξη, την ανάδειξη, την προβολή και την προστασία των οικολογικών και περιβαλλοντικών αξιών και πόρων, της φυσικής, πολιτιστικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, των λαϊκών παραδόσεων, της ποιότητας ζωής και των αρχαιοτήτων στην Κορινθία και σε όλη τη χώρα.
- Την εκπαίδευση και την ενημέρωση με στόχο την ευαισθητοποίηση του κοινού στα ζητήματα αυτά.
- Την παρέμβαση υπέρ των ζητημάτων αυτών με κάθε νόμιμο μέσο.

Η Ένωση Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κορινθίας συνεχίζει το έργο του σωματείου Εταιρεία Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Ενημέρωσης Ν. Κορινθίας που λειτούργησε από το 1993 ως το 1998. Οι άνθρωποι που συμμετέχουν στην Ε.Π.Ε.Κ είναι εκπαιδευτικοί και γεωτεχνικοί. Οι δραστηριότητες που έχουν αναπτύξει ξεκινούν από το 1992.

Μερικά από τα προγράμματα που έχει υλοποιήσει η Ε.Π.Ε.Κ. είναι: Από το 1992 ως το 1997 λειτούργησε το άτυπο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Στυμφαλίας, όπου φιλοξενήθηκαν μαθητές αλλά και ενήλικες από την Κορινθία και άλλα μέρη της Ελλάδας και ανέπτυξαν δραστηριότητες περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

Η μελέτη των φυσικών, των ιστορικών και των κοινωνικών χαρακτηριστικών της Στυμφαλίας και του Φενεού και η υποβολή προτάσεων για την προστασία και την ανάδειξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς σε συνδυασμό με την βιώσιμη ανάπτυξη των

ορεινών αυτών περιοχών. Κάποιες από αυτές τις προτάσεις αξιοποιήθηκαν για την ίδρυση της Αναπτυξιακής Εταιρείας Βόρειας Πελοποννήσου σύμφωνα με το πρόγραμμα LEADER 2, και για τη σύνταξη του Επιχειρησιακού προγράμματος για το περιβάλλον Ε.Π.ΠΕΡ. του 3ου Κ.Π.Σ.

Η μελέτη του φυσικού περιβάλλοντος του Αρχαίου Λιμανιού Λεχάιου στην Κόρινθο και υποβολή προτάσεων για την κήρυξή του σε αρχαιολογικό και οικολογικό πάρκο, που έχει ήδη δρομολογηθεί από την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κορινθίας. Η συμμετοχή στο πρόγραμμα «Ευρωπαϊκή περιβαλλοντική πολιτική - περιβαλλοντικές οργανώσεις - τοπική αυτοδιοίκηση» που οργανώθηκε το 1996 σε πανελλαδικό επίπεδο από το Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων - Υγροτόπων – Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας και υλοποιήθηκε στην Στυμφαλία και το Φενεό με τη συνεργασία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Κορινθίας, των Αναπτυξιακών Συνδέσμων Στυμφαλίας και Φενεού, της Τ.Ε.Δ.Κ. Κορινθίας και της Ε.Π.Ε.Κ.

Η «Γιορτή των πουλιών στη Στυμφαλία» από το 1995 ως το 2001, εκδήλωση της Birdlife International που συντονίζει σε πανελλαδικό επίπεδο η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία. Παρακολούθηση της κατάστασης των υγροτόπων, των πουλιών και όλων των Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά του νομού σε συνεργασία με την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία.

Η παραλαβή και αποστολή στο Ελληνικό Κέντρο Περίθαλψης Άγριων Ζώων της Αίγινας τραυματισμένων άγριων πουλιών. Η διεξαγωγή της εκδήλωσης καθαρισμού των ακτών CLEAN-UP DAY σε συνεργασία με το Νομαρχιακό Συμβούλιο Νεολαίας Κορινθίας, που συντονίζει σε όλη τη Μεσόγειο η Legambiente. Η υλοποίηση του ευρωπαϊκού προγράμματος «ΝΕΟΛΑΙΑ-ΔΡΑΣΗ 2-ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ» από το 2001 ως το 2002, στα πλαίσια του οποίου ήδη φιλοξενήθηκαν αλλοδαποί νέοι από την Ε.Ε. και εργάστηκαν για την μελέτη και την ανάδειξη του φυσικού ιστορικού χώρου Ακροκόρινθος-Αρχαίο Λιμάνι Λεχάιου-Δίολκος-Αρχαίο Λιμάνι Κεγχρεών.

Η υλοποίηση του σχεδίου «ΑΚΡΟΚΟΡΙΝΘΟΣ 2003» του προγράμματος του ΥΠΕΧΩΔΕ ΕΤΕΡΠΣ «Προστασία περιβάλλοντος και βιώσιμη ανάπτυξη» για τη φυσική κληρονομιά των αρχαιοτήτων της Κορίνθου (χλωρίδα-πανίδα).

«Πολιτιστικές διαδρομές νερού». Συγκέντρωση, καταγραφή, ταξινόμηση στοιχείων πολιτισμικού χαρακτήρα, που αναφέρονται στο νερό (εικαστικές τέχνες, λογοτεχνία, ποίηση, πεζογραφία, αρχιτεκτονική, ιστορία, μουσική, οικολογία, τοπίο). Υποστήριξη στη

συγκέντρωση όλων των προσφάτων δεδομένων, για τη διαχείριση νερού (μελέτες, χάρτες, προτάσεις διαχείρισης κλπ).

ΑΛΚΥΟΝΗ

Η «Αλκυόνη» ιδρύθηκε το 1995 με σκοπό την περισυλλογή, τη θεραπεία και την επανένταξη στη φύση των άγριων ζώων της ελληνικής πανίδας που για κάποιο λόγο (παράνομο κυνήγι, μολύνσεις, ατυχήματα κ.ά.) βρέθηκαν σε θέση να χρειάζονται περίθαλψη. Η περιβαλλοντική εκπαίδευση καθώς και διάφορες άλλες κοινωνικές δραστηριότητες προστέθηκαν άμεσα στις ενέργειες του συλλόγου στοχεύοντας στην ουσιαστικότερη και πληρέστερη προστασία της ελληνικής πανίδας. Ο σύλλογος, από την ίδρυση του, λειτουργεί αποκλειστικά με εθελοντές, όχι μόνο από την Ελλάδα, αλλά από όλο τον κόσμο.

Εθελοντές είναι και όλοι οι ειδικοί επιστήμονες που στήριξαν την Αλκυόνη από τα πρώτα βήματά της και συνεχίζουν να την στηρίζουν με αστείρευτο ενθουσιασμό. Με τον ενθουσιασμό εκείνο της ανιδιοτελούς προσφοράς προς τις επερχόμενες γενιές για ένα υγιές περιβάλλον. Έτσι, Έλληνες ή ξένοι, νέοι ή ηλικιωμένοι, πιο απλοί άνθρωποι ή επιστήμονες, όλοι ανεξαιρέτως οι εθελοντές της Αλκυόνης μέσα από την δωρεάν προσφορά της εργασίας και του χρόνου τους πέρασαν και περνούν στον κόσμο το μήνυμα πως ο εθελοντισμός είναι «τρόπος ζωής» συμβατός με κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα ή επάγγελμα όσο απαιτητικό χρονικά κι αν είναι αυτό.

Στις κεντρικές εγκαταστάσεις της στην Πάρο, η Αλκυόνη περιθάλπει και αποθεραπεύει περίπου 200 διαφορετικά είδη τραυματισμένων πουλιών ή άλλων αγρίων ζώων, τα οποία δε θα είχαν φτάσει ποτέ ζωντανά στη Πάρο χωρίς τη βοήθεια των ευαισθητοποιημένων ανθρώπων που οικιοθελώς μεσολαβούν και φυσικά των «μόνιμων» εθελοντών του συλλόγου που βρίσκονται πάντα σε ετοιμότητα στους 30 Σταθμούς Πρώτων Βοηθειών της Αλκυόνης σε όλη την Ελλάδα.

Οι πόροι της Αλκυόνης προέρχονται από ιδιώτες υποστηρικτές και κυρίως από χορηγίες διεθνών περιβαλλοντικών οργανισμών και ελληνικών εταιρειών. Ο συνεχώς αυξανόμενος αριθμός ζώων που δέχονταν και φιλοξενούσε η Αλκυόνη στα τρία πρώτα χρόνια της λειτουργίας της, έφερε αναπόφευκτα και την ανάγκη της επέκτασης σε νέες μεγαλύτερες εγκαταστάσεις. Από το Μάρτιο του 1998 που ξεκίνησαν οι εργασίες, μέχρι και τον Ιούνιο του 2000 που έγιναν τα εγκαίνια στις νέες εγκαταστάσεις της Αλκυόνης, εργάστηκαν 112 εθελοντές απ' όλο τον κόσμο, που έρχονταν στην Πάρο ειδικά για αυτό το σκοπό.

3.Κατανομή των ΜΚΟ

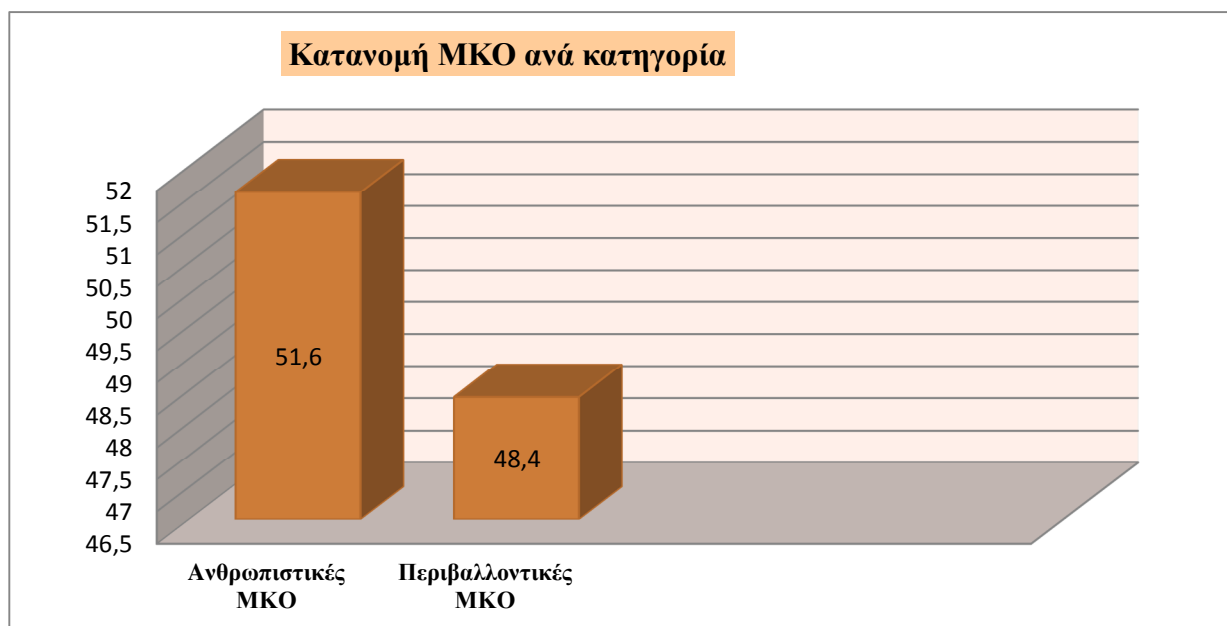
Τα στοιχεία που αναλύονται παρακάτω έχουν συλλεχτεί από πηγές του διαδικτύου. Η στατιστική επεξεργασία τους έγινε με τη βοήθεια του προγράμματος SPSS 17.0 (Statistical Package Social Sciences) και τα γραφήματα έγιναν με τη βοήθεια του Excel 2007.

3.1. Κατανομή ΜΚΟ ανά κατηγορία

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ	16	51,6
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ	15	48,4
ΣΥΝΟΛΟ	31	100

Πίνακας 1. Κατανομή των μη κυβερνητικών οργανώσεων ανά κατηγορία

Από το δείγμα των ΜΚΟ που μελετήσαμε προκύπτει ότι το 51,6% των οργανώσεων αυτών ασχολείται κυρίως με ανθρωπιστικά ζητήματα, ενώ το 48,4% ασχολείται με περιβαλλοντικά θέματα.

3.2. Κατανομή ΜΚΟ ανά πεδίο δράσης

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
ΥΓΕΙΑ	5	31,3
ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	7	43,8
ΠΑΙΔΙ	4	25
ΣΥΝΟΛΟ	16	100

Πίνακας 2. Κατανομή ανθρωπιστικών ΜΚΟ ανά πεδίο δράσης

Από την παραπάνω ανάλυση συχνοτήτων, παρατηρούμε ότι το 31,3% των ανθρωπιστικών ΜΚΟ ασχολείται με τον τομέα της υγείας, το 43,8% με τα κοινωνικά προβλήματα ενώ μικρότερο ποσοστό 25% καταλαμβάνει ο τομέας του παιδιού.

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	7	46,7
ΖΩΑ	8	53,3
ΣΥΝΟΛΟ	15	100

Πίνακας 3. Κατανομή περιβαλλοντικών ΜΚΟ ανά πεδίο δράσης

Στον παραπάνω πίνακα, παρατηρούμε ότι το 46,7% των περιβαλλοντικών οργανώσεων ασχολείται αποκλειστικά με τη προστασία του περιβάλλοντος ενώ το 53,3% ασχολείται με τη προστασία των άγριων και υπό εξαφάνιση ζώων.

Συμπέρασμα

Η βασική υπόθεση της εργασίας μου ήταν κατά πόσο η εμφάνιση και ανάπτυξη των μη κυβερνητικών οργανώσεων έχει συμβάλει θετικά στον άνθρωπο και την κοινωνία. Ανακεφαλαιώνοντας λοιπόν, διαπιστώνουμε ότι οι ΜΚΟ εμφανίστηκαν πολλά χρόνια πριν στην ελληνική κοινωνία σε περιόδους πολέμου και κρίσεων όπου οι άνθρωποι χρειαζόνταν βοήθεια για τα απαραίτητα αγαθά (παροχή τροφίμων, ρουχισμού και ιατρικής περίθαλψης).

Από εκείνες τις πρώτες ΜΚΟ μέχρι και σήμερα, βλέπουμε ότι οι οργανώσεις αυτές έχουν αυξηθεί και αναπτυχθεί αρκετά. Τα ζητήματα με τα οποία ασχολούνται οι ελληνικές ΜΚΟ, αλλά και οι διεθνείς, είναι ανάλογα με τα ζητήματα που απασχολούν κάθε κοινωνία και κάθε εποχή. Παλαιότερα υπήρχαν κυρίως τα προβλήματα κατά τη διάρκεια ενός πολέμου και αμέσως μετά τη λήξη του. Στη σύγχρονη κοινωνία, όμως, βλέπουμε ότι τα προβλήματα έχουν αυξηθεί και είναι διαφορετικής φύσεως (κοινωνικός αποκλεισμός, φτώχεια, αρρώστιες, καταπάτηση ανθρωπίνων δικαιωμάτων κ.α.). Και για κάθε πρόβλημα υπάρχει και μία αντίστοιχη μη κυβερνητική οργάνωση για να στηρίζει και να βοηθάει τον συνάνθρωπο μας.

Η αριθμητική αύξηση των μη κυβερνητικών οργανώσεων και η αύξουσα πορεία του εθελοντισμού στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια είναι φανερή. Η δημιουργία οργανώσεων από ιδιωτική πρωτοβουλία έχει καταφέρει την απόλυτη εμπιστοσύνη των πολιτών από οποιονδήποτε άλλον κρατικό φορέα. Ο εθελοντισμός είναι το κυριότερο χαρακτηριστικό των οργανώσεων αυτών και δίνει την ελευθερία βούλησης σε κάθε έναν από εμάς να βοηθήσουμε τον συνάνθρωπο μας αλλά ακόμα και το ίδιο το περιβάλλον στο οποίο ζούμε.

Συμπερασματικά, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις ασχολούνται σχεδόν με όλα τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η χώρα μας την εποχή αυτή και μία σωστή συνεργασία με τους άλλους δύο τομείς της κοινωνίας (κράτος – αγορά) θα είχε πιο δραστικά αποτελέσματα για την καλύτερευση της ζωής μας.

Βιβλιογραφία

- Αφουξενίδης Α. - Συρακούλης Κ., Η Δυναμική και τα Όρια των Πολιτών, Ζητήματα management και διαχείρισης έργων από τις μη κυβερνητικές οργανώσεις, εκδόσεις Πρόπομπος, 2008
- Ζάννης Π., Εισαγωγή στην Κοινωνική Οικονομία, σημειώσεις τμήματος ΔΙ.Κ.Σ.Ε.Ο., Μεσολόγγι 2007
- Ζάννης Π., Διοίκηση Κοινωνικών και Συνεταιριστικών Οργανώσεων, σημειώσεις τμήματος ΔΙ.Κ.Σ.Ε.Ο., Μεσολόγγι 2009
- Λαμπροπούλου Ε., Κοινωνική Οικονομία, σημειώσεις τμήματος ΔΙ.Κ.Σ.Ε.Ο., Μεσολόγγι 2003
- Σκλιάς Π. – Χουλιάρης Α., Η διπλωματία της Κοινωνίας των Πολιτών, εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2002
- Στραβοσκούφης Α., Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις – ΜΚΟ, σημειώσεις τμήματος ΔΙ.Κ.Σ.Ε.Ο., Μεσολόγγι 2009

Πηγές διαδικτύου:

- www.anthropos.gr
- www.wikipaideia.gr
- www.lifelinehellas.gr
- www.redcross.gr
- www.oasis.org.gr
- www.kentrozois.gr
- www.hamogelo.gr
- www.mdmgreece.gr
- www.almazois.gr
- www.kessa.dimitra.gr
- www.gonis.gr
- www.msf.gr
- www.unicef.gr
- www.klimaka.org.gr
- www.xen.gr
- www.diavatirio.net
- www.actionaid.gr

- www.athena-net.gr
- www.wild-anima.gr
- www.archelon.gr
- www.archipelago.gr
- www.arcturos.gr
- www.ornithologiki.gr
- www.cleanupgreece.org.gr
- www.callisto.gr
- www.ekpaz.gr
- www.medsos.gr
- www.medasset.gr
- www.eepf.gr
- www.solonorg.gr
- www.wwf.gr
- www.alkyoni.gr